

NA JEDNÉ LODI

VSTUPNÍ SLOVA

Zdravím vás spolu s apoštolem: Milost Pána našeho se všemi vámi!

Obraťme se hned na počátku shromáždění společně na svého Pána biblickými slovy:

*Zde jsme, přišli jsme k tobě, neboť ty jsi Hospodin, Bůh náš...
Věru, jen v Hospodinu, našem Bohu, je spása... (Jr 3, 22n)
Amen*

PÍSEŇ č. 161 Tebe, Bože, chválíme

MODLITBA

Dotazujte se Hospodina, dokud je možno ho najít, volejte ho, dokud je blízko!

Veliký a mocný Bože, skláníme se před tebou jako před svým Tvůrcem. Děkujeme ti, že jsi nás obdařil mnoha prospěšnými schopnostmi i vlastnostmi, ale litujeme, že je neumíme používat vždycky správně; stále je nějak znehodnocujeme. Pokorně přiznáváme, že i po dlouhých letech života potřebujeme znovu a znovu napravovat a přetvářet. Pokoušíme-li se to činit sami, dopouštíme se často hrubých chyb. Ujmi se nás proto jako znehodnoceného materiálu a konej na nás svým svatým Duchem dílo obnovy. Přemáhej naši tvrdost, soběstředné zahledění do vlastní osoby, nečistotu srdce, nestatečnost, nedostatek lásky k bližním i jiné projevy převráceného nitra a formuj nás podle obrazu svého jediného dokonalého Syna Ježíše Krista. Konej laskavě neustále toto obrodné dílo v tomto sboru, v našich rodinách, ale hlavně v srdcích jednoho každého z nás! Pak, jak věříme, budeš námi skutečně ctěn a náš život se stane vzdor vší naší chatrnosti svědectvím opravdové víry. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšme známý příběh o tom, jak Ježíš utišil bouři na Galilejském moři, a to podle Lukášova evangelia, 8. kapitoly, od 22. do 25. verše:

Jednoho dne vstoupil on i jeho učedníci na loď...

PÍSEŇ č. 437 Zasvitla svatá neděle

KÁZÁNÍ

V dnešním výkladu Písma svatého se soustředíme na 27. kapitolu Skutků apoštolských, zejména na první polovinu 22. verše:

Ale teď vás vyzývám, abyste neztráceli naději!

V první části bohoslužeb jsme četli, jak se Ježíšovi učedníci ocitli v bouři, která se rozpoutala na Galilejském moři. Naštěstí byl s nimi jejich Mistr, který uklidnil vichřici i nebezpečné vlny. Zobrazení Ježíše s učedníky ve člunu na vzedmutých vlnách se stalo oblíbeným symbolem křesťanské církve, jen Spasitelova postava byla časem nahrazena křížem. Církev si má takto připomínat, že Spasitel je s ní i uprostřed neklidného světa, který na ni útočí ze všech stran a nejednou ohrožuje samu její existenci.

Toto vědomí však vedlo věřící někdy k tomu, že se snažili co nejvíce se od svého okolí izolovat. Křesťané se začali uchýlovat do klášterů nebo vytvářeli uzavřená hospodářská společenství, jak to bylo třeba u moravských a slovenských habánů nebo i u Jednoty bratrské v jejích počátcích.

1. My ale pravděpodobně cítíme, že dnešní situace církve je jiná a že není prakticky možné se izolovat. Jsme spolu s ostatní společností na jedné lodi. Naše děti chodí do těchž škol a my pracujeme na těchž pracovištích jako ostatní, užíváme těchž veřejných služeb, dotýkájí se nás tytéž politické události.

K tomu, abychom si to lépe uvědomili, nás vede i dnešní příběh. Připomeňme si jej alespoň ve zkratce: Apoštol Pavel byl svými protivníky obžalován, že vyvolává ve společnosti nepokoje, a dostal se

před římského prokurátora. Odvolal se však k nejvyššímu soudnímu tribunálu v Římě (Sk 25, 11). Bible nám pak zachycuje situaci na lodi, na které byl apoštol převážen k onomu římskému císařskému soudu. Byla to pestrá společnost a my se pokusíme zcela stručně hledat její současné analogie:

Jen letmo je zde zmíněn majitel lodi čili rejdař (27, 11). Kdybychom to chtěli aktualizovat pro naše poměry, mohli bychom říct, že představuje ty, kdo zjevně nebo skrytě vytvářejí materiální podmínky pro dění ve společnosti a určitým způsobem zajišťují její chod. Bez nich by to prostě nešlo, někdo se o to musí starat.

Dále tu byl kapitán či kormidelník. To jsou lidé, kteří se snaží „ukočírovat“ společnost, aby se ubírala správným směrem. Zabývají se tedy tzv. politikou. Tu ovšem provádějí jen nedokonale – jako všechno, co dělají nedokonalí a omylní lidé – a nejsou zdaleka schopni uchránit společnost před všemi těžkostmi a omyly a v krajním případě i ztroskotáním. Však se důvěra v jejich působení podle průzkumů neustále mění.

Pak tu byli námořníci, řadoví členové posádky, kteří konali své každodenní pracovní úkoly. Takových je nás asi většina. Když se ale najednou změnila situace a šlo o život, ukázalo se, že tito lidé na lodi nejsou nijak ušlechtilí. Mysleli hlavně na svou vlastní záchranu a dokonce se pokoušeli v noci uprchnout na záchranném člunu (27, 30). Je to v povaze většiny lidí, chránit si především vlastní kůži.

Jsou však výjimky. V dalším ději jsou uvedeni domorodci, kteří se po ztroskotání lodi ujali promočených trosečníků a rozdělali pro ně oheň. To byli obětavci, o nichž je napsáno v epístole Římanům, že sami od sebe činí to, co žádá Boží zákon (2, 15). Známe takové lidi a obdivujeme jejich spontánní, „přirozenou“ obětavost. Nejsou z církve, nemají křesťanskou výchovu, a přece jsou obětaví a konají mnoho dobrého – např. v době živelných katastrof.

K poněkud problematickému osazenstvu plavidla patřili žoldnéři, kteří měli na starosti převážené vězně. Plnili příkazy shora, a než šla loď nakonec ke dnu, byli ochotni bez skrupulí a dlouhého rozhodování všechny vězně zmasakrovat, poněvadž tak to bylo prostě zavedeno. Kdo by si přitom nevzpomněl na transporty smrti z poslední světové války, když dozorcí vězňů nepřemýšleli o vině nebo nevině

souzených a klidně je usmrcovali. A podobně součástí komunistické mašinérie byli muži nebo ženy, kteří se aktivně podíleli na tvrdých postupech proti lidem neprávem souzeným. Tvrdili, že se necítí vinní, neboť pouze plnili příkazy shora.

Ale ať jde o kteroukoli složku společnosti, nikdy nemůžeme všecky její příslušníky házet do jednoho pytle. Vojákům, kteří měli na starosti převážené vězně, velel jakýsi Julius; tento Říman hned od začátku projevoval sympatie k apoštolu Pavlovi a držel nad ním ochrannou ruku (27, 3b). I jinde v Novém zákoně čteme o příslušnících římského národa, sympatizujících s židovskou a křesťanskou vírou. Věřme, že také dnes si Bůh probouzí takové sympatizanty!

2. Udělali jsme si tedy jakousi přehlídku všech zúčastněných a viděli jsme, jak pestrá je posádka lodi, ve které společně plujeme. Teď však přichází to hlavní: jak si uprostřed všeho toho pestrého osazenstva vede církev.

Tady ji představuje apoštol Pavel spolu s autorem vyprávění Lukášem a nějakým Aristarchem ze Soluně (Ko 4, 9). Tito muži tu stojí jako protipól všech ostatních na lodi. Lukáš až pedanticky uvádí, že na palubě bylo celkem 276 osob. Jaký nepoměr věřících a nevěřících! Stejně jako dnes však nezáleží na počtu, ale na oddanosti křesťanů Pánu církve – abychom nesplynuli s davem na společné lodi a neztratili zvláštní vůni, o které mluví Písmo (2K 2, 15). To je jistě do budoucna důležitější než třebas finanční zajištění církve jako organizace.

Zamysleme se, jak se jako křesťané chovat, zejména když přijde bouřka a celá společnost pocítuje nejistotu! Nečekané, někdy i léta trvající bouře a krize přicházejí na lidstvo stále. Ty tam jsou sny, že lidstvo pluje vstříc krásným zítřkům. Jak si máme tedy počínat?

Způsob, jímž posádka lodi vzdorovala vichřici a moři, se měnil: Nejprve stáhli plachty a nechali se pasivně, defetisticky unášet větrem (15–17). Později odhodili do moře těžké lodní lano (18). Ano, také to je někdy nutné: umět se zbavit opor, na které se už nelze spoléhat. Když ale vichřice trvala již celé dny, propadli lidé na lodi pesimistické apatii (21). I to se stává.

3. Ale tu právě povstává apoštol, jeden z oné nepatrné hrstky věřících, a říká: Ale teď vás vyzývám, abyste neztráceli naději. To je

patrně to nejdůležitější, co křesťané mohou činit, když jsou lidé kolem otrávení a bez vyhlídek: dodávat naději. Nemůže to však být pouze plytká naděje, vycházející z jakéhosi nepodloženého optimismu, ale naděje vycházející z víry, že všechno je v Božích rukou. Taková naděje, jak se v Písmu píše, nezahanbuje (Ř 5, 5), nemusíme se za ni stydět. Je však pravda, že sami jí nemáme vždycky dost a občas bychom si zasluhovali, aby nás Ježíš pokáral, jako tehdy apoštoly na Galilejském moři, že jsou malověrní. I naše vlastní naděje potřebuje znovu a znovu povzbuzovat a rozněcovat jako skomírající oheň. Jak bychom jinak mohli povzbuzovat druhé?

To další, co Pavel v kritických chvílích učinil, bylo to, že vyzval ostatní, aby pojedli. Přicházejí-li těžké chvíle, neznamená to, že se život zastavil. A tak Pavel vzal chléb, vzdal přede všemi díky Bohu, lámal jej a začal jíst. Někteří vykladači usuzují, že apoštol začal vysluhovat večeři Páně. To ale vzhledem k okolnostem a složení společnosti na palubě bylo nepravděpodobné. Pavel prostě vyrůstal ve zbožné židovské rodině a byl zvyklý za pokrm pravidelně Bohu děkovat. Jestliže my jakožto věřící lidé budeme prožívat i běžné situace před zraky okolních lidí tak, že uvidí, že jsme Bohu vděční za všechno dobré, může je to oslovit.

Když se pak všichni na lodi posilnili jídlem, vyhazovali obilí do moře, aby lodi odlehčili (18), ačkoli se tím připravili o možný zisk. To není bezvýznamné konstatování. Někdy přivádí Pán Bůh lidi i těžkými navštíveními a ztrátami k tomu, že začnou lépe rozlišovat hodnoty, a to, co jim do té chvíle připadalo důležité nebo nepostradatelné k životu, dokážou oželeť. V takovém postoji by pak Kristovi vyznavači měli jít ostatním příkladem.

Stručně uzavřeno: Jak z příběhu vyplývá, církev v tomto světě není zbytečná, ale má nezadatelné poslání, i kdyby početně představovala jen pár procent společnosti. V čem spočívá toto poslání? Přicházejí-li na nás, ale také na ostatní společnost těžké chvíle, pokoušejme se nepropadat vyděšené psychóze a neopouštět běžný způsob života. I kdyby bylo třeba vzdát se věcí, které nám připadají nepostradatelné, nevzdávejme se naděje a nedejme se zviklat v důvěře v Boží řízení událostí. Amen

MODLITBA

Prosíme tě, Pane církve, ať nepropadáme pochybnostem o budoucnosti církve a její roli. Pomož nám vnášet naději tam, kde se našim bližním ztrácí výhled do budoucna, poněvadž neznají tvou moc a milosrdenství. Amen

PÍSEŇ č. 629 Může být, že padne vše

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš božský Otče, obracíme se na tebe se vším, na co zdaleka sami nestačíme.

Vyznáváme, že nedovedeme podstatně změnit ani sami sebe. Proto prosíme o tvého svatého Ducha, který na poušti lidského srdce dává vykvést i pestrým květům.

Vyznáváme dále, že se neosvědčujeme jako nesobečtí a obětaví lidé tam, kde bychom se měli blížit ke svým bližním v lásce a s odpuštěním. Nedopouštěj, aby trpěli naší vinou!

Prosíme tě za zdravé ovzduší našeho rodinného života, za pracoviště a jiná místa, kde se pohybujeme. Pomáhej nám všude tam přemáhat vzájemnou nedůvěru, sobectví i jiné nepěkné jevy, které narušují soužití.

Prosíme tě za ty nejmladší mezi námi, ať nacházejí dobré příklady mezi biblickými svědky i mezi žijícími dospělými, s kterými se setkávají. Prosíme tě, aby jim i náš sbor poskytoval dobré a zdravé prostředí.

Prosíme za rodiče a prarodiče, aby sami nacházeli ve spleti různých změn způsob, jak dobře obstát ve své odpovědné roli.

Prosíme tě za celou širokou společnost, do níž jsi nám dal se narodit, ať není formována nepravými cíly, ale dovede naslouchat hlasům moudrých lidí a poddává se dotykům tvého Ducha.

Slitovávej se laskavě nad lidmi poníženými, přehlíženými, starými, neduživými, buď s těmi, kteří se blíží konci pozemské pouti.

Zvlášť pak odevzdáváme do tvé péče lidi nespravedlivě soužené a trpící v nenávistném, nelidském prostředí.

Otče náš, který jsi v nebesích...

Amen

POSLÁNÍ

Ať nás na naší cestě provázejí slova Ježíšova pověření:

Budete mi svědky... až na sám konec země. (Sk 1, 8)

POŽEHNÁNÍ

Sláva, čest a pokoj čeká každého, kdo působí dobro. Amen

PÍSEŇ č. 703 Pokoj vám

SLYŠ!

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

*Zvěstoval jsem spravedlnost ve velikém shromáždění. Že v tom
svým rtům nezbraňuji, víš sám, Hospodine. Spravedlnost tvou
jsem ve svém srdci neskryl, hovořil jsem o tvé pravdě a tvé
spáse. Nezatajil jsem tvé milosrdenství a věrnost velikému
shromáždění. Ty mně, Hospodine, neodepřeš svoje slitování.
Kéž mě stále opatruje tvoje milosrdenství a věrnost! (Ž 40, 10–
12) Amen*

PÍSEŇ č. 157 Chvaltež Boha! Necht' sláva, čest

MODLITBA

Modleme se k Bohu, který je láska a svou lásku nám dává.

Dobrý Bože, náš nebeský Otče, chválíme tvé svaté jméno,
neboť jsi nás stvořil a znáš nás jménem. Stvořil jsi i tento svět
a všechno tak, abychom mohli vést dobrý a naplněný život. Den za
dnem projevuješ svému stvoření věrnost.

Pane Ježíši Kriste, vzdáváme ti díky, že jsi přišel za námi. Stal
ses jedním z lidí, vzal jsi na sebe utrpení, bolest i smrt, abychom mohli
žít ve svobodě dětí Božích. Skrze tvou smrt na kříži a vzkříšení se nám
dostalo odpuštění našich vin a hříchů. Den za dnem smíme žít ze tvé
lásky.

Duchu svatý, děkujeme ti, že za námi přicházíš, oslovuješ nás,
probouzíš v nás víru, naději i lásku. Prosíme, přijď i dnes mezi nás.
Otevři naše srdce k věření, zbav nás všech pochybností a daruj živou
naději. Prosíme, obnov nás svou mocí a daruj nám požehnání ze
slavení dnešních bohoslužeb.

Tobě, náš Bože, náleží všechna čest a dobrořečení. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Jako první čtení z Písma svatého poslyšme oddíl z Evangelia podle Marka, z kapitoly dvanácté, verše 28. až 34.:

Přistoupil k němu jeden ze zákoníků, který slyšel jejich rozhovor a shledal, že jim dobře odpověděl. Zeptal se ho: „Které přikázání je první ze všech?“ Ježíš odpověděl: „První je toto: ‚Slyš, Izraeli...‘

To byla slova evangelijního čtení.

PÍSEŇ č. 19 Bože náš, slávu tvou

KÁZÁNÍ

Jako základ kázání zazní z Páté knihy Mojžíšovy, zvané též Deuteronomium, vyznání víry lidu Izraele. Je zapsáno v kapitole šesté, verše 4. až 9.:

Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes přikazují, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány.

Když mluvíte s lidmi o víře a o církvi, často narazíte na představy, že věřit a být v církvi znamená samé „nesmíš“ a „musíš“, „zakazuje se“ a „poroučí se“ ti, člověče, to či ono. My jsme dnes, sestry a bratři, četli jeden z nejdůležitějších textů Zákona Mojžíšova a Starého zákona vůbec. Pro někoho by to bylo možná dost překvapivé, že tam těch rozkazů a příkazů nezaznělo až tak mnoho. Vlastně jen jeden jediný příkaz: „Slyš!“ Věnuj pozornost tomu, co je ti sdělováno. Buď otevřen slovům. Nic víc, nic míň. Jen poslouvej.

To nevypadá zas až tak náročně. Věnuj trochu svého času, uklidni se, soustřeď se, nastav své uši, zapoj svou mysl a taky své

srdce. A dej se oslovit. Vystav se tomu, co k tobě ve Slově přichází. To nezní nijak strašně. Leckdo by možná zůstal ve střehu, kdy už to konečně přijde, ten příval dalších povelů. Ale on nepřichází. Namísto toho už jen samá oznámení, „pouhá“ konstatování.

Ale hned to první je zásadní: „Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný.“ Hospodin je Bůh výjimečný, jedinečný, zcela ojedinělý. Není žádného jiného, který by se mu mohl rovnat. Je naprosto bezkonkurenční. I kdyby bylo bohů dalších, jiných, cizích, tisíce, žádný není jako on. I kdyby jich bylo ještě víc, je to, jako by ani nebyli. Protože Hospodin je jednoznačně nejlepší. Prostě jediný.

A proto „milovat budeš Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou“. To zkrátka a jednoduše ani jinak nejde. To je nevyhnutelný důsledek poznání Hospodina. A tak se to „jenom“ oznamuje. Nejdřív je tu Bůh, a teprve potom naše láska k němu.

Víme, co je to láska. Milujeme i my. Jenže to ve svém životě míváme postaveno poněkud jinak, obráceně. Začínáme u sebe. Když někoho milujeme, tak se pro nás stává jedinečným, nejlepším. Když někoho milujeme, jako by nikdo jiný už neexistoval. Soustředíme se jen na něj. Chceme jej mít co nejvíc nablízku, co nejintenzivněji vnímat každíčkou jeho maličkost. Sebekratší odloučení je trýzeň. A jen ať si někdo zkusí zapochybovat o kvalitách našeho milého, naší milé. To by se se zlou potázal.

Ano, právě tohle – takovou lásku – popisuje vyznání víry Izraele, jenže v opačném pořadí: Nejdříve je tu Hospodin, tvůj Bůh. A potom tvoje láska. On je i pro tebe ten jeden jedinečný, a toho budeš milovat.

To je vyznání, které – díky Ježíši Kristu – není cizí ani nám. Vždyť když se Ježíše ptal jakýsi zákoník na nejdůležitější pasáž Zákona, ocitoval mu náš Pán právě tato slova. A hezky si pak notovali, jak láska k Bohu a taky k bližnímu je nade všecko.

A tak když budete s někým mluvit o víře a o církvi, a když bude ochoten vám skutečně naslouchat, nutně dojdete k tomu, že ve víře je důležitá láska a že církev je takový spolek zamilovaných. A pokud někdo miluje naplno, jak se to v tom našem oddíle píše, ono to pak je na něm vidět. A docela moc. Snad si to sami o sobě

pamatujeme. Možná to ještě prožíváme. Anebo se stačí rozhlédnout kolem sebe, jistě nějaký ten zamilovaný pár někde potkáme. Je to na nich vidět. Projeví se to na jednání, na životě, na přemýšlení, prostě na všem.

Tato slova o milování jedinečného Boha pak člověka provázejí životem. Nejen, že by se je člověk naučil, aby je uměl odříkat. Ale protože se stanou skutečností, protože je „budeš mít v srdci,“ budou patřit k tobě, budou přebývat v samotném centru tvého života, budou tě ovlivňovat.

Budou pro tebe natolik zásadní a důležitá, že je budeš chtít předat svým dětem. Budeš jim je vštěpovat. Víte, co znamená „štěpovat“? To znamená říznout, naroubovat, ošetřit voskem, ovázat lýkem, chodit se dívat, jestli se ten štěp ujal, jestli se zazelená a časem ponese ovoce. Být smutný, když se to nepovedlo. A radovat se, když se to zdaří. S našimi dětmi je to podobné.

Ta slova o milování Hospodina, svého Boha, člověka provázejí, ať se v životě ubírá kamkoliv. Anebo i když setrvává na jednom místě, v jednom prostředí. Protože to nejsou jen prázdná slova, ale protože vyjadřují to zásadní a důležité, na čem člověku záleží, proč žije, o co mu jde. Ne že by snad musel, ale ono to nejde jinak, ono to přichází samo. Protože je to neodmyslitelná součást života. Stejně jako když miluji druhého člověka, tak mu to dávám najevo, vyznávám to a ovlivňuje mě to, ať – tak říkajíc – sedím doma nebo se vydávám na cesty. Stejně pořád na toho druhého myslím. „Když budeš uléhat nebo vstávat.“ Ráno, v poledne, večer. Provází tě stále.

Izraelci to pochopili i jako pokyn modlit se, přesně odrecitovat ta slova třikrát denně. A stejně tak i pokyn, že je budou mít jako znamení na ruku a na čelo, a na futrech domu a na branách měst. Ačkoli křesťané tuto praxi nepřejali, neznamená to, že by se nás netýkala. Jen si představte, že si někdo poklepe prstem na čelo mezi očima, právě tam, kde mají být tato slova jako znamení. Co tím dává najevo? To, co si myslí o myšlení toho druhého. Ta slova ovlivní tvé myšlení, ať si o tom myslí kdo chce, co chce. A ovlivní tvůj pohled na svět. A stejně tak ovlivní tvé ruce, tvé každé dílo. A budou mít vliv na celý tvůj dům. A dokonce se to obrazí na město, ve kterém žiješ. Vůbec

nevadí, že naše města dnes již nemají brány. Přítomnost těch, kdo milují Hospodina, by měla být citelně znát.

To všechno se začne odvíjet od slyšení. Od slyšení svědectví o jedinečném Bohu, se kterým nás pojí láska. Jehož budeš milovat, protože on miluje tebe. Když tohle díky slyšení pochopíš, pak všechno to ostatní jde samo. Není potřeba žádných dalších rozkazů. Vzájemná láska Boha k člověku a člověka k Bohu je silou, která mocně působí, která to zařídí.

Jen jednoho je potřebí: „Slyš!“ Jenže právě už u toho mnoho lidí ztroskotá. Ale když ke slyšení dojde, to se pak dějí hotové zázraky.
Amen

MODLITBA

Ty nám, náš Pane, zaslibuješ, že kdo slyší slova tvých lidských služebníků a učedníků, slyší samého tebe a tvé živé oslovení. Proto tě prosíme: Otvírej takto naše uši i uši druhých ke slyšení tvého slova. A podle své vůle si i nás k jeho šíření užívej.
Amen

PÍSEŇ č. 406 Chval Pána svého písni

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože, náš nebeský Otče, ve tvé lásce povstal tento náš svět. Když však nedbá tebe, upadá do temnot, chaosu a utrpení. Skláněj se k nám proto ty sám.

Ve svých přímlovách myslíme na velká témata světových problémů, jako jsou války, hlad, vykořisťování, s nimiž si moc nevíme rady. Svěřujeme je tvé milosti a tvému slitování.

Prosíme i za své osobní trable a nesnáze. Upevňuj naši víru, abychom i všem potížím navzdory dokázali spatřovat světlo, jímž jsi nám ty sám.

Náš Pane Ježíši Kriste, tys nám vyjevil milujícího Boha. Milujícího tak, že se pro nás dává a obětuje až do krajnosti. Probouzej i v nás tak velikou lásku.

Přimlouváme se za rodiny a za společenství, které přišly o někoho ze svého středu. Dávej útěchu, probouzej naději založenou ve tvém vzkříšení, zaceluj ztráty.

Prosíme za ty, kterým se nedostává lásky, jsou osamoceni, zapomenuti. Pošli jim do cesty někoho, kdo bude schopen je milovat, pomáhat jim, projevovat soucit.

Bože, Duchu svatý, ty dáváš život tělu církve, nás si do církve povoláváš, učíš nás, jak a zač se modlit a vyhlížet naději. Přimlouváme se za náš sbor i za ostatní křesťany v tomto místě a okolí, veď nás k tomu, abychom se vírou nechali ovlivňovat ve všech svých myšlenkách, slovech i skutečích.

Prosíme za ty, kdo hledají Boha, provázej je, nes jejich touhu a doved' je k cíli. Požehnej všem, kdo se zasazují o právo a spravedlnost, o pomoc druhým, službu a solidaritu.

Bud' s námi, když se společně se modlíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Také my jsme poznali lásku, kterou Bůh má k nám, a věříme v ni. Bůh je láska, a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm. (1J 4, 16)

Tak i my zůstávejme v lásce k Bohu i bližním!

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě! At' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a je ti milostivý! At' Hospodin rozzáří nad tebou svou tvář a obdaří tě pokojem! Amen

PÍSEŇ č. 448 Sláva buď tobě, Bože náš

O PRAVOMOCI ODPOUŠTĚT

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista!

*Hospodine, smiluj se, vždyť se tak soužím, zrak mi slábně
hořem, moje duše i mé tělo chřadnou. V strastech pomíjí můj
život, moje léta v nářku, pro mou nepravost mi ubývá sil a mé
kosti slábnou. (Ž 31, 10n)* Amen

PÍSEŇ č. 205 Chvála Bohu, nový den teď

MODLITBA

Náš Bože, ty nás voláš k tomu, abychom se nechali přivést k tobě blíž a tebou proměnit v nové stvoření, nad kterým více nepanuje hřích a porušenost. Činiš tak svou milostí a láskou, které nám zjevuješ a jimiž nás zahrnuješ. A čekáš na naše přitakání, dáváš nám prostor a svobodu projevit radostnou víru.

My tohoto prostoru a této svobody nejednou zneužíváme, anebo zůstáváme vůči tobě a tvé vůli lhostejní. Nebo se dokonce stavíme proti. Přicházej proto k nám do naší blízkosti, zasáhni nás svou spravedlností a mocí, která není postavena na odplatě a trestu, ale na odpuštění. Přijď se svou osvobozující silou v Kristu Ježíši a smiluj se nad námi.

Přijď svým svatým Duchem, abychom poznali, že ty jsi větší než úzkosti našeho srdce i než naše představy o tvých možnostech. A vzbuzuj tak svým dílem i v nás neustávající chválu. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Dnešní první čtení je vzato z knihy proroka Izajáše, z kapitoly 38., verše 9. až 20.:

Zápis Chizkijáše, krále judského, o jeho nemoci, a jak se ze své nemoci navrátil k životu...

KÁZÁNÍ

Jako základ kázání nám poslouží slova Evangelia podle Marka z kapitoly 2., verše 1. až 12.:

Když se po několika dnech vrátil do Kafarnaum, proslechlo se, že je doma. Sešlo se tolik lidí, že už ani přede dveřmi nebylo k hnutí...

„Synu, odpouštějí se ti hříchy.“ Jak si tohle může dovolit říct? A kde bere tu odvahu tohle všechno dělat? Kdo mu dal tu moc? Nezasahuje náhodou do kompetencí, do pravomocí, jež mu nenáleží? Tak se ptali zákoníci, kteří sledovali Ježíšovo jednání.

Kde bere, sestry a bratři, lékař pravomoc léčit? Vystuduje patřičnou školu, získá titul a diplom, složí atestační zkoušku. Pak může samostatně léčit. Podobně tak i soudce. I u této profese je třeba studium, diplom a titul, praxe, zkoušky, jmenování prezidentem. Poté může začít soudit. A do třetice: Odkud má vláda pravomoc řídit a spravovat zemi? Má jí na základě volebního výsledku, jmenování od prezidenta a získání důvěry ve sněmovně. Pak může vládnout až do příštích voleb a do složení vlády nové. Tak to na světě chodí, že ne každý si může dělat, co chce a co ho zrovna napadne. Ne každý může být lékařem, soudcem nebo ministrem. Stejně tak ve městě nerozhoduje kde kdo, ale samospráva a úředníci. Jsou zde na zemi jistá omezení ohledně našich pravomocí a možností.

A právě o tom je příběh z počátku 2. kapitoly Markova evangelia. „Abyste věděli, že Syn člověka má tu moc na zemi odpouštět hříchy.“ Abyste věděli, že Ježíš má moc mluvit nám do života. Že tady, lidově řečeno, neleze Pánu Bohu do zelí. Proto si ten příběh církev vyprávěla a předávala a proto jej evangelista zapsal.

Zákoníci tuhle hranici Božích pravomocí velmi bedlivě střežili. Překročit ji z naší strany bylo podle nich rouhání. Přisvojení si těch úkonů, které náležejí jen Bohu, nám není dovoleno. Lidé nemají co odpouštět.

Tedy aby nedošlo k mýlce. Odpouštět zajisté máme těm, kdo se provinili proti nám. Abychom měli sílu k odpouštění našim viníkům, za to se dokonce modlíme. Ale Ježíš tady dělá něco dočista jiného. On tu vyhláší: „Synu, odpouštějí se ti hříchy.“ Jsou ti odpuštěny. To znamená, že mu je odpouští Bůh sám. Že Bůh jej očišťuje ze špíny hříchu. Že Všemohoucí lidskou nepravost zakrývá jako nahotu pláštěm svého milosrdenství. Jak si tohle může ten chlap dovolit říct? Vždyť to smí vyhlásit jen Bůh sám. Nikdo z lidí přeci nemá vhled do Božích soudů a do jeho rozhodnutí o ospravedlnění.

Ježíš ví, že příčina mnoha našich neduhů a bolestí tkví uvnitř. Někde hluboko na duši jsou staré jizvy, ale i čerstvé šrámy a zející rány, které je potřeba uzdravit. Někde tam uvnitř u samotných základů našeho života je to, co nás spoutává a ochromuje. A tak Ježíš nehledí na slabé nohy a bolavé klouby, ale míří na kořen všeho zla. „Synu, odpouštějí se ti hříchy.“ To je medicína pro tebe, vždyť i ty jsi syn nebeského Otce, doslova jeho dítě.

Tohle má slyšet ochrnutý, tohle máme slyšet my. Klíčový příběh pro pochopení všech uzdravení, která jsou popisována v evangeliích. Bez něj by nám z Ježíše zůstal jen zajímavý léčitel, po němž je však již dávno veta.

Ježíš představuje Boha jako odpouštějícího Otce. A zcela bez obav to vyhláší do světa. Hle, tady je jeden zasažený hříchem. „Je ti odpuštěno.“ To je Ježíšova zvěst, která je dodnes díky církvi živá.

Možná se podobně jako ti zákoníci zarazíme: Jak to může takhle jednoznačně vyhlášovat? A copak to můžeme takhle jednoznačně po něm opakovat my? To by pak mohl vyhlášovat pomalu každý!

Ano, mohl. Bůh odpouští. A odpouští jako první. Dříve než si my sami vůbec stačíme uvědomit, že jsme hříšní. Bůh odpouští bezpodmínečně. Nenadiktuje nám nejdříve seznam toho, co musíme udělat, abychom si jeho odpouštění zasloužili. To bychom se asi díky svým pramalým schopnostem nikdy k odpouštění nedopracovali. Bůh odpouštěním mění svět a lidská srdce. Ne, že by jen přimhouřil oči, jako že se nic nestalo. Stalo se, a to něco velmi závažného, ale Bůh staví hráz dalšímu vršení zla a nezadržitelným tragickým důsledkům. A teprve poté přijde na řadu nějaká naše odpověď. Snad přijde. Anebo

taky ne, Bůh to zkrátka riskuje. Nic to nemění na tom, že nám Ježíš představil Boha jako odpouštějícího Otce, který se sklání ke všem svým dětem.

Bůh odpouští, protože člověk pro něj znamená víc než jen součet životních proher a průsvihů. Jsme jeho dětmi. A Boží moc a láska je opravdu veliká. Jedině v tom je i naše vlastní naděje.

Jen málo stačilo k tomu, aby se to ten ochrnutý nedozvěděl. Čtyři ho nesli, ale nemohli s ním vstoupit do domu, kde byl Ježíš. Co jim v tom bránilo? Spíš kdo. No, lidi, samozřejmě. Tak to většinou bývá. Jsou to lidé, kteří brání druhým v přístupu k Ježíšovi, k jeho zvěsti a k jeho dílu. Bohužel.

Ale ti čtyři to nevzdali. I když přitom spáchali dost opovážlivou věc. Vystoupili na plochou střechu domu, rozebrali ji a spustili nosítka s ochrnutým přímo před Ježíše. A ten, „když viděl jejich víru“, řekl to, co řekl. Krásný příklad toho, jak víra druhých může nést ty, kdo mají trápení, kdo jsou ochromeni strachem, nejistotou, bezradností, zoufalstvím. Kéž bychom každý měl kolem sebe alespoň několik lidí, jejichž víra nás nese, případně ponese, až se někam vytratí naše síly, sebejistota, rychlost a schopnosti.

Když Ježíš viděl jejich víru, která nese, řekl: „Dítě (toho Otce na nebesích), jsou ti odpuštěny hříchy.“ Co potřebuješ víc? To je to nejlepší, co ti může Ježíš dát.

Opravdu? Opravdu je to tak důležité, podstatné a zásadní? Opravdu nám to právě on může dát? Abychom společně se zákoníky nepochybovali a Ježíšovu zvěst nenechali vyznít naprázdno, dá k tomu Ježíš potvrzovací „štempl“: „Aby bylo jasné, že Syn člověka má na zemi pravomoc odpouštět hříchy, pravím ti, vstaň, vezmi své lože a jdi domů.“ A on vstal, vzal hned své lože a vyšel před očima všech.

Takový je Bůh Ježíšův, Otec, který odpouští svým dětem. Který „ti odpouští všechny tvoje nepravosti a od zahynutí zachraňuje život tvůj“ (Ž 103, 3). Tak se vyjevil na svém Synu, na Synu člověka, když mu svěřil něco ze svých pravomocí, konkrétně ty ohledně odpuštění. Takový je Bůh náš a takto jej máme zvěstovat a přibližovat druhým.

Amen

MODLITBA

Hospodine, Bože plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný, který osvědčuješ milosrdenství, který odpouštíš přestoupení, vinu a hřích. Dej, kéž se k tobě dokážeme s důvěrou a neotřesitelnou nadějí obracet a oslavovat tě s nadějí na odpuštění i všech našich vin. Dej, kéž také my zařadíme do svého každodenního života způsoby Kristovy, k nimž odpouštění druhým patří na prvním místě. Amen

PÍSEŇ č. 451 Bůh je můj hrad

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane Ježíši Kriste, tys učil své učedníky, že velikou moc má modlitba věřících. Proto se ve tvém jménu modlíme a u tebe přimlouváme:

Prosíme, dávej nám poznat, že nám nenáleží pravomoci k ničení, ale máme se těšit a radovat ze života ve všech jeho podobách a v jeho mnohé pestrosti.

Prosíme, uč nás respektovat každého jedinečného a neopakovatelného lidského jedince, uč nás zachovávat důstojnost druhých lidí a veď nás k tomu, abychom je měli přinejmenším za stejně důležité jako sami sebe.

Prosíme, vezmi pod svou ochranu všechny slabé, nemocné, zdravotně postižené, ohrožené na životě i ty, kdo již umírají. Dodávej jim svou sílu.

Prosíme, uč nás, jak nést tvé evangelium dál. Jak dát našemu okolí poznat, že je pro život obohacením a pokladem. Připrav nás i na to, že bychom měli pro víru nést kříž a snášet pronásledování.

Prosíme, uč nás, jak máme v různých nepředvídatelných situacích spoléhat na tvou milost. Abychom nebyli zaskočení, ochromeni, odvráceni od víry v tebe. Drž nás pevně při sobě, ve své blízkosti, ve společenství s tebou.

Prosíme za ty, které souží vina a kteří nevědí, kde nalézt zdroj odpuštění. Prosíme i za ty, kdo se cítí být ukřivdění, podvedeni, ublížení a nedokáží odpustit, a do svého života tak neustále přikapávají jed zla a hněvu. Způsob svou mocí uzdravení jedněch i druhých.

Prosíme, požehnej všem, kdo druhým lidem pomáhají, přinášejí úlevu, přinášejí pomoc, radu, dobré slovo nebo obyčejnou lidskou blízkost.

Ve tvém jménu společně k Bohu voláme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Necht' tedy hřích neovládá vaše smrtelné tělo, tak abyste poslouchali, čeho se mu zachce; ani nepropůjčujte hříchu své tělo za nástroj nepravosti, ale jako ti, kteří byli vyvedeni ze smrti do života, propůjčujte sami sebe a své tělo Bohu za nástroj spravedlnosti. (Ř 6, 12n)

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě. At' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv. At' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 551 Tys na mne myslil dřív

EZECHIEL, HUS A MY

VSTUPNÍ SLOVA

*Blaze tomu, z něhož je nevěrnost sňata, jehož hřích je přikryt.
Blaze člověku, jemuž Hospodin nepravost nepřičítá, v jehož
duchu není záludnosti. (Ž 32, 1–2) Amen*

PÍSEŇ č. 32 Blahoslavený, komu odpuštěno

MODLITBA

Dobrý Bože, ty znáš naše osobní výšiny, znáš i naše propasti. Víš, kdy jsme plni sil, odhodlání a dobré nálady. Víš, kdy nám síla schází, a místo ní přetékáme nechutí a zklamáním. Po celý týden nás provázelo napětí a nepokoj. Také nyní se nám hlavou honí různé myšlenky, radostné i smutné, odvážné i bezradné.

A ty nás slyšíš. Slyšíš, když k tobě voláme ze dna, a také, když k tobě voláme ze svého štěstí. Ty slyšíš naši duši dokonce i tehdy, když před tebou mlčíme, nebo když se snažíme svůj neklid překřičet roztěkaným řečněním.

Jsme zde, abychom u tebe našli pokoj. Tvůj Syn nás pozval a my přicházíme beze strachu z výčitek. Pomož nám, prosíme, urovnat si myšlenky, abychom tě v této bohoslužbě chválili. Pomož nám, abychom zde nyní byli společně osloveni tvou pravdou a zaujati tvou láskou. Tobě buď chvála teď a napořád. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z Evangelia podle Matouše, kapitoly 10., nejprve od verše 16. do 19. a pak od 26. do 31.:

Hle, já vás posílám jako ovce mezi vlky...

Nebojte se jich tedy...

PÍSEŇ č. 672 Dej nám moudrost, odvahu

KÁZÁNÍ

Druhé biblické čtení, které je i základem kázání, je z knihy proroka Ezechiele, 18. kapitoly, verše 1. až 4., 21. až 24., 31. a 32.:

I stalo se ke mně slovo Hospodinovo: „Co si myslíte, když říkáte...”

Kdyby se svévolník odvrátil ode všech svých hříchů...

Odhod'te od sebe všechny nevěrnosti, jichž jste se dopouštěli, a obnovte své srdce...

Otcové jedli kyselé hrozny a synům trnou zuby. Staré hebrejské přísloví přišlo židovským předákům náramně vhod, sestry a bratři. Oni potřebovali jasnou výpověď o izraelské zemi. Potřebovali nějak pojmenovat, co se přihodilo s jejich vlastí. Jak přísloví napovídá, dělo se tehdy cosi velmi neblahého. Kyselé hrozny, trnouce zuby... I takto lze mluvit o politice a o dějinách. Judské království nikdy nebylo mocným státem. Spíše jenom takovým horským královstvíčkem na rozhraní sféry vlivu dvou mocných říší. Ze školního dějepisu známe jejich souhrnné názvy – Egypt a Mezopotámie. Tam se nacházely starověké velmoci. Judsko a Judejci žili ve stínu, existovaly mnohem atraktivnější, úrodnější, bohatší oblasti. Běda však, když se velmoci začaly roztahovat, když si mezi sebou začaly vyřizovat účty. To pak postihlo i okrajové Judsko a jeho obyvatele.

Obyvatelé judského království byli zděšeni. Jejich zemi se přehnala vichřice. Od severu z Mezopotámie přitáhla dobře vyzbrojená babylónská vojska. Jejich hlavním velitelem byl pověstný Nebúkadnezar neboli Nabuchodonozor, jeden z nejmocnějších mužů v dějinách vůbec. Marné bylo judské spoléhání na faraónovu podporu z Egypta. Judsko bylo dobyté a vítězové si s sebou domů odvezli všechno bohatství země. Tedy nejenom zlato a vzácné zboží, nýbrž i nejvýznamnější osobnosti království. Judští představitelé byli odvezeni do babylónského vyhnanství. Šlechta, kněžstvo, řemeslní odborníci a vzdělanci. Právě ti, kteří nejvíce mluvili do chodu své země. Naráz jsou mimo, a teď chtějí najít vysvětlení pohromy, která jejich zemi potkala.

Otcové jedli kyselé hrozny a synům trnou zuby. Přísloví je jasné. Předchozí generace kdeco pokazily a my nyní musíme snášet důsledky jejich chyb. Judští vyhnanci při babylónských řekách byli zahorklí. Ano, tak to chodí – sklízíme plody dřívějších generací. Jejich vinou už nebudeme žít ve své zemi, musíme se smířit s cizinou. Musíme se smířit s podřadnou společenskou rolí, jsme jen přistěhovalci. Musíme se smířit s cejchem vyznavačů poraženého boha. Tak tomu je a tak tomu bude. Trnou nám zuby z kyselých hroznů, jež jedli naši otcové.

Židovští předáci razili tento tvrdý výklad židovských dějin. Lidé nejmocnější i nejvzdělanější předložili národu k věření temné vysvětlení jeho vlastního údělu. Bůh nás trestá. Dostali jsme se do pasti, z níž nemůžeme ven. Čeká nás smrt. Hospodin na nás zanevřel a jeho zloba sahá až do budoucnosti. Lepší to jen tak nebude. Na programu je víra v tvrdého, neoblomného Boha. Víra v Boha mstivého, v Boha zatrpklého, který bezohledně ztrpčuje lidem život. „Otcové jedli kyselé hrozny a synům trnou zuby.“

Taková byla veřejně hlásaná pravda. Potěšila někoho? Osvobodila někoho od strachu? Otevřela někomu nadějný výhled do budoucnosti? Sotva. A právě proti téhle rozšířené „pravdě“ se staví prorok Ezechiel. Staví se proti ní ve jménu Božím. *I stalo se ke mně slovo Hospodinovo: Co si myslíte, když říkáte o izraelské zemi toto přísloví: „Otcové jedli kyselé hrozny a synům trnou zuby“? Jakože jsem živ, je výrok Panovníka Hospodina, toto přísloví se už nebude mezi vámi v Izraeli říkat.* (V. 1–3)

Proroku Ezechielovi se nelíbí, jak zkameněle se mluví o Hospodinu. Jako kdyby nežil, jako kdyby byl nepohnutelným odpůrcem změn. Jako kdyby právě on nenapravoval lidský úděl. Jako kdyby viny natrvalo ovládly lidské svědomí. Tak tomu přeci není. Bůh je přeci sponzorem nápravy. Bůh je příznivcem lítosti a obrácení. *Kdyby se svévolník odvrátil ode všech svých hříchů, jichž se dopouštěl, a dbal by na všechna má nařízení a jednal podle práva a spravedlnosti, jistě bude žít, nezemře. Žádná jeho nevěrnost, již se dopustil, mu nebude připomínána, bude žít pro svou spravedlnost, podle níž jednal.* (V. 21n)

Prorok Ezechiel protestuje proti propagovanému obrazu tvrdého a nelítostného Boha. Skutečnost, že se v dějinách udály tvrdé věci, neznamená, že Bůh je zatvrzelý. Každý člověk má svůj život, své viny i svou bezúhonnost. Kolektivní vina je nesmysl. *Proto budu soudit každého z vás podle jeho cest, je výrok Panovníka Hospodina.* (V. 30) Každý se před Bohem osobně zodpovídá za svůj život. A každý osobně smí doufat v Boží náklonnost a milosrdenství, v Boží lásku. Jen se obrátit od marných činů a bezvýhodných postojů. *Obráťte se a odvráťte se ode všech svých nevěrností a vaše nevěrnost vám nebude k pádu.* (V. 30) Cesta pokání existuje, účinná lítost je skutečně možná. Lidé ji někdy nevidí, Bůh o ní však ví.

Sestry a bratři, to vše si připomínáme v souvislosti s výročím smrti Mistra Jana Husa. Podobně jako prorok Ezechiel žil i Jan Hus v době přísně ovládané většinovým názorem. Jasně proklamovaným názorem o světovládné moci církve. Středověká šlechta, kněží i vzdělanci razili svou pravdu o světě a o Bohu, který drží pevný řád a nehodlá na něm cokoli měnit. Bůh konzervátor. Tak tomu bylo, tak tomu je a tak tomu bude. A lidem v moci postaveným to vyhovovalo. Heslem doby byla neměnnost. Bůh byl nehybný hybatel. A ty, člověče, jsi od přírody hříšník. Boj se, měj strach ze své bídy. Adam s Evou pojedli kyselého jablka a tobě trnou nejen zuby, ale trne ti duše strachem před smrtí v pekle. Proto potřebuješ církev s jejími úkony, aby tě ochránila před Božím hněvem. V takovém ovzduší žila Husova generace. Nikoliv živá víra a pokání, nýbrž církevní úřady a obřady zajišťovaly život věčný. Pyšní majitelé pravdy si byli tak jisti svými názory a postupy, že už vlastně ani Pána Boha nepotřebovali, a klidně i rozmařile žili v sobectví a nepravostech. A církev jim fungovala jako dobře promazaný stroj na spásu.

Proroku Janu Husovi se nelíbilo, jak zkameněle se mluvilo o Bohu. Jako kdyby nežil. Jako kdyby jeho nároky šlo obejít a vykoupit se církevní příslušností. Pro Husa církev přestala být automatem na spásu. *Když se spravedlivý odvrátí od své spravedlnosti a bude se dopouštět bezpráví podle všech ohavností, jichž se dopouští svévolník, měl by žít?* (V. 24) Každý Bohu odpovídá sám za sebe, a je jedno, zda se počítá či nepočítá za člena církve. A každý osobně smí

doufat v Boží milosrdenství bez ohledu, zda splnil všechny církevní požadavky.

Prorok Hus protestuje proti propagovanému obrazu nelítostného Boha, uvězněného do církevního učení. Protestuje proti němu ve jménu Božím, protestuje ve jménu láskyplného, milosrdného Ježíše. Proto se ve svém sporu odvolává přímo ke Kristu, nikoliv na paragrafy církevního práva. O opravdové pravdě se rozhoduje v nebesích, nikoliv na mocenských postech a ideologických konferencích. Kdokoliv se může obrátit rovnou na Boha. A Bůh dobře ví, co je v člověku. A on se ke svým lidem přizná, zastane se jich, i kdyby proti nim stál celý svět. Stejně jako prorok Ezechiel se i Jan Hus postavil proti uznávaným pravdám své doby.

Každá doba má své vykladače. Každá doba má své interprety, lidi, kteří udávají tón, kteří formují veřejné mínění. To oni vybírají a určují, které události jsou důležité a které nikoliv. A vlastně mnohdy už ani samotní hlasatelé nejsou vidět. Jen tisíce a tisíce jejich slov se opakují a vytvářejí náladu, atmosféru, ovzduší. Co má cenu, co má význam, co patří do života a co z něho musí pryč. Hesla, slogany – slogany politické i reklamní, proklamace životního stylu a smyslu, ideologie. Jak to na nás působí? Sdílíme je, či nesdílíme?

Jsme křesťané, bereme vážně Bibli a hledíme tedy i k Ezechielovi a k jeho poselství. Jsme evangeličtí křesťané a hlásíme se k Janu Husovi a k jeho odkazu. Oba dva se ve jménu milujícího Boha postavili nemilosrdným pravdám své doby. A zde je příklad pro nás. Příklad vzdoru. Pokusit se jít na věc jinak, než většinou bývá zvykem. Nepřistoupit na obecné nátlaky. Jít cestou Boží. Cestou pravdy, která nespoutává strachem, nýbrž která osvobozuje. Dovedeme čelit tlakům obecných nálad? Dovedeme z Bible a z křesťanského společenství načerpat radost a naději, které postavíme jako protiklad k šířené otrávenosti a beznaději? Dovedeme z Božího Ducha nabrat moudrost a chuť přetvářet jak svět, tak – a především – sebe sama a své nejbližší okolí k obrazu Božímu? Takové je svědectví dnes připomínaných proroků Ezechiela a Jana Husa.

Víra v Boha není ani úmorná, ani bezvýchodná. Pravda není bezvýchodná. Pravda přece musí vést dál, nikoliv srážet. Mýlí se ti, kdo hlásají, že vše je pokaženo. Že poctivost nemá smysl. Mýlí se ti,

kdo odsouvají skromnost do ústraní a oslavují bohatství. Mýlí se ti, kdo jako za dávných časů podkopávají lidskou touhu po důstojném životě a kdo hlásají neměnnost: „Proč se snažit? Všechno je marno. Platí přece řády a pevné interpretace. Předem jsou dány hranice, s nimiž nelze pohnout.“ Ne. Mýlí se ti, kdo u sebe či u společnosti vzdali změnu k lepšímu. Cožpak Bůh není stvořitel? Z ničeho stvořil vesmír, vdechnul život neživým atomům, cožpak nedokáže proměnit lidský úděl? O tom mluvil Ezechiel, to kázal Hus, tou nadějí žijme i my. Amen

PÍSEŇ č. 244 Ve jméno Krista doufáme

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, u tebe je dost odpuštění pro všechny. Nejsi bezcitný, nejsi nepohnutelný. Tvůj Syn přišel mezi nás, aby nás ujistil o tvé přízni. V jeho jménu k tobě voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme, připomínej nám víru statečných mužů a žen, abychom z jejich příkladu čerpali sílu pro sebe. Zapal nás, abychom odmítli falešnou víru a abychom s radostí pravdivě ukazovali světu tvou velikou slávu. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Přimlouváme se za všechny, kteří jako Jan Hus ve svém zaměstnání usilují o pravdu. Prosíme, dopřej zdaru vědcům, učitelům, novinářům a umělcům. Zmař plány všech lhářů a nepoctivců. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

(Přimlouváme se za všechny, kteří se během prázdnin věnují dětem – za vedoucí na táborech, za trenéry na kursech i za ostatní. Dej jim moudrost, ať vedou mladé lidi k dobru a ne ke zlu. K tobě voláme: Pane, smiluj se.)

Přimlouváme se za mocné lidi tohoto světa. Naplň jejich srdce odpovědností, zájmem o veřejné blaho a citlivostí vůči okolí. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Přimlouváme se za nemocné a trpící. Prosíme, navštiv je svou útechou a ulehči jejich těžkému údělu. Prosíme, požehnej všem, kdo pomáhají potřebným. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Tobě, který znáš naše srdce, předkládáme své tiché prosby... Jako děti Boží se přimlouváme také jeden za druhého. Prosíme, vyslyš modlitby každého z nás. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Společně se modlíme: Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré. Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji. Nechtějte sami odplácet, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: 'Mně pomsta, já odplatím, praví Pán.' Ale také: 'Jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasyť ho, a má-li žízeň, dej mu pít; tím ho zahanbíš a přivedeš k lítosti.' Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem. (Ř 12,17–21)

POŽEHÁNÍ

At' ti Hospodin žehná a chrání tě! At' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv! At' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem! Amen

PÍSEŇ č. 580 Ó svatý Bože, slyš naše hlasy (1–2, 5–6)

NEVIDĚT A PŘESTO VĚŘIT

VSTUPNÍ SLOVA

Povstane Bůh, a rozprchnou se jeho nepřátelé, na útěk se před ním dají, kdo ho nenávidí. Spravedliví se však zaradují a jásotem budou oslavovat Boha, budou se radostně veselit.
(Ž 68, 2 .4) Amen

PÍSEŇ č. 68 Když Bůh v své moci povstane (1–4. 9)

MODLITBA

Pane Bože, jako vítr rozhání dým a jako slunce taví sníh, tak tvá spravedlnost zbavuje moci všechno, co vyrůstá z temných zákoutí lidského nitra. Z tužeb být jako Bůh, ze snah prosadit sebe sama, z nenávisť k těm, kteří nám nejdou na ruku. Kde vane tvůj Duch, tam naplňuje lidská srdce tvá svoboda: Svoboda od zákona, svoboda od strachu, svoboda k lásce. Radujeme se z toho, že nám tuto svobodu dáváš. Rozvazuješ nám jí ruce, probouzíš jí na naší tváři úsměv a vkládáš jí do našich úst písničku. Tvá spravedlnost ruší plány svévolníků. Co se nám podle nich mělo stát hanbou, stalo se slávou. Kříž, který měl jednou provždy umlčet a odstranit tvého Syna, se stal znamením jeho vítězství. Chválíme tě, Bože, za to, že vedeš v jeho jménu svět ke spáse. A za to, že o této tvé aktivitě smíme vědět a být součástí zástupu, který ke spáse směřuje. Prosíme, nenech nás na této cestě padnout, ale doved' nás až tam, kde se hroby otevírají, slunce nikdy nezapadá a ty mluvíš k člověku hlasem tichým a jemným. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Čtení Písma svatého je zapsáno v 10. kapitole Evangelia podle Jana, ve verších 22. až 39.:

Byly právě svátky posvěcení jeruzalémského chrámu; bylo to v zimě. Ježíš se procházel v chrámě, v sloupoví Šalomounově...

KÁZÁNÍ

Text dnešního kázání nalézáme v 1. epištole Petrově, kapitole 1., verších 3. až 9.:

Veleben buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději...

Milí bratři a sestry, je obdivuhodné, jak poeticky a současně hluboce dokáže autor epištoly vyjádřit Bohu svůj dík: Veleben buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista... V úvodu antických dopisů se běžně děkovalo bohům. A tato epištola je antickým dopisem. Děkovat lze ovšem různě. Dá se tak činit formálně, vyprázdněně či znuděně, ale člověk také může ke svému díku přiložit srdce. A právě to se zde děje. Apoštol jedná v souladu s dobovou konvencí. Činí tak však vřele a s vnitřní opravdovostí. Konvence sama o sobě není špatná. Vždycky reprezentuje osvědčenou formu. Její slabinou však je, že ji často nabízí vyprázdněnou. Navozujeme jí dojem, že dáváme bonboniéru, ve skutečnosti však podáváme jen prázdnou krabici. Apoštol však Pánu Bohu skutečně děkuje. Za vyřčenými slovy je jeho srdce. Je tam, protože mu Boží Syn dal nově se narodit k živé naději. Kristovo vzkříšení otevírá dveře autentické vděčnosti. Kristův prázdný hrob je výrazem skutečnosti, která naplňuje naše srdce. Ještě sice Boží Království nevidíme, ale už k němu míříme a radujeme se z toho, že životem nejdeme vstříc marnosti!

Realita, v níž žijeme, přitom až tak radostná není. Dějiny světa se znovu a znovu zamotávají, až je nám z toho úzko. Ty kolapsy jsou důsledkem naší lidské revolty proti dobrým Božím pořádkům. Dědictví nehynoucí, neposkvřené a nevadnoucí, které je pro nás připraveno, není odměnou za naše náboženské či jiné aktivity. To dědictví dostáváme z Božího milosrdenství! Je naše, ale zatím jím ještě nemůžeme disponovat. Je pro nás totiž připraveno v nebesích. Ale my jsme dosud stále na zemi. Tady se ho můžeme jen svátostně dotýkat, ochutnávat ho a na základě těchto zkušeností poznávat toho, který nám

je v nebi zůstavil. Někdy nám to připadá málo. Rádi bychom to s jeho vkladem roztočili už tady na zemi. Ale moudrý správce tohoto dědictví nechce, aby na zemi pro lidi platily různé podmínky: Jeden by byl z maléru vždycky zázračně vytažen, zatímco druhý by se musel se životem rvát. Dědictvím nehynoucím, neposkvrněným a nevadnoucím může člověk disponovat v prostoru věčnosti. V prostoru, jehož povahu až do nejmenšího detailu určuje Boží Syn.

Přítomnost lidí, kteří vědí o dědictví, které je pro ně připraveno v nebesích a radují se z něho, je plná rozmanitých zkoušek. Současně je to však přítomnost žitá v živé naději. Toto vnitřní napětí je pro ni příznačné. Život křesťana není nebem na zemi. Kdo přichází ke křtu s takovými představami, bývá realitou zklamán. Apoštol nezatajuje, že přijdou dny zármutku a rozmanitých zkoušek. Církev ještě není Boží Království. Svět před ní nepadá na kolena a dobře dělá, protože ona zdaleka není ideální. V době vzniku Petrovy epištoly byla církev viditelně ohrožována zvenčí. Kořeny vnějšího nebezpečí však často nalézáme uvnitř. U těch, kteří podhrabávají hradby a otravují studny. Útoky nepřátel jsou předvídatelné. Zaskočí však zrada vlastních. Ta otevírá brány, jimiž pak vetřelci vniknou do města, aby ho vyplnili. Zkoušky mají prokázat pravost naší víry. Tak jako se ryzost zlata zkouší ohněm, má se pravost naší víry prokázat ve zkouškách. Kdo není ochoten pro dědictví nehynoucí, neposkvrněné a nevadnoucí zapřít sám sebe, ten tohoto dědictví není hoden.

Víra, která se prokazuje k naší chvále, slávě a cti, nemůže být jen prázdným obalem od bonboniéry. Tato víra nás přece střeží ke spasení. V takové víře proto musí být obsažena Boží moc. Nestačí pouhá korektnost. Musí to být životní postoj. Víra, kterou probouzí vzkříšený Kristus, přece otevírá nebe s dědictvím nehynoucím, neposkvrněným a nevadnoucím! Taková víra dovoluje procházet i zármutkem rozmanitých zkoušek a neskončit v depresi či revoltě. Kde jiní jen naříkají, je ten, který ji má, schopen nalézat smysl. Ví totiž, že sláva toho, co ho čeká, převáží bídu toho, s čím nyní zápasí. Ani v zármutku a v rozmanitých zkouškách proto nepřestává zpívat „píseň Beránkovu“. Ne že by ho nic nebolelo a zraňující realita mu nevadila. Ta písnička mu však dovoluje bolest snášet. Kde člověk dokáže zpívat, tam svůj život zvládá snáze než tam, kde jenom

lamentuje nebo ublíženecky mlčí. Nově se narodit k živé naději, to je šance, kterou nám Bůh dal vzkříšením Ježíše Krista. Každý, kdo ví o Ježíšovu vzkříšení, může tuto naději vtáhnout do své přítomnosti.

Apoštol adresuje svůj list těm, kteří Ježíše neviděli, a přesto ho milují. Lidé si většinou představují, že na počátku vši zbožnosti je obraz boha. V pohanském světě tomu tak skutečně je. Bibličtí svědkové však shodně dosvědčují, že vztah k Bohu Abrahamovu, Izákovu a Jákobovu navozuje Boží konstruktivní jednání. Od stvoření, přes vysvobození z egyptského zajetí až k Ježíšovu vzkříšení. Jedinou přiměřenou odpovědí na toto zachraňující Boží jednání je vděčnost. Ne ta formální, vyprázdněná či znuděná, ale taková, k níž člověk stejně jako apoštol přiloží své srdce. Ani my jsme Ježíše neviděli. Jestliže však reagujeme na jeho oběť vírou z celého srdce, je zřejmé, že ho milujeme. Přijatá spása se vždycky promítá do vztahu k Bohu a k člověku. A Ježíš v sobě reprezentuje obojí. Podle povahy tohoto průmětu poznáme, zda jsme ji skutečně uchopili, nebo ji nechali ležet na prahu. Nehynoucí, neposkvřené a nevadnoucí dědictví není pro všechny. Je pouze pro dědice. Pro legitimní Kristovy syny a dcery. Jen ti s ním v posledním čase povstanou a budou mít podíl na jeho slávě.

Nevidět a přesto věřit, to je způsob, jak křesťan dochází cíle víry, spasení duší. „Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili“, říká vzkříšený Ježíš svému učedníkovi Tomášovi. I nám se stejně jako jemu někdy zdá, že bez hmatatelných důkazů v Ježíšovo vítězství nad smrtí věřit nelze. Pak se nám však rozsvítí a dojde nám, že ve vzkříšení nejde o biologii, fyziku ani chemii, ale o dějinnou spravedlnost! I kdybychom od rána do večera opakovali „Kristus byl vzkříšen“ a tohle si neuvědomovali, nechápali bychom, co se onoho prvního dne po sobotě v Jeruzalémě stalo. A bez toho bychom nevěděli, jak se nás Ježíšovo vzkříšení týká. Tomášovi došlo včas: Ježíšovo vzkříšení není událostí určenou našim smyslům. Ježíšovo vzkříšení je událostí určenou naší myslí. Z hlediska smyslů je zpráva o vzkříšení absurdní. Tato pro smysly absurdní zpráva však ruší absurdní svět. Ten svět, v němž spravedlivý umírá jako zločinec a svévolník se směje. Vzkříšený Ježíš nám vrací chuť do života! I když procházíme zármutkem rozmanitých zkoušek, víme, že ve finále – podle apoštola

v nebesích – nás čeká dědictví nehynoucí, neposkvrněné a nevadnoucí.
Za to buď veleben Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, nevidíme tě, a přesto tě milujeme. Věříme, že tvé obětovné nasazení pro nás nebylo marné. Svět se jím sice nezměnil v ráj, ale změnila se jím naše srdce. Mizí z nich úzkost a naplňuje je vznešená radost. Z tvé milosti jdeme vstříc slavnému završení všeho, o co dobrého v životě usilujeme. Amen

PÍSEŇ č. 472 Ježíši můj milý

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, prosíme za lidi, kteří se dosud nenarodili k živé naději. Za zklamané, zahořklé, zraněné a smutné. Otvíraj jim mysl pro to, co i nám naše životní zkušenost často problematizuje, že totiž činy lásky vítězí nad činy zloby a nenávisti. Prosíme za ty, kteří jsou pro tvé jméno haněni, zesměšňováni, tupeni, společensky znevýhodňováni či dokonce likvidováni. Buď s nimi svou milostí, aby zármutkem rozmanitých zkoušek prošli a pravost jejich víry vyšla najevo. Dávej sílu i nám, budeme-li podobným zkouškám vystaveni. Prosíme, aby nás víra ve tvé vzkříšení nesla ke spasení a učinila nás legitimními podílníky dědictví, které jsi svým věrným připravil. Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Odhodlaně se tedy připravte ve své mysli, buďte střízliví a celou svou naději upněte k milosti, která k vám přichází ve zjevení Ježíše Krista. Jako poslušné děti nedejte se opanovat žádostmi, které vás ovládaly předtím, v době vaší nevědomosti; ale jako je svatý ten, který vás povolal, buďte i vy svatí v celém

*způsobu života. Vždyť je psáno: „Svatí buďte, neboť já jsem
svatý.“ (1Pt 1, 13–16)*

POŽEHNÁNÍ

*Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi
rozjasní svou tvář! Ať je známa na zemi tvá cesta, mezi všemi
pronárody tvoje spása!* *Amen*

PÍSEŇ č. 684 Učiň mne, Pane, nástrojem

CO JE PRAVDA?

VSTUPNÍ SLOVA

Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho. (Ž 118, 24) *Amen*

PÍSEŇ č. 118 Ó chvalte laskavého Pána (1–4)

MODLITBA

Tobě, Hospodine, chceme dobrořečit a vzdávat ti chválu za všechno dobré, co od tebe dostáváme. I když se nám to někdy nezdá a často skuhráme nad tím, jak je život náročný, těžký, rychlý, jak nestíháme a jak jsme unavení, přesto – když se nad tím zamyslíme – objevíme ve svých životech tolik dobrého, tolik krásných a milých momentů, že bychom je všechny ani nedokázali vyjmenovat. Děkujeme ti, že i když my jsme tolik zaměstnáni svou prací, rodinou i sebou samými, ty na nás máš čas a že z tvé ruky smíme přijímat mnoho dobrého. Děkujeme ti za ochranu, za milosrdenství a slitování, které nám prokazuješ. Děkujeme, že nás při životě zachovávati ráčíš, abychom tak každý den mohli okoušet zase mnoho dobrého z tvé štědré ruky, navzdory všemu, co nás tíží a trápí. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První biblické čtení je z Evangelia podle Jana, kapitoly 18., od verše 33. do 38.:

Pilát vešel opět do svého paláce...

PÍSEŇ č. 635 Tvá, Pane, láska

KÁZÁNÍ

Druhé biblické čtení, které je i základem kázání, je z Evangelia podle Jana, z 16. kapitoly, od 5. do 15. verše:

Nyní však odcházím k tomu, který mě poslal, a nikdo z vás se mě nezeptá: Kam jdeš? Ale že jsem s vámi tak mluvil, zármutek naplnil vaše srdce...

Co je pravda? ptal se už Pilát. Co bychom mu mohli odpovědět dnes? Pravda... Znamená to dnes vůbec něco? Kdo má pravdu a kdo lže? Jak často to slyšíme kolem sebe nebo z médií: ten lže, tamten lže... A zároveň o sobě všichni tvrdí, že oni mají pravdu. Co je tedy pravda? Kdysi důležité slovo, které dnes ztrácí na významu? Vždyť komu dnes ještě jde o pravdu?

Dnes jde spíše o to vzbudit u široké veřejnosti dojem, že právě já mám pravdu. Co je pro nás pravda? To, co se píše v novinách a říká v televizi? Ale vždyť právě tam je tak jednoduché vyrobit zdání pravdy – stačí poslat správnou tiskovou zprávu, dát vhodný rozhovor, určité záběry natočit a jiné zase dovedně sestříhat. Co je tedy pravda? Prázdné slovo, o které se dnes už nikdo nezajímá, protože pravdu lze vyrobit na objednávku, a pokud má člověk peníze či postavení, dokáže ji vnutit i lidem okolo sebe? Nebo že každý má svou pravdu?

Někde tady končí současný pohled na pravdu: každý má tu svou, nemá cenu se hádat. Mějme si každý svoji pravdu, jděme každý svojí cestou. Takže jsou všichni spokojení, protože pravdu mají všichni – jenomže nejsou schopní spolu mluvit, protože by se nedohodli. A to dnes platí jak v naší politice, tak často také mezi lidmi. Neber mi mou pravdu, já do té tvé taky nestrkám nos.

Každý by chtěl „mít pravdu“. Jako kdyby pravda byla něco, co lze mít, co lze vlastnit, co lze uchopit a uschovat – nejlépe dobře uschovat, vždyť co je komu do mé pravdy, ještě by na mne něco našli... Ale pravda, kterou člověk má, není pravda. To je nanejvýš zdání pravdy, kterou si namlouváme, kterou si opakujeme tak často, až podlehneme dojmu, že to skutečně pravda je, až tomu začneme věřit. My ale pravdu nemáme. Nevlastníme ji. Jde-li skutečně o pravdu, pak pravda má nás. Ne my vládeme pravdě, ale pravda vládne nám.

I ten dnešní biblický text říká, že do pravdy musíme být uvedeni. Pravda je něco, co si člověk neřekne sám, co si sám nenamluví, co si sám nevyrobí, co si neobjedná. Pravdu si nemůžeme dát sami. Do pravdy uvádí Duch svatý jako Duch pravdy. A ani on pravdu nemá, ani on si ji nevymýšlí, také on jen předává to, co přejal.

Protože pravda, Pravda s velkým P, má pouze jediný zdroj: Boha samotného. Bůh je pravda. On je to měřítko. Podle něho se poměřuje vše ostatní, co chce být pravdivé. Tato pravda nám nastavuje zrcadlo a posuzuje všechny naše nároky na pravdu.

Ale není ta Boží pravda trochu moc daleko? Copak se Boží pravda v našem světě nějak projevuje? Copak ji chce někdo slyšet? Není daleko, a zároveň i dost slabá, ve srovnání třeba s tím, jakou pravdu dokáží vyrobít naše média? Je Boží pravda použitelná pro náš svět a pro náš život? Není právě tohle tvrzení – že pravda je Boží, že pravdu má pouze Bůh – znehodnocením slova pravda, protože ho odsunuje pryč z našeho světa, někam do nebes, takže nám tady dole zbudou jen oblíbené polopravdy a stokrát omílané lži, které nakonec sami začneme považovat za pravdivé?

Ano, pravda má svoji kotvu v nebesích, u Boha. Ale Boží pravda je pravdou pro svět, pro náš život. Máme do ní být uvedeni. Proto byl seslán Duch svatý, protože ta Boží pravda je tu mezi námi a my ji poznáváme.

Jaká je to tedy pravda? Jaká je ta Boží pravda o světě a o mně? Tři věci přináší Duch pravdy, říká náš dnešní biblický text. Tři věci: poznání hříchu, poznání spravedlnosti a poznání soudu. To jsou tři slova, která dnes už u mnohých lidí skoro nic neznamenají. Hřích je staré slovo, kterým se už dnes nikdo moc nezabývá. Spravedlnost, v tu už dnes věří jen idealisté, dnes vládne spíš pragmatismus, menší zlo. A soud? Soudy pracují pomalu, přes soudy se toho moc dosáhnout nedá, je to drahé a trvá to dlouho.

Ale právě těmto třem vyprázdněným slovům dává Duch pravdy nový obsah. Takový, který se týká našeho života. Přináší poznání skutečné hloubky těchto slov:

Nejprve poznání hříchu, tedy poznání vlastního hříchu. Poznání, že dělám chyby a že je musím přiznat. Někdy také nemám pravdu a měl bych to uznat – třeba na rozdíl od mnohých politiků. Poznání vlastního hříchu je poznání, že nemám nárok nebo právo na spoustu věcí, ano, že před Bohem vlastně nemám žádné nároky, že se ve svém životě pravdě spíše vzdaluji. A poznávám třeba taky to, že oproti druhým lidem nemám nic navíc, že nejsem lepší, že jsme na tom všichni stejně. Poznávám, že to, co jsem vydával za svoji pravdu, před

Bohem neobstojí, že pravda o mně je ve skutečnosti dost jiná: hlubší, rozmanitější, bohatší, ale také přísnější a důsažnější. Poznání vlastního hříchu je zápasem o sebe sama, o pravdivý obraz mého já, o poctivý přístup k sobě samému.

Pak poznání spravedlnosti, poznání, že nemohu zůstat stát stranou, že se nemůžu alibisticky tvářit, jako by se mne pravda a zápas o pravdu netýkaly, ať to dělají ti druzí, třeba ti nahoře nebo tak něco. Ten zápas o pravdu je i mým zápasem, také já stojím v prostoru, ve kterém je třeba bojovat, prosazovat to, co je skutečně pravdivé, a potírat to, co si na pravdu jen hraje. A protože pravdu jako takovou nikdo nemá, je to zároveň zápas také o měřítko pravdy, o to, podle čeho budeme pravdu posuzovat, co budou ty nezbytné základy, na kterých chceme vybudovat něco pravdivého. Poznání spravedlnosti je zápasem o naši společnost, o naše okolí, o naše soužití, o pravdivé a fungující uspořádání našeho společného prostoru.

A nakonec poznání soudu. Poznání, že mnoho věcí v našem světě před kritérii pravdy neobstojí. Poznání, že ne všechno se dá nějak okekat či vyargumentovat, že jsou tu věci, ke kterým je třeba říci jasné NE, že zápas o pravdu není jen zápasem o to, jak zabalit různé zájmy tak, aby to prošlo, ale že je zápasem o podstatu věci. Že to, co je černé, prostě nelze přetřít jen tak na bílo. Toto poznání soudu pak v sobě zároveň nese naději, že to černé nevyhraje, že bude ve své černotě odhaleno, protože světlo pravdy je silnější než tma, že tedy má smysl zápasit o ty základní hodnoty, že má smysl být odvážný a říkat někdy i věci, které jsou nepříjemné, které se dotýkají citlivých míst. Poznání soudu je zápasem o důstojnost lidstva i světa, o podstatu našeho lidství i podstatu našeho světa. Zápasem o to základní poznání, že člověk je člověk a nikoli bůh a že všude tam, kde si na boha hraje, upadá do tmy a že je třeba na to statečně ukazovat.

Poznání této Pravdy s velkým P, poznání Boží pravdy, do které nás uvádí Duch, nezůstává na rovině teorie. Pravda není jen slovo. Není to jen manipulovatelný pojem, prázdný pytlík, do kterého si každý může vložit, co chce, do kterého může každý zabalit cokoli a nalepit na to štítek s nápisem: TOHLE JE STOPROCENTNÍ PRAVDA. Pravda je víc než jen nějaké tvrzení. Pravda uvádí věci i člověka do pohybu, pravda je energie, která člověka uchopuje

a nenechává ho stát tam, kde doposud byl, mění ho, posouvá ho dál. Pravda má důsledky, konkrétní důsledky pro náš život. Pravda není slovo, pravda je čin.

„Protož, věrný křesťane, hledej pravdy, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu, braň pravdy až do smrti: neboť pravda tě vysvobodí od hříchu, od d'ábla, od smrti duše a konečně od smrti věčné.“ Tak pravil ve slavném citátu Mistr Jan. Ale co je to za pravdu, za kterou má smysl bojovat až na smrt – a která pak ale také člověka vysvobodí od hříchu, od d'ábla a dokonce od smrti věčné? Tohle není pravda humanistického ideálu, jak se často tvrdívá, že Jan Hus byl pro svoji pravdu jít ochotně až na smrt. Tady nejde o běžnou představu pravdy, že 'jedna a jedna jsou dvě'. Tohle nás od hříchu a od smrti nevysvobodí, i kdybychom si to stokrát opakovali. Husovi nejde o jeho pravdu, ale právě o Pravdu s velkým P. Jediná pravda vysvobozuje od smrti, a to je právě pouze pravda Boží: že Ježíš Kristus byl ukřižován a byl vzkříšen. On je ta poslední pravda, jak Boží, tak tohoto světa. To je ta pravda o Bohu i o nás. Tato pravda nás soudí, nastavuje nám zrcadlo, ukazuje ve vši nahotě všechny naše hry na pravdu, ale zároveň nás také zachraňuje: od hříchu, od d'ábla i od smrti věčné. Tuto pravdu jsme díky daru Ducha svatého poznali, tuto pravdu vyznáváme, v této pravdě máme a chceme žít a tuto pravdu také slavíme. Je to také naše pravda, je to pravda pro nás a my v ní smíme žít, jak mocně dosvědčuje křest i každé slavení Večeře Páně.

Amen

MODLITBA

Pane Bože, před tvou pravdou se skláníme, za ní chceme jít, ji chceme objevovat ve svých životech pro sebe i pro své bližní. Prosíme, dej nám k tomu odvahu i pokoru.

Amen

PÍSEŇ č. 676 Bože, ty jsi tvůrce všeho

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, bolestivě vnímáme, že svět i naše okolí by potřebovalo více skutečné pravdy. Zápas o ni je těžký, až se snad někdy zdá, že i marný. Prosíme tě proto: Dávej nám sílu, abychom v tomto zápase nepřestávali – všude, kde se pohybujeme: v rodinách, na cestách i každý ve své práci.

Prosíme tě za všechny ty, kteří mají vliv na to, co se považuje za pravdivé: za všechny, kdo pracují v médiích, za ty, kdo na média dohlížejí.

Prosíme tě za ty, kdo do médií často mluví: za vlivné osobnosti naší země, za myslitele i za politiky, kteří často s pravdou zacházejí jako s manipulovatelnou věcí.

Prosíme tě za celý náš národ, za jeho budoucnost. Prosíme tě, ať se i tam alespoň trochu prosadí to, co má šanci obstát před tvou pravdou.

Prosíme tě také za všechna shromáždění, synody a konventy naší církve, abychom i v nich hledali to, co je pravdivé, a podle toho rozhodovali.

Prosíme tě, nacházej si mezi lidmi ve světě i v nás samotných použitelné nástroje pro to, aby se pravda ve světě šířila, abychom tak mohli žít v pokoře před tvou pravdou a zároveň v radosti, že tvoje pravda platí v Ježíši Kristu také pro nás.

Chválu, díky, strasti i prosby vkládáme do společné modlitby, kterou nás naučil náš Pán Ježíš Kristus: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Proto se, bratří, tím více snažte upevňovat své povolání a vyvolení. Budete-li to činit, nikdy neklopýtnete. Tak se vám široce otevře přístup do věčného království našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. Proto vám hodlám ty věci stále připomínat, ačkoliv o nich víte a jste utvrzeni v pravdě, kterou jste přijali. (2Pt 1, 10–12)

POŽEHNÁNÍ

*Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici.
Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě
chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude
chránit tvé vycházení a vcházení nyní i navěky. Amen*

PÍSEŇ č. 489 Tvé požehnání, dobrý Otče

KDYŽ DVA ŘÍKAJÍ TOTÉŽ

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen
Milost vám a pokoj od našeho Pána Ježíše Krista.

Sestry a bratři, vítám vás na dnešních bohoslužbách. Žalmista
vyznává takto svoji naději:

*Bůh je Bohem, jenž nás zachraňuje. Je to on, Panovník
Hospodin, kdo vyvádí z tenat smrti. (Ž 68, 21)* Amen

PÍSEŇ č. 67 Ó Pane, smiluj se nad námi

MODLITBA

Pane Bože, někdy míváme dojem, že se svět vymknul, vykolejil, odcizil své pravé podobě, vzdálil svému určení. Nechápatě kroutíme hlavou nad zlem ve světě, máme pocit, že je ho nějak pořád víc. Zklamaně kroutíme hlavou i nad sebou, protože i nás to někdy vtahuje a semílá, protože sami zjišťujeme, že se leckdy i my podílíme na té podivnosti a vykolejenosti světa okolo nás.

Ty ses ale v Ježíši Kristu dotkl celého našeho vykolejeného světa a dotýkáš se ve své lásce a ve svém Slovu i nás. Děkujeme za tvoji lásku, která je pro nás tajemstvím, jež nikdy nevyčerpáme a nepochopíme, ale která přesto navrácí světu řád a smysl a lidem jejich lidskou tvář a dobré určení. Prosíme, dej, ať se tvému dotyku otevřeme i dnes. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z Evangelia podle Jana ze 14. kapitoly poslyšte 15. až 21. verš.
Pán Ježíš Kristus tam říká:

Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání...

PÍSEŇ č. 631 Nám pomoz, Pane milý

KÁZÁNÍ

Základ kázání je z Evangelia podle Lukáše, 7. kapitoly, kde od 1. do 10. verše čteme:

Když to všechno (Ježíš) svým posluchačům pověděl, odešel do Kafarnaum...

„Pane, nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu“, říká ten římský setník. Slavná věta. Říká to proto, že si je vědom, že je pohan a nechce Ježíše nutit, aby vešel do pohanova domu, což bylo považováno za nečisté. „Nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu, ale řekni jen slovo...“

To se nám líbí. Zní to přesně křesťansky pokorně. A líbí se to nejen nám. Tahle věta se dostala do katolické i do luterské liturgie, konkrétně těsně před přijímáním při večeři Páně. Jenomže když dva říkají totéž, nemusí to být totéž. V jiném kontextu a v jiné době se z takto dobře míněné a krásně znějící věty může stát falešná, nemístná skromnost. Těžko asi podezřívat toho setníka, že by to z jeho strany byla falešná skromnost. I Ježíš chválí jeho víru, tedy jeho důvěru v Boží slovo. Ale kdyby ten setník neměl náboženské zábrany, kdyby byl sám Žid, možná by si nepřál nic jiného víc, než aby právě Ježíš vstoupil pod jeho střechu.

Když tuhle větu opakujeme my, my křesťané, my evangelíci – kteří máme zapsané ve svých evangelických genech, že máme být vždycky pokorní a skromní a necpat se dopředu, když to říkáme my a když to říkáme dnes, dva tisíce let po Velikonocích, jako členové většinového náboženství, které vyznává Krista jako svého Spasitele, jak to vyzní a co to má vlastně znamenat?

My Češi máme obecně takovou vlastnost, že se necháváme chvíli přemlouvat, že neřekneme rovnou, co bychom si přáli nebo co chceme – abychom vypadali slušně. Dáte si kávu? – No já nevím, jestli se to hodí... Pojd'te na chvíli dál! – Nerad bych obtěžoval. – Jen na chvíli, pojd'te. – Ne, to je opravdu dobrý, počkám tady. – Ale no tak pojd'te. – No tak dobře, děkuju. Znáte to?

Taková falešná skromnost může existovat i před Bohem. Pane, nejsem hoden, abys ke mně vešel. Však to můžeme vyřídit na dálku,

neobtěžuj se. Je v tom něco typického pro dnešní dobu. Od té doby, co existuje email, esemesky, facebook, rádi řešíme věci bez přímého kontaktu s tím druhým. Na dálku. Případně si zavoláme, ale osobní kontakt tváří v tvář je asi nejméně častý, protože je také nejnáročnější a také nejvíce prozradí. Mail i esemesku si člověk může v klidu rozmyslet, zformulovat, vypilovat, při přímém kontaktu jsme naopak nuceni reagovat spontánně, a to nejen slovy, ale i gesty, výrazem tváře, tónem hlasu, a to může leckdy prozradit více, než vlastně chceme. Proto se, Pane, ani neobtěžuj, udělej to na dálku, když tak se ozvi mailem nebo esemeskou, to stačí. Vždyť vlastně nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu.

Co se dá vyřídit neosobně na dálku, nestojí prostě tolik energie, protože tam zcela chybí emoce. A člověk může odpovédět, až když chce, má čas, anebo také nemusí odpovídat vůbec. To při osobní komunikaci sice lze také, ale pak je člověk za podivína či ignoranta, s nímž nemá cenu se dál bavit. Na dálku nám to vyhovuje, je to pohodlnější. Takže, Pane, zůstaň raději opodál, na distanc. Já si tu Bibli otevru, až budu potřebovat, pomodlím se, až budu mít čas.

Takže to celé může skončit jako jedna velká výmluva před Bohem: Nejsem hoden, Pane, a vlastně se mně to teď ani nehodí, teď dělám jiné věci. Je to dost příznačné pro dnešní dobu, která Boha nepotřebuje, anebo právě až někdy, až bude čas. Ne že by lidé byli úplně bezvěrci a náboženství, duchovno, víra že by je vůbec nezajímaly. Zajímají, ale nikoli v první řadě. Já přece věřím, my jsme vždycky byli evangelíci, jen do toho kostela tolik nechodím, ale já v něco věřím, to rozhodně. Bůh, náboženství, víra, to všechno ano, ale nejlépe pěkně na distanc, jen někdy, až já budu potřebovat a chtít, až se mně to bude hodit, až budu mít čas. A to všechno může být krásně a zbožně zabaleno do pokorného vyznání: Nejsem hoden, Pane, abys vešel pod mou střechu, stačí, když řekneš slovo; udělej to na dálku, teď neruš, klidně mně nechej vzkaz, já si to pak najdu, přečtu, pomodlím se. Z velmi zbožné věty tak nakonec vyleze vlastně převlečená arogance.

Ještě horší by pak bylo jakési přepokornělé ublíženectví, které by říkalo tu větu „Pane, nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu“ s tím, že jsem tak veliký hříšník, že ani Bůh na to nestačí, že i Bůh by

se o tu moji špínu mohl umazat, a tak ke mně, Bože, raději ani nechod' a zkus to na dálku, se mnou je to tak strašný, že mně už nepomůže nikdo a nic, ani ty ne. Tohle by bylo strašné rouhání nevíry, maximální možná arogance až ďábelských rozměrů. A tak od toho raději pryč.

Co na to všechno Bůh? Jak zareaguje, když mu říkáme, Pane, nejsme hodni, abys vešel pod naši střechu? Zůstane stát opodál a bude nám jen vyřizovat vzkazy?

Je to podobné, jako s dětmi. Jsou určité věci, na které nemá smysl se děti ptát. K čemu by byla otázka: Chceš jít dneska do školy? Je podobně zbytečná jako třeba: A nechceš už jít spát?

Bůh tuhle situaci také dobře zná. A naším velkým štěstím – stejně jako je to u dětí, když mají moudré rodiče, naším velkým štěstím je to, že na určité věci se nás Pán Bůh prostě neptá. Neptá se, jestli může přijít, jak moc blízko, kdy nejlépe a jaká je naše mailová adresa, aby nám mohl nechat vzkaz. Od té doby, co byl Kristus vzkříšen a jasně vyhlásil: A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa (Mt 28, 20), se Bůh už neptá. A nejen že vchází pod naši střechu, ale ani odsud neodchází, neopouští nás, zůstává s námi. My sice opravdu nejsme hodni, aby k nám vešel, ale to pro něj už není a nikdy nebude na překážku. Pointou Božího vtělení a vzkříšení je právě to, že Bůh už se nás neptá a nikdy se ptát nebude, jestli jsme či nejsme hodni. Ať tak či tak, prostě přišel, vešel k člověku pod jeho střechu, a to tak, že víc už to nejde, sám se stal v Kristu člověkem, zrušil veškerý odstup a distanc, ať už je nám to příjemné nebo ne.

Z naší strany je tak na místě vděčnost, právě při vědomí vlastní nehodnosti, radost při vědomí Boží přítomnosti, která trvá, a vyznání vin a víry před Bohem, který je s námi. Bůh není automat na zázraky. Jeho přítomnost s námi neznamená, že nám bude vždycky hej. Ale jeho přítomností si můžeme být jisti. Právě proto, že se neptá a je s námi; a že poslední slovo bude mít on. Amen

MODLITBA

Nejsme hodni, Pane, abys k nám přišel, a ty přesto přicházíš. Nejsme hodni pozvednout zrak, a ty se nám sám stavíš před oči. Děkuje za tvoji milost. Amen

PÍSEŇ č. 242 Prozpěvujme všichni k chvále

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Slyš nás, Hospodine. Buď stráží své církve. Pomáhej jejím služebníkům. Veď ty, kdo stojí v čele států. Zachovej národům mír. Prosazuj spravedlnost. Uhas nepřátelství. Sklíčené potěšuj. Strádajícím pomoz. Zastaň se pronásledovaných. Vyhnancům vrať vlast. Zajatce vysvobod'. Pocestné provázej. Pokoušené posiluj. Ochraňuj slabé. Uzdrav nemocné. Stůj při umírajících. Chraň nás před nenadálou smrtí. Naším přátelům a blízkým žehnej. A zemřelým dej život věčný. Společně, jako ti, kteří na tebe čekají, k tobě voláme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Nyní toto praví Hospodin, tvůj stvořitel, Jákobe, tvůrce tvůj, Izraeli: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj.“ (Iz 43, 1)

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě, at' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě svoji tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 248 Ježíše se nespustím

ZRNÍČKO

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.
Na úvod dnešní bohoslužby slyšme Ježíšovo slovo:

Království nebeské je jako hořčičné zrno, které člověk zaseje na svém poli; je sice menší, než všechna semena, ale když vyrostе, je větší než ostatní byliny a je z něho strom, takže přilétají ptáci a hnízdí v jeho větvích. (Mt 13, 31–32) Amen

PÍSEŇ č. 178 Krásná je modrá obloha

MODLITBA

Hospodine, Pane náš, přicházíme k tobě s důvěrou, že nás slyšíš a chceš nám pomoci v našich starostech a trápeních. Ale nejprve ti chceme poděkovat. Mnoho věcí se vyřešilo a vyjasnilo, aniž jsme k tomu sami přispěli. V řadě věcí nám pomohli a poradili druzí lidé. Není pravda, že jsme na všechno sami. Ale i kdybychom si někdy připadali opuštění a nepochopení – víme, že ty jsi nám nablízku a dovedeš nás povzbudit. Díky za to, Pane.

Současně si musíme přiznat, že jsme řadu situací a úkolů v minulém týdnu opět nezvládli. Byli jsme zbytečně nervózní a podráždění, ublížili jsme řadě lidí, nevšimli jsme si těch, kteří nás potřebovali, neuměli jsme si dobře rozvrhnout čas a jen těžko to všechno napravíme.

Díky, Pane, že k tobě můžeme přijít se všemi svými chybami a slabostmi. U tebe si můžeme odpočinout a skrýt se před všemi úzkostmi, které nás přepadají. Ty přijmeš každého, kdo se k tobě s důvěrou obrátí.

Díky tvému Slovu se nám často podaří najít nové možnosti a cesty. Proto prosíme, aby Slovo, které dnes uslyšíme, přineslo potřebnou změnu do našeho života a vydalo své ovoce. Necht' se tak stane ke tvé slávě a k užitku nám i našim bližním. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšte čtení Písma svatého, jak je zapsáno v Evangelii podle Marka, ve 4. kapitole, v prvních osmi verších:

Opět začal učit u moře. Shromáždil se k němu tak veliký zástup...

PÍSEŇ č. 176 Někdo mne vede za ruku

KÁZÁNÍ

Z Evangelia podle Marka je i základ kázání, a to ze 4. kapitoly, od 26. do 29. verše:

Ježíš dále řekl: „S Božím královstvím je to tak, jako když člověk zaseje semeno do země; ať spí či bdí, v noci i ve dne, semeno vzchází a roste, on ani neví jak. Země sama od sebe plodí nejprve stéblo, potom klas a nakonec zralé obilí v klasu. A když úroda dozraje, hospodář hned pošle srp, protože nastala žeň.“

Milí bratři a milé sestry, biblická podobenství znamenají velkou pomoc pro naši víru. Nejsou to sice důkazy, ale těm, kteří zápasí s pochybnostmi, mohou hodně napovědět. Čemu se zdráháme uvěřit, děje se někdy docela běžně kolem nás. Co se nám zdá být na první pohled nemožné, odehrává v jiné podobě třeba v přírodě nebo mezi lidmi. Síla podobenství spočívá v tom, že máme-li zkušenost s určitou zákonitostí nebo pravidlem, může podobná zákonitost platit i v oblasti, kde nám chybí důkazy a my se musíme rozhodovat jen podle svého vnitřního přesvědčení. A to bývá poměrně často.

Ježíš a většina jeho posluchačů vyrostla na venkově. Proto nacházíme v Bibli tak často příklady ze života rolníků a hospodářů. Pro mnohé z nás je to však zkušenost, která nám dnes již chybí, a možná nám to i trochu brání ve víře. Jsou totiž povolání, která člověka k víře v Boha povzbuzují, a jsou povolání, která nás od víry v jistém smyslu zrazují. Rolník, který na jaře zasel, musel celý život počítat s tím, že výsledek jeho práce zdaleka nezávisí na něm samotném. Část práce udělal on, ale většinu za něj udělala příroda, a to

ho vedlo k víře v Boha, bez jehož pomoci a požehnání by bylo všechno jeho úsilí marné. Myslím, že i dnes jsou taková povolání. Když nás lékař operuje, předepíše lék nebo sešije ránu – udělá svou práci, ale pak už to příliš ovlivnit nemůže a tělo si musí pomoci samo. Toto pozvolné uzdravování může být pro mnohé znamením Boží pomoci. Však se říká: Lékař léčí, Pán Bůh uzdravuje. Podobně je na tom třeba vědecký pracovník, který zkoumá zákonitosti světa. Každý jeho objev neznamena nic jiného, než že popsal a vysvětlil něco, co tu již dávno bylo a fungovalo nezávisle na něm. I tomu největšímu vědci a vynálezci tedy nezbývá než žasnout, jak je svět dokonalý a promyšlený. Není divu, že to mnohé badatele vede k pokorě, skromnosti a často i k víře v Boha, podobně jako lékaře a kdysi rolníky. Jsou ovšem povolání, která nás svádí spíš k tomu, abychom s žádným tajemstvím a pomocí v životě nepočítali. Třeba v továrně. Tam jsou lidé zvyklí na to, že si všechno řídí a rozhodují sami. V továrně nemusíte čekat na déšť ani na jaro. Stačí spustit linku na tři směny. Úředník také asi není zvyklý počítat s nějakou vyšší silou, ale spoléhá na svou preciznost, úřední postup a daná pravidla.

Ale málo platné, i když si dnes člověk umí zorganizovat a naplánovat svůj život, jako by Boha nebylo, zůstává nám pořád povědomí, že všechno ve svých rukou nemáme. Většinu nejkrásnějších věcí, které jsme v životě poznali, jsme ve skutečnosti dostali jako dar. Kdo neumí být vděčný za své děti, manželku, za své zdraví, za krásu přírody a vůli k životu, tomu chybí něco velmi podstatného. Bez pokory a úžasu se z člověka stává jen bezduchý stroj, kterému dřív nebo později dojde energie.

Vraťme se však ke zkušenosti rolníka, která ani dnes není cizí tomu, kdo má třeba jen malou zahrádku. Kdo někdy vysel ředkvičky nebo vysadil strom, dobře zná jeden ze základních principů života. Řadu věcí sice musíme udělat my lidé, ale to nejdůležitější se děje mimo nás. Semínka nikdo z nás nevyrobí. Lidé je zasejí, ale kdyby nepršelo, nesvítilo slunce a kdyby v semínku nebyla ukryta síla růstu, neměli bychom co jíst. Pán Ježíš nám ve svém podobenství připomíná tuto, řeklo by se, až banální zkušenost, ale rozšiřuje ji na oblast celého našeho života, očekávání a naděje. Bylo to tehdy odvážné slovo, s kterým mnozí nesouhlasili.

V té době byli totiž lidé nespokojení a zklamaní politikou, náboženstvím i mezilidskými vztahy asi ještě více než dnes. Není divu, že se rozšířilo přesvědčení, že brzy musí přijít konec světa. Mnohým se zdálo být téměř jisté, že Pán Bůh tomu všemu už musí brzy udělat rázný konec. Známe z té doby řadu spisů, které líčí konec světa jako náhlou a obrovskou katastrofu, před níž není vyhnutí. Mnozí proto ztratili víru, že má ještě smysl něco dělat a o něco rozumného se pokoušet. Na světě už jim nezáleželo a pouze pasivně čekali, co přijde.

Takových lidí ani dnes není málo. Třeba nečekají konec světa, ale nečekají už nic od života. Jsou zklamaní z toho, co kolem sebe vidí, a uzavřeli se do sebe. Svět je podle nich stále horší a nic mu už nepomůže. Kdyby se však takové zklamání rozšířilo, bylo by to s naším světem opravdu zlé.

Jiní se tomuto trendu brání přesvědčením, že změny k lepšímu musíme dosáhnout vlastní činností a aktivitou. Mnoho lidí věří, že svět a jejich vlastní život se může změnit jen díky našemu úsilí a pilné práci. Někteří z nich vstoupili do politiky, jiní působí v různých dobročinných organizacích a další se snaží něco změnit alespoň ve svém bezprostředním okolí. Pro většinu těchto lidí je typické, že se ani na chvíli nezastaví. Překypují energií a aktivitou. Často nám radí: „Co si sám neuděláš, to nemáš. Na nic a na nikoho se nespolehej. Ale když budeš něco hodně chtít, když si budeš věřit a pracovat na tom ze všech sil, dokážeš všechno na světě.“ Mnozí nad tím však zklamaně mávnou rukou. Také se kdysi snažili změnit svět, ale marně. Proto teď na všechno nadávají a ničemu už nevěří.

Ježíš nepatřil ani k jedněm ani k druhým. Neodsuzoval tento svět, že je zlý a zkažený, ale nepřidal se ani k těm, kteří pořád jen něco organizují, plánují a vylepšují.

Podle dnešního podobenství bychom mohli Ježíše přirovnat k člověku, který vzal malá semínka a pečlivě je zasel. Pak si šel odpočinout, aby mohl příští den zasívat znovu. Svým podobenstvím nám chce Ježíš říci: Udělej, tak jako rolník, co je tvým úkolem, a pak se spolehni na to, že sluníčko a voda vykonají své. Jinými slovy: Vykonej, co od tebe Bůh očekává, ale netrap se, zda z toho něco bude. Počítej s tím, že v každém dobrém činu a slovu je podobně jako v semínku nezdolná síla. Není třeba se strachovat o výsledek.

K semínku je přirovnáno Boží království. O Božím království sice dnes běžně nemluvíme, ale není to nic jiného než zástupný výraz pro budoucnost, pro kterou žijeme. Boží království je naděje našeho života, naše očekávání a horizont, ke kterému se upínáme. Každý z nás má nějaký důvod, proč žije a doufá. Kdyby před sebou člověk neměl budoucnost, nemohl by žít.

Boží království je tedy výraz pro budoucnost, kterou nám Bůh připravil, a Ježíš přišel, aby nás naučil z této naděje žít. Nepřišel říci, kdy ta Boží budoucnost nastane. Ale ukázal nám, že k té budoucnosti patří už cesta, která k ní vede. Jinými slovy, součástí Božího království a jeho radosti je již tento náš čas a život. Naše práce i naše vztahy. Již nyní se ty veliké a krásné věci připravují, zasévají a rostou. Proto říkáme, že Boží království přišlo s Ježíšem. Vždyť mnohé z toho, co nám Bůh slíbil, se při setkání s ním stávalo skutečností.

Ježíš přinesl lidem odpuštění. Dal naději nemocným a odepsaným. Všude, kam vstoupil, jako by se rozzářilo světlo, a lidé byli tak vděční a šťastní, že přestávali krást, lhát a navzájem se podvádět. Ale dřív než mohlo jeho dílo začít vydávat trvalé plody, byl obžalován a umlčen. Ježíš nepůsobil na veřejnosti nijak dlouho – jeden, nanejvýš tři roky. Co chcete za tu dobu změnit? Sám nic nenapsal. Nezaložil žádný klášter. Nestal se politikem ani společenským aktivistou. Nepřišel nic organizovat ani zajišťovat. Chodil do města k městu a přinášel lidem Boží pomoc. Zasel do tohoto světa zárodek Božího království. Ale dřív než mohl vidět výsledky svého díla, zemřel potupnou smrtí. Vypadalo to beznadějně.

Ježíšovi nepřátelé byli přesvědčeni, že jeho smrtí všechno zajde a zmizí. I jeho vlastní přívrženci to chtěli vzdát a vrátit se do svých domovů. Stalo se však, co nikdo nečekal. Naděje, kterou Ježíš zasel do lidských srdcí, začala podobně jako semena v půdě sama růst a vydávat plody. Podobenství o zrně se naplnilo. Lidé s překvapením poznali, že Bůh se k Ježíšovi přiznal a vzkřísil ho z mrtvých. Ježíšovo sotva zaseté dílo začalo vydávat plody. A vydává je dodnes. Ať si o tomto světě myslíme cokoli, mnoho dobrého a krásného, čeho bychom se nikdy nechtěli vzdát, je ovocem a důsledkem Ježíšova evangelia a vlivu. Nemocnice, sociální péče, úcta ke každé živé bytosti, lidská práva, bratrské společenství v církvi...

Když Ježíš umíral, byl jako rolník, který opouští pole, na kterém zasel pšenici. Nebál se obětovat svůj život, protože věřil, že jeho setba vydá úrodu. Podobal se lékaři, který zašil tržnou ránu a přiložil na ni obvaz. A ta rána se sama zacelila. Lidé dodnes nacházejí díky Ježíši Kristu smíření s Bohem a dokáží si navzájem odpustit. Naděje, kterou nám Ježíš přinesl, začala žít vlastním životem.

Co to však znamená pro nás obyčejné lidi? Můžeme se i my nějak na tomto zázraku podílet? Boží království zahrnuje všechno dobré a nadějně, co Bůh již dnes v tomto světě působí a připravuje. Jinými slovy, všechno, k čemu nám dal Ježíš příklad, má v sobě sílu semínek, která je třeba zasít a dostat do země. A právě to je náš úkol! Zasévat naději, volat k pravdě, dávat příklad odvahy a trpělivosti, modlit se za ty, kterým neumíme pomoci. To všechno jsou semínka, která jednou vydají úrodu.

Je dobré, když víme, že nás Bůh na tomto světě potřebuje. Jsou totiž věci, které můžeme pro Boží království udělat pouze my lidé. Odpustit, podat ruku, zastat se pravdy, přiznat vlastní chybu, postarat se o potřebné, spravedlivě se rozdělit, dát druhým novou šanci, povzbudit je modlitbou. Nic z toho za nás Bůh neudělá. Stvořil nás právě proto, abychom se o to postarali. To ostatní si však vzal na starost on. Podobně jako v přírodě. Ty zasej a Pán Bůh dá vzrůst. Semínka na rozsévání je dost a dost, jen těch rozséváčů se nějak nedostává.

Možná se jich nedostává proto, že k tomu, aby se člověk do něčeho bohužel pustil, potřebuje hluboké a silné přesvědčení, že to má smysl, že to není marné a že na to není sám. Spousta lidí zhruba ví, co dobrého by mohli udělat, ale ztratili víru, že to k něčemu bude. Tolikrát už druhým odpustili nebo někomu pomohli, ale dnes mají pocit, že to byla spíš hloupost a marná snaha. Kdyby však hospodář ztratil hlavu a přestal sít, když hned druhý den nevidí, jak se pole zelená, nebylo by celý příští rok z čeho péct chleba.

Ježíš nás učí nespoléhat jen na své vlastní síly. Učí nás pracovat, ale pracovat s Boží pomocí. Učí nás sít, a přitom počítat s tím, že mnoho věcí se děje nezávisle na nás. Martin Luther prý říkal, když po kázání a nedělním obědě odpočíval: „Zatímco piji svůj džbán wittenberského piva, evangelium běží dál.“ A měl pravdu.

Když se dějí zázraky v přírodě, proč by to nemohlo fungovat v celém lidském životě? Samovolně se přece nešíří jen zlé věci a počítačové viry. Byl to právě Ježíš, kdo si troufl přirovnat Boží království ke kvasu, tedy k plísni, která se nezadržitelně šíří a prostoupí všechno, na čem se uchytí. Až do té doby byl kvas obrazem toho, jak se šíří zlo. Ale Ježíš věřil, že se stejnou mocí a silou se šíří i to, co dostáváme od Boha v evangeliu – láska, trpělivost, ohleduplnost, odpuštění a radost. Bůh se k svému dílu přiznává.

Kdo tomu věří, ať neváhá a jde zasévat. Pěkně v klidu a bez zbytečné nervozity. Nemusíme nic strhnout, zařít ani dokázat. Neděláme žádný konkurs ani neplníme plán. Možná všechno nevzejde. Ale to, co se ujme, bohatě vynahradí všechny ztráty. Možná se nám leckde vysmějí, ale tam, kde naděje a láska padne do úrodné půdy, budeme hledět a zírat. Bůh působí skrytě, ale mocně. Nejen v přírodě, ale všude kolem nás. Amen

MODLITBA

Náš Pane, věříme, že uprostřed světa i dnes konáš své dílo. Dej, ať se na to dokážeme spolehnout při všem, co jako tvoji následovníci chceme činit. Amen

PÍSEŇ č. 426 Tvá, Pane Kriste, věc jest

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, za sebe a ze své starosti dnes neprosíme, protože věříme, že na nás nikdy nezapomínáš a dáš nám okusit dobrého. Dnes prosíme za ty, kteří v tebe nevěří a bojí se o svůj zítřek. Prosíme za lidi, kteří svůj život nezvládli a jsou odkázáni na pomoc druhých. Prosíme za lidi nešťastné, opuštěné, dezorientované, svedené, za lidi různým způsobem závislé, za lidi, kteří se dali strhnout ke zlému, za lidi bez práce a bez perspektivy. Prosíme za lidi, které někdo opustil a kteří nemají rodinné zázemí. Prosíme za vězně, kteří se

nemohou dočkat svobody, prosíme za lidi, které postihla duševní choroba. Prosíme za lidi, kteří ztratili domov a přátele. Prosíme i za ty, na které zapomínáme, a přitom bychom jim mohli pomoci. A všechno, co nás spojuje v naší víře a naději, vkládáme do slov modlitby, kterou jsi nás naučil: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Bud'te tedy trpěliví, bratří, až do příchodu Páně. Pohled'te, jak rolník čeká trpělivě na drahocennou úrodu země, dokud se nedočká podzimního i jarního deště. I vy tedy trpělivě čekejte, posilněte svá srdce, vždyť příchod Páně je blízko. (Jk 4, 7–11)

POŽEHNÁNÍ

Ti, kdo sejí v slzách, budou sklízet s radostí. Kdo nyní chodí a rozsévá s úzkostí, s veselím půjde, až ponese snopy.

Ať Hospodin vám žehná a chrání vás, ať Hospodin nad vámi rozjasní svou tvář a je vám milostiv, ať Hospodin k vám obrátí svou tvář a obdaří vás pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 425 Skloň se k nám svou milostí

VDĚČNÝ SAMARAŇAN

díkůčinění

VSTUPNÍ SLOVA

Dobrořeč, má duše, Hospodinu, celé nitro mé, jeho svatému jménu! Dobrořeč, má duše, Hospodinu, nezapomínej na žádné jeho dobrodini! On ti odpouští všechny nepravosti, ze všech nemocí tě uzdravuje, vykupuje ze zkázy tvůj život, věnčí tě svým milosrdenstvím a slitováním, po celý tvůj věk tě sytí dobrem a obnovuje tvé mládí. (Ž 103, 1–5)

PÍSEŇ č. 214 Z celého srdce svého

MODLITBA

Hospodine, Pane náš, stojíme tu vedle sebe a každý z nás má za sebou jiný týden a jinou noc. Komu se daří a dobře se vyspal, je plný síly a optimismu. Komu se nedařilo nebo je nemocný, tomu dnes není do zpěvu a přišel si spíš postěžovat. A přitom ty nás máš rád všechny stejně a každému z nás dáváš mnoho dobrého. Čím to je, že někdy tvou lásku vnímáme tělem i duší a jindy máme pocit, že jsi nás opustil a zavrhl? Prosíme, Pane, zbav nás naší pýchy i hořkosti. Uzdrav nás z falešné spokojenosti, ale i falešného zklamání. Dej, ať si dnes smíme všichni společně připomenout, že žijeme jen z tvé milosti. Nic není náš majetek ani právo. Vše kolem nás je tvůj dar, tvá pomoc a příležitost změnit svět k lepšímu. Dej, prosíme, ať odtud dnes všichni odejdeme naplnění vděčností a důvěrou. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z žalmu 34., od 2. do 11. verše:

Dobrořečit budu Hospodinu v každém čase...

PÍSEŇ č. 177 Nuž Bohu děkujeme

KÁZÁNÍ

Základ kázání je vzat z Evangelia podle Lukáše, z 17. kapitoly, verše 11. až 19.:

Na cestě do Jeruzaléma procházel Samařskem a Galileou. Když přicházel k jedné vesnici, šlo mu vstříc deset malomocných; zůstali stát opodál a hlasitě volali: „Ježíši, Mistře, smiluj se nad námi!“ Když je uviděl, řekl jim: „Jděte a ukažte se kněžím!“ A když tam šli, byli očištěni. Jeden z nich, jakmile zpozoroval, že je uzdraven, hned se vrátil a velikým hlasem velebil Boha; padl tváří k Ježíšovým nohám a děkoval mu. A to byl Samařan. Nato Ježíš řekl: „Nebylo jich očištěno deset? Kde je těch devět? Nikdo z nich se nenašel, kdo by se vrátil a vzdal Bohu chválu, než tento cizinec?“ Řekl mu: „Vstaň a jdi, tvá víra tě zachránila.“

Milí bratři a milé sestry! První, čeho si v dnešním příběhu všimneme, je překvapivé složení skupinky malomocných. Jsou v ní totiž Židé a minimálně i jeden Samařan. To by mezi zdravými nebylo možné. Tyto dvě skupiny se navzájem vyhýbaly a nestýkaly. Něco jako Češi a Němci za války nebo katolíci a evangelíci v 19. století. Samařané i Židé měli svůj vlastní chrám, své vlastní kněze, svou bibli, svou víru – a i když to vše bylo velmi podobné a fakticky se hlásili se ke stejnému Bohu, neměli se rádi. Pýcha a hrdost lidi rozděluje. Křivdy z minulosti se někdy zdají být neodstranitelné a neodpustitelné.

Ale když přijde trápení a bolest, přehradu mezi lidmi často mizí. V nemocnici nebo v domově důchodců vedle sebe leží lidé, kteří by se jako zdraví spolu vůbec nebavili, a nyní si navzájem pomáhají a vyprávějí své životní osudy. Utrpení sbližuje a někdejší rozdíly se stávají malicherné. Mezi malomocnými bylo jedno, kdo je Žid a kdo Samařan. Důležitější bylo, zda budou mít co jíst a zda se dožijí zítřka.

Zkusme se zamyslet nad tím, která z těchto dvou zkušeností je pravdivější. Když na sebe dva zdraví a silní lidé křičí a jeden druhým pohrdá, nebo když si po mnoha letech titíž lidé jako nemohoucí stařečci navzájem pomáhají, aby došli na záchod? Možná by nám někdy prospělo prožít si cvičně svůj život od konce. Nejprve poznat,

jaké to je, když se o nás někdo musí starat, protože jsme nemohoucí a nemožní, a pak teprve rozhodovat o tom, s kým se budeme bavit, kdo bude náš přítel a kdo nepřítel.

Těch deset lidí, kteří už ztratili všechnu falešnou hrdost a poznali odvrácenou stranu života, potkalo Ježíše a společně volají: „Smiluj se nad námi. Pomož nám!“ Udržují přitom předepsanou vzdálenost, jak žádal Mojžíšův zákon. Ježíš – na rozdíl od všeobecného mínění tehdejší doby – malomocnými nepohrdal a nepovažoval je za větší hříšníky než lidi zdravé. Některých se dokonce dotkl, aby jim dal najevo svou lásku a zájem. Tentokrát však pouze řekl: „Jděte a ukažte se kněžím!“ Ti tehdy rozhodovali o tom, zda je člověk zdravý nebo nemocný. Zda může do společnosti, nebo musí žít dál v izolaci. Ježíšovo slovo je zřetelná výzva a zkouška, zda mu ti lidé věří. Podobně jako když Elizeus vzkázal syrskému Námanovi: „Jdi se umýt do Jordánu.“ Mohlo se stát, že si malomocní řeknou: „To přece nemá smysl. Nejdříve se musíme uzdravit, a teprve pak můžeme jít ke kněžím.“ Ale víra znamená, že člověk už dopředu jedná, jako by se stalo, co se ještě nestalo. A oni skutečně uvěřili, a proto Ježíše poslechli a šli. A právě během té cesty byli uzdraveni. Je to ukázková lekce, jak pomáhá víra. Ještě jsou nemocní, a přitom už si jdou pro potvrzení, že jsou zdraví. Ale nebyla to hloupost. Byla to víra, s jejíž pomocí mění Bůh svět a naše životy. Stejně tak i my, máme-li se uzdravit a začít třeba chodit, potřebujeme víru, že je to možné, že se to podaří a má smysl. Ke zlepšení naší situace vždycky dochází na cestě a ne někde v koutku, kde naříkáme a nadáváme na celý svět. Kdo věčně přešlapuje na startu, prohraje. Vyhrát může jen ten, kdo vyběhne na trať.

Je však pozoruhodné, že uzdraveni jsou všichni, tj. všech deset. Jako by tím mělo být naznačeno, že Boží pomoc mezi námi nedělá rozdíly. Číslo deset tu symbolizuje celý svět. Bůh nabízí svou pomoc, spásu, odpuštění a budoucnost každému. Židům, Samařanům, ale i pohanům. Všichni jsou zahrnuti do Boží přízně a do Božího požehnání. Rozdíl je teprve v tom, jak my lidé na Boží pomoc odpovíme. Jinak řečeno: Kristus umřel za všechny. Všichni mohou a mají být spaseni a zachráněni – ale ne všichni o to stojí.

Devět uzdravených pokračuje v cestě do Jeruzaléma. Jdou ke kněžím a tam jsou prohlášeni za zdravé. Přinesou v chrámu oběť a mohou se opět vrátit do normálního života. Postupují zcela standardně, podle zákona. Ničeho zlého se nedopustí, a přece – o to nejcennější přijdou. Ježíš se sice mihne jejich životem, ale oni s ním nenavážou žádný vztah. Krátké setkání s Ježíšem ani zázrak uzdravení je nijak nezmění! Nikdy se nedozvědí a nepoznají, že to nejdůležitější v našem životě je víra. Podobají se těm, kteří obdivují košatou jablkoň a nevědí, že jablka jsou k jídlu. Jsou jako ti, kterým stačí, že každý los vyhrává deset korun, místo aby se pořádně podívali a zjistili, že vyhráli celý milion.

Jeden z deseti uzdravených se však přece jen zastaví a vrátí k Ježíšovi. Má k tomu docela obyčejný důvod – chce mu poděkovat. Nic víc, nic méně. Svého dobrodince našel zřejmě tam, kde ho opustil. Ježíš totiž čekal, kdo z nich se vrátí. Doslova vyhlíží, kdo z nich znovu přijde, aby mohl ve svém díle záchrany pokračovat. Ježíš nás nepřišel jen uzdravovat a zbavit našich nemocí. Uzdravení slouží ve všech evangelijních příbězích jako způsob, kterým Ježíš lidem otevírá oči a srdce, aby mohli přijmout pomoc daleko důležitější a trvalejší.

Ježíš nebyl uražený a zklamaný, když se od těch devíti nedočkal odpovídajícího vděku. Lidsky vzato ho to mohlo mrzet, ale kvůli tomu se netrápí. Ježíše mrzí, že se s nimi už nikdy nesetká. Chtěl jim pomoci přeorientovat celý život, aby se mohli skutečně změnit a začít se vším znovu. Lidská zkušenost ukazuje, že pouhé vnější změny, například uzdravení, zbohatnutí, změna zaměstnání nebo dokonce i nové manželství lidem samo o sobě většinou nepomůže. Své problémy a chyby si sebou vlečeme dál. Náš život je přes všechny vnější změny pořád stejný a naše naděje zůstávají nenaplněné. Ježíš si ty malomocné uzdravením připravil, aby jim mohl darovat to nejcennější – důvěru v Boha, přijetí do kruhu svých učedníků, nový životní směr a cíl. To všechno ale nakonec přijme a najde pouze jeden z deseti. Ostatní o to přijdou. Jsou sice uzdraveni, ale ve skutečnosti mohli dostat daleko víc. A to je škoda. Deset jich bylo uzdraveno, jen jeden z nich bude zachráněn. Deseti z nás Pán Bůh nabízí svou pomoc, ale jen jeden ji skutečně využije. Ale tak už to na světě chodí. Protože je málo vděčnosti, bývá i málo skutečné víry a radosti. Protože je málo

pokory, bývá málo i naděje a odvahy. Tak jako mají někteří lidé krátkou paměť, je krátké i jejich štěstí, kterého si neváží.

Ale Ježíše nezarazí jen to, že se z deseti se vrátí jen jeden. Zarazí ho i to, že se vrátí zrovna ten Samařan, cizinec. Člověk, o kterém si všichni Židé mysleli, že je vlastně nevěřící, zlý a špatný. A tu musíme říci, že to vůbec není náhoda. Už v evangeliích se setkáváme s pravidlem, že Ježíšovi lépe rozumí lidé obecně považovaní spíš za nevěřící a bezbožné – než ti, kteří patří k výkvětu náboženského snažení. Kam bychom zařadili lidi, jako je Zacheus, Maří Magdalena, celník Matouš, pastýři, rybáři, žena kananejská, milosrdný Samaritán, slepý od narození, setník z Kafarnaum? To všechno jsou lidé, u kterých by víru nikdo nečekal. Je až podezřelé, jak málo Ježíšovi rozumí lidé, kteří jsou lidově řečeno nábožensky založení. Mohli bychom to doložit i z dějin našeho národa. Lidé, kteří veřejně dosvědčili evangelium, byli často ti, kteří tak říkajíc nechodili do nedělní školy. Stáli na okraji církve a nepatřili mezi její sloupy. Vzpomeňme třeba jména jako Přemysl Pitter, Jan Palach, Milada Horáková, Tomáš Masaryk. To všechno jsou evangelíci, kteří vydali dobré svědectví o Ježíši Kristu – ale přitom nepatřili mezi typické církevníky. Ale možná právě proto hledali způsob, jak dosvědčit svou víru i jinak, než jen tím, že budou chodit do kostela. Neboť ať se nám to líbí nebo ne, tradiční pojetí víry a zbožnosti svádí často k představě, že toho děláme pro Boha a pro církve až dost. Naše vděčnost bývá někdy příliš mechanická, naučená a v skrytu si spíš myslíme, že Bůh něco dluží nám. Samaritán patrně nemohl jít s ostatními do jeruzalémského chrámu. Musel přemýšlet, co jako zdravý vlastně udělá. A tak se docela prostě vrátil k tomu, který mu pomohl. Možná nám někdy naše zvyky a tradice brání udělat, co bychom měli a mohli a co od nás Bůh očekává. Možná už to máme všechno tak zautomatizované a naučené, že se nám Ježíš ztrácí a my k němu neumíme normálně přijít a poděkovat.

Tento příběh nás však může probudit a vrátit naši víru tam, odkud pochází. K živému Ježíši. Základem naší víry je a zůstane vděčnost a pokora. Bez ní se stává zbožnost pouhým zvykem a povinností. Možná se někomu zdá, že nemá být Bohu zač vděčný. Možná je někdo nešťastný a nespokojený s tím, co právě prožívá.

Může se to stát. Život dovede být někdy velmi těžký a nespravedlivý. Ale tím víc je třeba vzpomínat a oživit svou paměť. V životě každého z nás je určitě mnoho věcí, za které máme být proč vděční. Možná jsme nešťastní jen proto, že příliš rychle zapomínáme. Možná nás trápí jen závist a zklamání. Když si však člověk vzpomene, kolik dobrého už v životě dostal, pozná, že má Boha zač chválit. A když to udělá, jeho srdce se jako zázrakem otevře a uzdraví. Vděčnost a pokora je klíčem k radosti a spokojenosti. Vděčnost a pokora je také to jediné, co nám lidem sluší. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, vyznáváme, že jedna z věcí, která nám v životě často chybí, je vděčnost. Prosíme, otevři nám oči a srdce, abychom viděli, co všechno od tebe různými způsoby dostáváme a máme. Pomoz nám objevit, že největší silou a mocí našeho života nejsou naše znalosti ani zkušenosti, ale víra, že ty nás máš rád a nikdy nás neopustíš. Prosíme, Pane, měj s námi trpělivost; pomoz nám dát svůj život do služeb tobě a neztrácet čas tolika zbytečnostmi. Amen

PÍSEŇ č. 635 Tvá, Pane, láska

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, myslíme na vše, co nám dáváš. Věříme, že na nás nikdy nezapomínáš a dáš nám okusit dobrého. V přímluvné modlitbě prosíme za ty, kteří v tebe nevěří a bojí se o svůj zítřek. Prosíme za lidi, kteří svůj život nezvládli a jsou odkázáni na pomoc druhých. Prosíme za lidi nešťastné, opuštěné, dezorientované, svedené, za lidi různým způsobem závislé, za lidi, kteří se dali strhnout ke zlému, za lidi bez práce a bez perspektivy. Prosíme za lidi, které někdo opustil a kteří nemají rodinné zázemí. Prosíme za vězně, kteří se nemohou dočkat svobody, prosíme za lidi, které postihla duševní choroba. Prosíme za lidi, kteří ztratili domov a přátele. Prosíme i za ty,

na které zapomínáme a přitom bychom jim mohli pomoci. A všechno, co nás spojuje v naší víře a naději, vkládáme do slov modlitby, kterou jsi nás naučil: Otče náš ... Amen

POSLÁNÍ

Žijte mezi sebou v pokoji. Kárejte neukázněné, těšte malomyslné, ujímejte se slabých, se všemi mějte trpělivost. Hled'te, aby nikdo neoplácel zlým za zlé, ale vždycky usilujte o dobré mezi sebou a vůči všem. Stále se radujte, v modlitbách neustávejte. Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás. Plamen Ducha nezhášejte, prorockými dary nepohrdejte. Všecko zkoumejte, dobrého se držte; zlého se chraňte v každé podobě. (1Te 5, 13–22)

POŽEHNÁNÍ

Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětí a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal; on to také učiní. Amen

PÍSEŇ č. 618 Modré nebe, slunce zář

DAVID A MEFÍBÓŠET

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen

Milí přátelé, bratři a sestry! Vítám vás všechny v tomto domu Páně při dnešních bohoslužbách. Slyšme na úvod slova starozákonního žalmu:

Chci tě vyvyšovat, můj Bože a Králi, tvému jménu dobrořečit navěky a navždy. Veliký je Hospodin a nejvyšší chvályhodný, jeho velikost nelze vyzpytovat. Kéž ti vzdají chválu, Hospodine, veškeré tvé skutky, kéž ti tvoji věrní dobrořečí. (Ž 145, 1. 3. 10)
Amen

PÍSEŇ č. 178 Krásná je modrá obloha

MODLITBA

Hospodine, náš nebeský Otče! Je před námi nový den, den tebou darovaný a pro tebe oddělený. A my jsme přišli sem na bohoslužby, abychom se setkali nejen s druhými lidmi, ale především s tebou. Přišli jsme sem, abychom slyšeli Slovo o tobě a o nás. Abychom se tvému Slovu vystavili, nechali je proniknout do svého nitra. Abychom z tohoto Slova načerpali duchovní posilu pro své všední dny.

Děkujeme ti za to, že sem neděli co neděli smíme přicházet. Děkujeme ti za rytmus práce a odpočinku, pracovního týdne a neděle. Děkujeme ti za to, že se smíme zastavit a ztišit se před tebou. Smíme si uvědomit, že nežijeme pouze prací svých rukou. Ale že ty nejdůležitější věci dostáváme od tebe. Děkujeme za to, že jsi základem našich životů. Proto jsme přišli i dnes, proto tě oslavujeme svými modlitbami, proto zpíváme, proto nasloucháme tvému Slovu. Ke komu jinému bychom šli, vždyť u tebe poznáváme tajemné hlubiny života.

Děkujeme ti za tento sbor, za pestrost a různorodost celé církve, jejíž jsme součástí. Věříme, že tvůj Syn Ježíš Kristus je v Duchu svatém uprostřed nás. Prosíme tě, zaměřuj na něho naši

pozornost. Děkujeme ti za to, že k nám nepřistupuješ podle toho, jací jsme. Podle naší zbožnosti, našich výkonů, naší dokonalosti a bezchybnosti. Přistupuješ k nám jako laskavý Otec, který přijímá své děti, které se k němu den co den, neděli co neděli navracejí.

V tom je naše radost i naděje. Buď tobě sláva. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z Evangelia podle Lukáše, 14. kapitoly, od 7. do 14. verše:

Když (Ježíš) pozoroval, jak si hosté vybírají přední místa, pověděl jim...

PÍSEŇ č. 433 Otče náš, milý Pane

KÁZÁNÍ

Druhé čtení Písma svatého, které bude i základem kázání, je ze Starého zákona, z Druhé knihy Samuelovy, 9. kapitoly, od 1. do 13. verše:

*David se zeptal: „Zdalipak zůstal ještě někdo ze Saulova domu? Rád bych mu kvůli Jonátanovi prokázal milosrdenství.“
K Saulovu domu patřil otrok...*

David a Mefibóšet. Podivný příběh, jemuž je v Bibli věnována celá kapitola. Co nám chce asi tak říct? Co odsud máme slyšet?

1. To první můžeme vyjádřit slovy ohromná maličkost. To je snad nejvíce překvapující na celém tom příběhu. Že ho vůbec máme v Bibli. Je to skutečně taková ohromná maličkost. Vždyť král David se o toho muže vůbec zajímat nemusel. Ve světě velkých činů, velké politiky, velkých událostí a velkých osobností – král David se najednou začne zajímat o jakéhosi Mefibóšeta.

Nebývá tomu tak, že když člověk stoupá na žebříčku stále výš a výš, tak se přestává zajímat o ty, kteří jsou dole pod ním? Člověk nemusí být králem jako David. Ale když se člověk dostane „nahoru“, tu lze poměrně snadno ztratit kontakt s obyčejným světem, ve kterém se dosud pohyboval, se světem autobusů, obchodů a čistíren. Král

David se ptá svých služebníků, zdali nezůstal někdo ze Saulova domu. Víra a charakter člověka se nejlépe poznají na maličkostech. Právě ty maličkosti často rozhodují. David zažil úspěch, dosáhl všeho, stal se králem. Kdo je teď v celé jeho zemi víc než on? A považte, on nevidí jen sebe, svou korunu a trůn.

To je výzva i pro nás. Nevidět pouze sebe. Netočit se pouze okolo svých potřeb, svých úspěchů, anebo naopak nezdarů. Ten příběh je o Davidově všímavosti. A o jeho iniciativě. Protože víra má být všímavá a iniciativní. A právě na maličkostech se ukáže.

2. Prokázat milosrdenství. To je to druhé důležité. Hned třikrát se toto slovní spojení v textu opakuje. David mohl zapomenout. Mohl mávnout rukou. Ocítl se najednou ve světě velké politiky. A tyhle „malé věci“ mají řešit jiní. On má přece důležitější úkoly. Ale on pamatuje na Jónatana, svého přítele. A když se dozví, že kdesi žije Jónatanův syn, chce mu pomoci.

Přátelství smrtí nekončí. Tedy, nemělo by končit. Opravdové přátelství by mělo jít až za hrob. Dobré vztahy by měly přetrvávat, působit a nést ovoce i tehdy, kdy jeden z přátel zemře. David chce Jónatanovu synu prokázat milosrdenství. Tak měl svého přítele rád.

Navíc se na to můžeme podívat i z jiné strany. Mefibóšet je z rodu Saulova. Je z královské dynastie. Nebude si (časem) nárokovat trůn, který původně patřil jeho otci? Nebude Mefibóšet nakonec pro Davida ohrožením? Ve všech dobách, nejen ve starověku, se vládcové svých domnělých i skutečných konkurentů nemilosrdně zbavovali. Pokud na trůn nastoupila jiná dynastie, tak ta předchozí byla často bez milosti vybita. Šlo o to, zbavit se konkurence. Ale David jedná jinak. Nechá vyhledat Mefibóšeta, Saulova vnuka, ne proto, aby ho zabil. Chce mu prokázat milosrdenství.

I my se vždy můžeme rozhodovat, jaký postoj k druhému člověku zaujmeme. Zda to bude postoj konfrontační, postoj tvrdý a neúprosný, anebo postoj laskavý a vstřícný. To, jak se zachoval David, není dokladem jeho slabosti, ale naopak projevem jeho velikosti. A nejenom velikosti vladařské a státnické. Prokazuje milosrdenství, protože sám na sobě Boží milosrdenství zakusil. Kdo na sobě zakusí Boží milost, bude ji přát a předávat dál. A opět je tady otázka na nás: Zrcadlí se v našem životě, v našich postojích, slovech

a činech, něco z Božího jednání? Jak vlastně reprezentujeme Boha? Ukazujeme druhým vlídnou a laskavou Boží tvář, jako to tenkrát udělal David? Anebo představujeme Boha tvrdého, nevyzpytatelného? David chce prokázat milosrdenství. Co sám přijal, chce dát dál. Nemusí, ale chce! Je to vždy věc naší volby a našeho rozhodnutí.

3. Milosrdenství má vždy konkrétní podobu. Tak i to milosrdenství Davidovo. Nejdříve chce Mefibóšeta najít. Vyhledat ho. A potom, když je Saulův vnuk nalezen, tak je králem přijat. Dostává zpět pozemky, které patřily Saulovu rodu a jejichž vlastníkem se mezitím stal úředník Síba. Právě on a jeho rodina se nyní mají stát Mefibóšetovými sluhy. Co patřilo Saulovu domu, má se navrátit Saulovu dědici. David by mohl říct, že on jako král a vítěz má na pozemky svého poraženého protivníka nárok. Nechce parazitovat na cizím majetku. Vrací Mefibóšetovi pozemky a Síbovi dává rozkaz, aby se mu staral o potravu. A co víc: Mefibóšet má každodenně sedat u králova stolu.

To znamená nejen, že se o něj postará, ale že ho David sám bude mít denně před očima. Někdo může říci, není-li to i proto, že ho chce mít pod dohledem. O to však nešlo. Tady je důležitá poznámka, že Mefibóšet kulhal na obě nohy. Pár stránek předtím čteme, že když byl dítětem, tak jeho chůva ho během pronásledování, když utíkala, upustila na zem. A on byl od té doby chromý. Byť z královského rodu, tak přesto osamělý. A David teď bude mít denně před sebou na očích i neduživost a celou tu křehkost lidského života. Nechce se obklopit silnými a zdatnými příznivci, tím méně úspěšnými příkyvovači. On bude denně hledět i na to, jak vedle něj někdo kulhá. Vrací Mefibóšetovi jeho ztracenou důstojnost. Respektuje ho. Milosrdenství se projevuje i takovýmito konkrétními činy. I tohle je víra v praxi. Možná je ten příběh výzvou pro církev, aby si více považovala a hleděla své Diakonie, kterou zřídila.

4. Ale kdo je Mefibóšet dnes? I tuhle otázku nám příběh klade. Možná jsou to ti, kteří – jako Saulův vnuk – žijí někde stranou. Bez zájmu okolí. V řadě věcí odkázání na pomoc druhých. Sám se neuživí, ve světě se neprosadí. Kolik je takových lidí okolo nás? Mefibóšetem jsou dnes ti, kteří prostě neměli tolik štěstí jako my. Kteří po společném startu budou vždy nějak zaostávat, vždy budou nějak

pozadu. Vždy budou trochu pomalejší, vždy budou pokulhávat za ostatními. Mefibóšetové dnešních dnů se sami jen těžko prosadí, proto jsou odstrčení a přehlíženi. Sami za to nemohou, ale prostě je to tak. Stalo se, a těžko hledat viníka!

David jako správný reprezentant Pána Boha v Izraeli Mefibóšeta povolává k sobě. Zajímá se o něj, stará se o něj, zaopatřuje ho. David je vskutku moudrý panovník. Podle toho se pozná i kvalita (úroveň) společnosti, jak se umí postarat o své Mefibóšety. Zda je usazuje ke svým stolům a do svých školních lavic, anebo je naopak vylučuje.

5. Celý ten příběh o Davidovi a Mefibóšetovi však můžeme číst i jako krásné podobenství – o nás a o Pánu Bohu. To my, to já, každý z nás je kulhající Mefibóšet. Byť jsme z královského rodu, jenže jsme upadli, a tak jsme chromí, všelijak nemocní a nemohoucí. Tak jako Mefibóšet sami nemáme žádná velká práva, žijeme vyloučení na periferii Božího království. A král David je tady předobrazem jiného krále, totiž krále Krista. A ten jako nikdo jiný se o nás zajímá, vyhledává nás, zve nás z periferie do centra a usazuje nás ke svému stolu. Kolik podobenství v Bibli je o hostinách? A my jsme těmi pozvanými Mefibóšety. Všelijak potlučení a zranění smíme s ním usednout k jednomu stolu. Kdykoliv se vysluhuje svatá Večeře Páně, znovu to okoušíme.

Je to příběh o veliké Boží milosti, která nás vyhledává a k nám se sklání. Mefibóšet dobře ví, že sám nic nemá. Nazývá se otrokem, ba dokonce psem. Dobře ví o své bídě. Ale je zahrnut milosrdenstvím. A smí žít životem obdarovaného. Tak to jsme a tak můžeme žít my. Jako Mefibóšet – jsme na obě nohy kulhavými poutníky tohoto světa. Jsme ztraceni, a přesto nalezeni. Osamělí, vyloučení a živořící, a přesto pozváni a usazeni ke královskému stolu. Díky Bohu za to. Amen

MODLITBA

Děkujeme ti, náš nebeský Otče, že jsi pro nás a pro naši spásu poslal na zem svého Syna Ježíše Krista. To on nás – ztracené – vyhledává, ujímá se nás a zve nás k sobě a ke svému stolu.

Nezaslouženě smíme okoušet tvé milosrdenství a žít životem obdarovaných. Prosíme, uč nás tvé milosrdenství předávat dál. Amen

PÍSEŇ č. 480 Srdce k srdci, spěšte spolu

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine, v Ježíši Kristu náš nebeský Otče! Dej, ať se učíme žít z tvé lásky a z tvého milosrdenství. Z tvé laskavosti, z tvé dobroty, která druhé přijímá a vychází jim vstříc. Uč nás tebe následovat a to, co zakoušíme ve tvém vztahu k nám, nás uč napodobovat v našich vztazích k druhým lidem.

Prosíme, obnovuj a posiluj naši víru, dávej nám stále novou touhu po tobě, tak abychom ti svým životem dělali radost. Předkládáme ti své osobní životy, se všemi klady i zápory. To, co nás těší, i to, s čím zápasíme. Prosíme za naši víru, uč nás věrnosti v maličkostech. A pro věci veliké nezapomínat na malé. Zbavuj nás ledabylosti, nezájmu a přehlížení druhých. Předkládáme ti své vztahy v rodinách, k našim životním partnerům.

Prosíme za děti a vnoučata – abys je inspiroval, chránil od zlého a vedl k dobrému.

Předkládáme ti své vztahy ke všem lidem, se kterými se setkáváme. Používej si nás, dej, ať jsme tvými dobrými svědky. Prosíme, aby tvé evangelium pronikalo veškeré naše konání i mluvení. Dej, aby víra v Krista určovala naše životní postoje i náš životní styl. Prosíme, uč nás radovat se s radujícími a plakat s plačícími, uč nás nést břemena druhých.

Prosíme za Mefibóšety dnešních dnů. Předkládáme ti všechny lidi slabé, znevýhodněné, odmítané, vyloučené. Všechny ty, kteří jsou vždy pozadu, protože v něčem kulhají za ostatními. Prosíme za činnost Diakonie, Charity a všech dalších zařízení, která pomáhají druhým. Prosíme za jejich zaměstnance i uživatele.

Prosíme za církev, aby byla místem působení tvého svatého Ducha. Prosíme za tento sbor, za všechno, co se zde koná, a za

všechny, kteří sem přicházejí. Přimlouváme se za ty z našeho sboru, kteří zde s námi pro svou nemoc, slabost nebo stáří nejsou. Buď jim nablízku.

Prosíme za všechny lidi, kteří prožívají bolesti těla nebo duše. Za všechny, kteří potřebují tvou pomoc i pomoc bližních.

V Kristově jménu k tobě voláme jeho slovy: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Láska necht' je bez přetvářky. Ošklivte si zlo, lněte k dobrému. Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému. V horlivosti neochabujte, buďte vroucího ducha, služte Pánu. Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí. Sdílejte se s bratřími v jejich nouzi, ochotně poskytněte pohostinství. Svolávejte dobro na ty, kteří vás pronásledují, dobro a ne zlo. Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Mějte porozumění jeden pro druhého. (Ř 12, 9–16 a)

POŽEHNÁNÍ

Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, necht' povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu. Amen

PÍSEŇ č. 623 Důvěřuj se v Pána

TROCHU SI ODPOČÍŇTE

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen

Milí přátelé v Kristu, bratři a sestry! Vítám vás všechny v tomto shromáždění slovy 66. žalmu:

Hlahol Bohu, celá země! Pějte žalmy k slávě jeho jména, jeho chválu šiřte chvalozpěvem. Řekněte Bohu: Jakou bázeň vzbuzují tvé činy! Ať se ti klaní celá země a zpívá ti žalmy, ať zpívá žalmy tvému jménu. Dobrořečte, národy, našemu Bohu, zvučně rozhlašujte jeho chválu. (Ž 66, 1–4. 8) Amen

PÍSEŇ č. 650 Začnem píseň novou

MODLITBA

Každého dne k nám, Hospodine, přicházíš znovu. Každého jitra nás probouzíš, každý den nám otevíráš svou ruku plnou nesmírných darů, každou minutu a vteřinu jsi s námi, víš o nás. Od chvíle, co jsme se narodili, přicházíš k nám. Celý příběh světa i příběh našeho života je o tvém přicházení. Vdechl jsi do nás svého Ducha, probudil jsi nás z nebytí. Otevřel jsi nám oči, uši, ústa – dal jsi nám promluvit. Přišel jsi k nám, když jsme začali přemýšlet, objevovat svět, své místo v něm, ale především tebe, Dárce a Tvůrce všeho.

Přicházíš k nám ve svém Slovu, v druhých lidech, ve společenství církve, při bohoslužbách, když se modlíme, zpíváme a nasloucháme. Přicházíš k nám jako světlo, inspirace, úžas, zaujetí, oslovení. Mnoha různými způsoby k nám přicházíš. Skrytý a neviditelný. Ale my tě svou vírou objevujeme a poznáváme. Přišel jsi k nám v Ježíši Kristu, svém Synu. Poznali jsme tě v jeho slovech i činech, v jeho oběti na kříži. A přicházíš k nám neustále v Duchu svatém.

Celá naše víra je o tvém přicházení k nám. Přicházíš k nám v našich rodinách, v našich životních partnerech, dětech. Přicházíš

k nám jako radost, výzva i úkol. Jako práce i závazek. Stále k nám přicházíš. Neexistuje chvíle, kdy bys nepřicházel. To jen my nevidíme, nevnímáme, nerozumíme. A ve své pýše si myslíme, že my sami jsme těmi, kdo k tobě přicházejí. Že to my jdeme k tobě a bereme tě na milost. Opuť nám to.

I v tuto chvíli k nám přicházíš. Ke každému jinak. A tak tě prosíme, učiň si nás citlivými a vnímavými. Ať tvé přicházení a promlouvání naplňuje naše životy. Požehnej této chvíli. Amen

ČTENÍ PÍSMY SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z Páté knihy Mojžíšovy, 6. kapitoly, od 1. do 9. verše:

Toto jsou přikázání, nařízení a práva, kterým vás Hospodin, váš Bůh, přikázal vyučovat, abyste je dodržovali...

PÍSEŇ č. 367 Studně nepřevážená

KÁZÁNÍ

Druhé čtení Písma svatého, které je i základem kázání, je z Evangelia podle Marka, 6. kapitoly, od 30. do 32. verše:

Apoštolové se shromáždili k Ježíšovi a oznámili mu všechno, co činili a učili...

Krátká epizoda ze života Ježíše Krista a jeho učedníků. Pouhé tři věty, které nás však mohou oslovit a promluvit do našich životů.

1. Shromáždili se. Ti apoštolové, kteří se tenkrát shromáždili okolo Ježíše, to jsme my. Spojili jsme s ním své životy, chodíme s ním, shromažďujeme se v neděli i během týdne. S ním žijeme a pro něj také leccos děláme. A je to skvělé, že se okolo něj můžeme takto shromažďovat (to je přece smyslem bohoslužeb). Že se netočíme jen kolem sebe, ale že on je v našem středu, ano, že on sám je středem všeho.

Shromáždili se tedy k Ježíšovi a oznámili mu všechno, co činili a učili. I to je důležité. Že s ním můžeme probírat všechno, co děláme.

Co prožíváme. O několik odstavců nazpátek čteme příběh, jak Ježíš své učedníky vyslal do okolních měst a vesnic. Měli tam jít a kázat. Vždy ve dvojicích. Přinášet lidem evangelium. A teď se vracejí, jsou toho plní a chtějí mu povědět, jak se jim na cestách dařilo. Ano, i tohle jsme my: Lidé na cestách s Ježíšem a pro Ježíše. On je vysílá a oni se po čase vracejí. Plní toho, co dělali a co říkali.

2. Pojd'te sami stranou. A tu jim Kristus řekne něco, co nás může překvapit. Není v těch slovech ani pochvala (jak jsou skvělí, co dokázali), ani kritika (co nezvládli, kde chybovali). On jim tenkrát řekl: Pojd'te sami stranou na pusté místo a trochu si odpočíte! Úžasná věta. A to nejenom proto, že vybízí k odpočinku. Kristus se tady projevuje jako velký znalec lidské duše.

Pojd'te sami stranou. Jak přesně toto je důležité pro každého člověka, který něco dělá. Umět poodstoupit. Pojd'te stranou. Z víru dění, ze kterého přicházíte. A každý se v takovém víru nacházíme. Točíme se. Ve světě, na cestách, v práci, v rodině, ve sboru. Anebo třeba tím, jak spoluprožíváme životy druhých. Těch, které máme rádi. Svých dětí a vnoučat a jejich rodin. Pojd'te stranou, říká Kristus. Ze shonu, zmatků. Když člověk poodstoupí stranou, tak najednou získává možnost vidět sebe i svůj život z trochu jiného úhlu. A je jedno, zda je to člověk pracující nebo důchodce. Poodstoupit znamená změnit úhel pohledu. Nebýt příliš blízko. Poodstupte, vy sami! Nevyprávějte mi teď, moji učedníci, co důležitého jste pro druhé a pro Boha dělali. Vy sami si teď na chvíli hled'te sebe! Získejte odstup od všeho, co je okolo vás. Od všeho, co se na vás valí, co vás zaměstnává i pronásleduje. Všechny ty vaše starosti. Jak moc právě tohle potřebujeme. Ti učedníci nemají být ponořeni v tom, co prožili. Mají toho plnou hlavu, plná ústa. A znovu o tom chtějí mluvit. Ale Ježíš jim řekne: Vy sami poodstupte od toho stranou!

3. Na pusté místo. Kam? Na pusté místo. Do ticha a do samoty. Tady budete osvobozeni od všech zmatků. A také od stále nových příležitostí něco dělat a o něčem mluvit. A opět, jak moderně nám to zní! Kdo chce něco smysluplného dělat, ať v práci nebo v rodině, pro své blízké, nutně potřebuje nejen odstup, ale také chvíle samoty. Pusté místo, stranou od lidí, od hluku, od aktivity. Nemusí to být den, ani týden (i když ani tohle nám jistě neuškodí), ale třeba jen chvíli.

Pusté místo potřebujeme i pro kultivování naší víry, našeho vztahu k Pánu Bohu. Kde jsme sami se sebou. Sami sobě vydání na pospas. A věru, není to vždycky příjemná společnost, být sám se sebou. Ale jinak to nejde. Ať při procházce venku nebo v křesle zavření v sousedním pokoji. Potřebujeme svá pustá místa. Nejenom abychom přežili, ale abychom žili dobře. Na pustém místě nejsme rozptylováni. Všechno se najednou koncentruje na danou chvíli. Jen já, ticho, zúžený svět, Bůh. A člověk může přemýšlet, kde je a kým je. Jaké je jeho místo ve světě.

4. Trochu si odpočiňte. Pojd'te sami stranou na pusté místo a trochu si odpočiňte! Není to fantastické? Že samotný Kristus říká svým učedníkům (tedy i nám), že mají odpočívat! Proč to tedy tak málo děláme? Proč se pořád za něčím honíme? Trochu si odpočiňte. Myslete sami na sebe. Ne, to vůbec není sobecké. Když člověk neumí odpočívat, za chvíli se to někde nějak projeví. Dobře pracuje ten, kdo dobře odpočívá!

Doslova je tam napsáno: dejte si pauzu. Spočiňte. Není přesně tohle i smyslem neděle? Že se zastavíme a uvědomíme si, že nežijeme jen prací svých rukou? Že to nejsme my sami, kdo zachovává náš život? Že při veškeré naší aktivitě jsme drženi a živeni Bohem?

Ale tady jde ještě o něco jiného. Když Kristus svým učedníkům řekne 'Trochu si odpočiňte', tak tím chce možná říct: Život není jenom práce, byť by byla bohubí, prospěšná, krásná a člověku přinášela potěšení. Kolik manželství ztroskotalo právě na tom, že lidé neměli odstup a neuměli se zastavit. Samozřejmě, někdo namítne, že doba je těžká a že žijeme pod obrovským tlakem. Ano! Ale času máme všichni stejně a je na nás, jak s ním naložíme. Co pro nás bude prioritou. A když Ježíš říká: Poodstupte stranou a běžte na pustá místa, tak bychom ho měli vzít vážně.

A ještě jedna věc s tím souvisí. Někdy jako by si člověk veškerou svou aktivitou (tím, co dělá) dokazoval, jak je důležitý a nepostradatelný. To jsou ty zaplněné kalendáře. Vědomí, pocit, že nás někdo potřebujeme. Není v pozadí náhodou problém se sebepřijetím, hledání vlastní hodnoty, malé sebevědomí nebo něco podobného? Dopřejme si tedy ten luxus: Poodstoupit stranou, jít na pustá místa a odpočívat.

5. Stále totiž přicházelo a odcházelo mnoho lidí, a neměli ani čas se najíst. Všimáte si toho kontrastu? Stále se něco děje, stále nové podněty, stále noví lidé. Přicházejí a odcházejí. A oni sami nemají ani čas se najíst. Je to obraz velikého ruchu a shonu. Práce, rodina, děti, k tomu ještě církev... Záběr na mnoha stranách. A oni ti učedníci se jim věnovali, mysleli na druhé a neměli čas se najíst. Sami hladověli! Vždyť i tohle dobře známe. Že ti, kteří se často starají o druhé, na sebe zapominají. Ale to platí nejen v tom materiálním slova smyslu, ale i v rovině duchovní. Že ten, kdo dává, kdo sytí, nakonec sám hladoví. Prožíváme příběhy druhých (svých dětí a vnoučat), příběhy druhých v práci, v domě, ve svém okolí a postupně „hubneme“. Neumíme nasytit sebe sama. Proto Kristus – právě v té chvíli – učedníkům říká, aby poodstoupili stranou a šli na pustá místa.

6. Odjeli tedy lodí na pusté místo, aby byli sami. Učedníci tedy Ježíšova slova vzali vážně. Nezlehčovali je, nemávali nad nimi rukou. Ale řekli si, že to, co jim on radí, oni udělají. Sedli na loď a odjeli. Touto větou tato „drobná epizoda“ končí. Takže vzít vážně. A také něco pro to udělat. Aby člověk poodstoupil trochu stranou, musí chtít, rozhodnout se a pak jednat. Oni na to své pusté místo, kde byli sami se sebou a s Kristem, museli odjet lodí. My třeba odjedeme autem, na kole, nebo jen odejdeme pěšky. Nebo se přesuneme do té sousední místnosti. Ale důležitá je ta předpona „od“. Stranou. Pryč. Od práce, od rodiny, od druhých. Byli sami. A paradoxně, na tom pustém místě se ti, kteří se ani najíst nestihli, zase nasytí. Aby nebyli fyzicky, duševně ani duchovně neduživí.

Jsme zváni k tomu, abychom hledali pustá místa. V tomto uspěchaném a přelidněném světě to vůbec není snadné. Ale je to potřeba. A stojí to za to. Na pustém místě se můžeme usebrat. Na pustém místě máme najednou čas. Na pustém místě jsme jen my sami – a Bůh.

Amen

MODLITBA

Hospodine, svatý a dobrý Bože! Tvůj Syn Ježíš Kristus je nám pravým učitelem duchovního života. Prosíme, uč nás naplno pracovat

a namáhat se pro tebe a pro tvé království. Uč nás modlit se a v tichu
a samotě spočívat před tebou. Amen

PÍSEŇ č. 258 Můj Ježíš mé jest žití

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine, náš nebeský Otče, ty jsi poslal na zem svého Syna Ježíše Krista, aby o tobě vydával svědectví a v lidech probouzel víru. Prosíme za náš duchovní život, aby byl nesen nejen prací a všemi možnými aktivitami, ale také modlitbou. Chvilami strávenými v tichu a v ústraní před tvou tváří. Uč nás poodstupovat od všeho, co děláme, a vyhledávat pustá místa, tak jak to Kristus doporučoval svým učedníkům.

Prosíme za celou tvou církev, ve všech jejích konfesích. Dej, aby žila z moci Ducha svatého. Dej, ať je místem činorodého konání i místem meditace. Prosíme za evangelickou církev, za jednotlivé sbory a jejich představitele. Prosíme za vedení celé církve, prosíme také za zaměstnance Diakonie. Dej, ať veškerá aktivita vyrůstá z hlubokého vztahu k tobě.

Prosíme, abychom jako křesťané byli světlem světa a solí země. Ano, za tento svět tě, Pane náš, prosíme. Za všechna místa, kde lidé strádají hladem, nemocemi, válkami, vzájemnou nedůvěrou, kde se pro víru v tebe lidé pronásledují. Prosíme za místa extrémní chudoby.

Přimlouváme se také za mocné lidi tohoto světa, aby byli moudří ve svém rozhodování, aby mysleli na prospěch druhých, aby usilovali o dobro a prospěch těch, kteří jsou jim svěřeni.

Prosíme za slabé v naší blízkosti. Myslíme na staré a nemocné lidi z našeho sboru, kteří zde s námi dnes nejsou. Prosíme, buď jim oporou a posilou. Prosíme za jejich rodiny i za ty, kteří jim slouží.

Hospodine, odevzdáváme ti sami sebe, své rodiny a všechny své blízké. Prosíme za tento sbor, toto město i tento kraj. Přimlouváme se za naši zemi, svět i celé tvé stvoření.

Všemohoucí Bože, vyslyš naši společnou modlitbu: Otče náš...
Amen

POSLÁNÍ

Láska nechť je bez přetvářky. Ošklivte si zlo, lněte k dobrému. Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému. V horlivosti neochabujte, buďte vroucího ducha, služte Pánu. Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí. Sdílejte se s bratřími v jejich nouzi, ochotně poskytněte pohostinství. Svolávejte dobro na ty, kteří vás pronásledují, dobro a ne zlo. Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Mějte porozumění jeden pro druhého. (Ř 12, 9–16a)

POŽEHNÁNÍ

Do nadcházejících dnů přijměme Boží požehnání:

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici. Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život.

Hospodin bude chránit tvé vycházení a vcházení nyní i navěky.
Amen

PÍSEŇ č. 631 Nám pomoz, Pane milý

JÁKOBOVO POŽEHNÁNÍ

VSTUPNÍ SLOVA

Hospodin je můj pastýř, nebudu míti nedostatek. Dopřává mi odpočívát na travnatých nivách, vodí mne na klidná místa u vod, naživu mě udržuje, stezkou spravedlnosti mne vede pro své jméno. I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty. Tvoje berla a tvá hůl mě potěšuje.
(Ž 23, 1–4) Amen

PÍSEŇ č. 80 Ó ty, jenž paseš Izraele

MODLITBA

Bože a Otče náš! Děkujeme, že jsi nás opět shromáždil, abychom se tu před tebou zklidnili a ztišili, přijali zvěst evangelia jako dobrou zprávu pro každého z nás – zprávu o tvé věrnosti a lásce, o tvé péči i ochotě odpustit vše, čím tě zarmucujeme a urážíme, čím si navzájem ubližujeme, čím škodíme sobě samým i světu kolem.

Ty nás voláš k sobě, z cesty za vlastními sobeckými cíli na cestu k bratrům a sestrám. Bez tvé moci a pomoci bychom zase brzy bloudili – zaslepeni a popleteni starostmi a strachem o sebe. Tvé Slovo nás však povzbuzuje a dává novou sílu k dílu pro tvé království, vede nás k vděčnosti za tolik darů, kterými jsi nás zahrnul, a touze milovat a obdarovávat, jak se tobě líbí. Na tebe očekáváme, buď nám milostivý a požehnej i tomuto našemu shromáždění. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z První knihy Mojžíšovy, z kapitoly 48., od 1. do 16. verše:

Po těchto událostech pověděli Josefovi: „Tvůj otec je nemocen.“ Vzal tedy Josef s sebou oba své syny...

PÍSEŇ č. 171 Buď Pánu čest

KÁZÁNÍ

Druhé biblické čtení, které bude spolu s již přečteným oddílem základem kázání, je z 49. kapitoly První knihy Mojžíšovy, od 1. do 11. verše:

I povolal Jákob své syny a řekl: „Sejděte se, oznámím vám, co v budoucnu vás potká...“

Milí bratři a sestry, dění, které se v příbězích Josefových rozbíhalo nesmírnými prostorami mezi Kenaánem a Egyptem, se nyní soustřeďuje kolem postele umírajícího starce. Poutník Jákob odchází. Poloslepý, neschopný pohybu, žijící z milosti faraónovy a v péči svého bohatého syna. Ze své vlastní země už podruhé utekl, patří mu v ní jen dva hroby. – Co může být jeho odkazem? Dnes je málokdo zvědav na poslední slova starců a stařen. Často odcházejí ze života mezi cizími lidmi, v nemocnici či ústavu, a nikdo nečeká, že by měli ještě co říci. V rodině Jákobově tomu bylo jinak. Četli jsme o dvojí návštěvě u Jákobova smrtelného lože, o dvojím shromáždění potomků, kteří s pozorností a napětím lapali každé jeho slovo.

Nejdřív ho navštívil Josef se svými syny. Ne z pouhé úcty a laskavé pozornosti k umírajícímu dědečkovi. Josef nejde jen potěšit nemocného, on přichází s touhou a nadějí. On něco čeká! - Byl to první muž po faraónovi, jeho synové jsou z matčiny strany vnuky velekněze z On, vyrostli jistě v největším přepychu a nejvyšší společnosti – co jim ještě scházelo? Co pro ně mohl mít starý pastýř nad hrobem? Všechny možné poklady Egypta mohl Josef svým synům dát. Ale on pro ně toužil po něčem jiném. Možná se bál, aby Manases a Efraim nedopadli jako Izmael: I ten měl egyptskou matku, a byl vyloučen z Boží smlouvy; požehnání pravých synů Abrahamových pro něho nebylo. – Patřit do rodiny Izraele a zůstat v ní bylo pro Josefa větší výsadou než vše, co mohl nabídnout Egypt.

Máme před očima své děti, staráme se, jak jim to půjde ve škole a kam všude je ještě přihlásit. Chceme jim poskytnout a zajistit to nejlepší pro život. Při pohledu na Josefa si musíme uvědomit: On pro své syny – při vši své skvělé kariéře – přede vším touží po požehnání Božím.

Ale mějme před očima i samotného Jákoba, odcházejícího ze života. My, kteří dřív nebo později také budeme muset odejít. Vidíme starce, který odchází s požehnáním. Ne se stížnostmi a žalobami. Ne se zaťatou pěstí, a také ne s pozdviženým prstem karatele, který do posledního dechu mistruje, poučuje a napomíná. Odchází tak, jak od učedníků odcházel Ježíš, když se s nimi loučil. Podle Lukáše náš Pán vstupoval do nebe s rukama pozdviženýma k požehnání. – Podobně i Jákob: „Já umírám, ale Bůh bude s vámi.“ Člověk odchází, ale sliby Boží platit nepřestávají. Smlouva s otci přechází na syny. „Bůh bude s vámi a přivede vás zpátky do země vašich otců.“

To je odkaz Jákobův. Proto se pak kolem jeho lože tísnilo i jeho dvanáct synů. Odkázal jim naději, očekávání, budoucnost. To vše bylo založeno na smlouvě, kterou Hospodin uzavřel s jejich otci. To vše bylo obsaženo v požehnání, o které kdysi on sám tak zápasil a které nyní smí předat dál. To byl poklad vzácnější nad všechny poklady egyptské.

Nebyl to Jákobův majetek. On nebyl jeho pánem o nic víc, než byl pánem kananejské země. A přece směl tu zemi už předem dělit mezi svých dvanáct a směl žehnat a zvěstovat Boží vůli a plány. Nic víc než slovo neměl, ale to slovo mu svěřil Bůh, a proto se mu Josef poklonil a synové Jákobovi z toho slova žili celá staletí.

Jestliže jsme se u Josefa přiučili, že požehnání je vzácnější než všechny poklady světa, teď u Jákoba se dozvídáme, co vlastně požehnání je, co je jeho obsahem a na čem závisí. V podstatě je to přímluvná modlitba: „Bůh ať požehná těm chlapcům.“ Tím Jákob začíná.

A hned připojuje jasné vyznání, kdo je ten Bůh, u něhož požehnání vyprošuje. Nemluví obecně. Za důvěrou, která o požehnání prosí, musí stát jasná víra a jasné vyznání, které vychází z konkrétní události, ze setkání s Bohem.

Je to Bůh otců: Oni před ním ustavičně chodili a on chodil před nimi. Není to Bůh pro tuto chvíli, ale pro všechny věky. Věrný, osvědčený dárce smlouvy, ten který povolal Abrahama a od počátku si tvořil svůj vyvolený lid.

Tak to Jákob vyznává: Je to Bůh Pastýř, který mě dodnes vodí. Sám jsem okusil jeho péči a ochranu: můj je to Pastýř – neměl jsem

a nemám a nebudu mít nedostatku. A můj je to Král – neupadl jsem a neupadnu do rukou nepřátel, on je záruka mého bezpečí. A konečně: můj je to Vykupitel – ten, který se mě zastal a vzal mé záležitosti za své, když jsem se dostal do úzkých.

Tak poznal Jákob Hospodina na své životní pouti, a poněvadž ho takového zná, prosí ho o požehnání pro své potomky.

Požehnání takového Boha pak nemá jen obecný, mlhavý obsah: žádné „hodně štěstí“, ale jsou to docela určitá obdarování pro každého zvlášť i pro všechny společně. Není to jediná a pro všechny stejná věc. Bůh je přebohatý. A přebohatě obdaruje ty, jimž žehná.

Nejvýraznějším darem je růst, plodnost, rozmnožení. Tento slib byl znovu a znovu předáván už od dob Abrahamových. Nyní ho jako nejvzácnější dědictví Jákob odevzdává nejprve domu Josefovu. Lid vzešlý z Efraima a Manasesa se má rozmnožit nadmíru. Nerozplynou se v Egyptě, ale stanou se otci mnohých zástupů. – To bylo od stvoření světa prvním obsahem požehnání Božího. Boží lid nezahyne, neztratí se v cizím a nepřátelském prostředí, bude mít pokračování, poroste.

Ale požehnáním je i mnoho jiného. Požehnáním není jen otevřená budoucnost, ale i navázání na minulost. Požehnáním je, že se potomstvo Josefovo smí nazývat jménem Izrael. Že to nebude jen jakýkoli početný lid, jen mocný národ mezi národy tohoto světa, ale lid smlouvy s Bohem, v němž bude připomínáno jméno Abrahama, Izáka, Jákoba, v němž se nezapomene na dědictví otců a na zkušenosti předků a bude se z nich těžit.

To je požehnáním i nám: nemusíme tápat a bloudit, začínat stále od začátku, ale navazujeme na předešlé generace, učíme se z jejich příkladu, držíme se naděje, kterou oni neztratili, a důvěřujeme Pánu, který se jim věrně osvědčoval.

Dnes leckdo pohrdá dějepisem a neváží si toho, co bylo otcům drahé, a někdy se právě proto nevyhne krutým zklamáním a těžkým chybám. Lid Boží si předává jako dědictví sliby a zkušenosti a svědectví o Božím díle. Proto si zase znovu vyprávíme o praotcích z knihy Genesis – je v tom pro nás poučení a hlavně povzbuzení: Takový je náš Bůh, tak On s námi jedná i dnes.

A v lidu Božím má každý své místo a dar a úkol. Každému je dáváno požehnání zvlášť a všem společně a jednomu pro druhého. Tak

stáli v kruhu synové Jákobovi kolem otcova lože v tom druhém vyprávění a byli jedním lidem izraelským – a přece byl každý zvlášť nazván jménem a vyslechl poselství zvlášť pro sebe.

Je to milostivý Boží dar, moci do tohoto kruhu patřit. Být tam vstípen jako Efraim a Manases, podílet se na společné cestě i naději, mít stejný cíl. Je to milost, i když to někdy příliš milostivě nezní. Někteří synové jsou káráni a trestáni; nedostávají všichni stejně krásné předpovědi a nepotká všechny v budoucnu jen sláva a zdar.

Však také nemají za sebou jen slavnou minulost. Je to tak, že i synové Izraele se dopustili mnohých hříchů, a jejich činy – to byla někdy i krutost, násilí, nevěra. Avšak i ta přísná slova jsou slovy žehnajícího otce. Ani káraný a trestaný Izrael nepřestává být Božím lidem a je požehnáním smět do něho patřit. („Prut tvůj a hůl tvá mne potěšuje“, zpívá žalmista, i když tou holí byl třeba také bit. I to patří k milostivé pastýřské péči. Aby ti, kteří klesli, neodpadli docela, aby došli do cíle, který Bůh svému lidu připravil.)

Ostatně i to, co bylo chápáno jako trest, Bůh milostivě mění v požehnání: Pokolení Lévi bylo rozděleno – a víme, čím potom levité v Izraeli byli: služebníky Hospodinovými, kněžstvem. Jejich rozptýlení bylo službou všem pokolením, aby v žádném koutě nežili bez Boha.

Žehnající Bůh nás umí překvapit. On je dárce, nic nám není dlužen, není povinen řídit se našimi přáními. „Smiluji se, nad kým se smiluji.“ Josef si myslí, že starší Manases má samozřejmě přednost, ale Jákob zkříží ruce a pravicí žehná Efraimovi. Prvorozený Ruben, a pak i Simeon a Lévi, kteří jsou po něm na řadě, vypadnou, když slib největšího rozmnožení dostává předposlední Josef. Jákob by možná rád to nejlepší přiřkl tomu, kterého nejvíc miloval, ztracenému a navrácenému Josefovi. Místo toho se s tím největším musí obrátit ke čtvrtému v pořadí a říci „Judo, ty to jsi“.

Boží milost se nedá vypočítat ani změřit. To je vidět zejména na tomto posledním případě. Kolik kapitol je věnováno Josefovi, takže se zdálo jasné, že on je tím pravým vyvoleným. Díky němu byla zachráněna celá rodina, zasáhl dokonce do dění celého světa. Obstál mezi nepřáteli. Všechno mu muselo napomáhat k dobrému – jáma, v níž trpěl, i jeho závrtná kariéra se obrátily k požehnání. Bůh však obmýšlí něco ještě většího. Proto ukazuje na Judu. On je tím

vyvoleným. Juda, který zdaleka neměl neposkvřenou minulost, Juda se špatným svědomím – Juda, který se obrátil a nabídl svůj život za život bratra, tento Juda je vyvolen ještě k větším věcem, než byly slavné, ale přece jen dočasné úkoly Josefovy. Lev, který bojoval za bratra, bude první mezi bratřími. Josef má sice dva díly v Izraeli, jménem Efraimovým se bude jednou dokonce označováno všech deset kmenů severního království, a ve srovnání s tím Judovo království nikdy nebude tak početné. A přece právě z něho vzejde Král království věčného.

Král na oslátku, který vjel do Jeruzaléma, aby tam jako Juda nabídl svůj život za druhé. A nejen nabídl, ale položil, obětoval, abychom se my mohli nazývat syny a dcerami Božími a Božím vyvoleným lidem. Díky tomuto Králi, ukřižovanému a vzkříšenému, týkají se zaslíbení, daná kdysi Izraeli a jeho potomkům, i nás.

Nepředstavitelně bohaté a nevypočitatelné je požehnání Boží. Dostává je ten, kdo si ho nezasloužil a nevysloužil. Dostávají je bratři, pro něž bychom po první kapitole příběhu čekali jen odsouzení. U Pána Boha je mnoho věcí jinak, než by člověk čekal. Boží milost připravuje stále nové věci, nová překvapení, nové dary.

Má jich dost i pro nás, kteří ani nejsme přímými potomky Izraelovými. Pro nás, pramálo zasloužilé a všelijak provinilé. – Blaze tomu, kdo patří k lidu, na nějž je vyléváno požehnání Boha otců, Pastýře a Krále a Vykupitele. K lidu, z něhož i ten poslední je na tom lépe než první v Egyptě. K lidu, který má budoucnost království věčného.

Amen

MODLITBA

Ježíši Kriste, náš laskavý Pane a Králi! Povzbuzení biblickou zvěstí o tvé věrnosti a moci, voláme k tobě jako ti, které jsi milostivě připojil ke svému vyvolenému lidu. Prosíme, dej nám tě následovat poslušně, věrně a s dobrou myslí. Nechť nás přitom provází tvé požehnání.

Amen

PÍSEŇ č. 480 Srdce k srdci, spěšte spolu

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane, děkujeme ti za nové ujištění o tvé věrnosti a lásce. Zůstávej s námi po všechny dny příštího týdne a dej, abychom se tu v radosti opět v neděli sešli. Přimlouváme se za ty, kterým radost chybí – kteří oplakávají někoho blízkého či se sami blíží smrti. Pomož, ať lidé neumírají v opuštěnosti a strachu. Dávej trpělivé ošetřovatele všem, kdo jsou nemocní, mají bolesti či jsou trvale postižení. Prosíme za lékaře sloužící uprostřed bojů i za ty, jimž se snaží pomáhat. Za všechny humanitární pracovníky, zmírňující utrpení nevinných obětí.

Prosíme o pokoj pro dnešní svět. Dej, ať tvá církev napomáhá ke smíření. Vyslychej modlitby za mír, záchranu lidských životů i přírody. Vyslychej nás všechny, když tě jako tvé děti společně oslovujeme a hlasitě voláme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Přistupujme před Boha s opravdovým srdcem a v plné jistotě víry, se srdcem očištěným od zlého svědomí a s tělem obmytým čistou vodou. Držme se neotřesitelné naděje, kterou vyznáváme, protože ten, kdo nám dal zaslíbení, je věrný. Mějme zájem jeden o druhého a povzbuzujme se k lásce a k dobrým skutkům. Nezanedbávejte společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku, ale napomínejte se tím více, čím více vidíte, že se blíží den Kristův. (Žd 10, 22–25)

POŽEHNÁNÍ

Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, nechť povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu. Amen

PÍSEŇ č. 623 Důvěřuj se v Pána

KDO JE NEJVĚTŠÍ

VSTUPNÍ SLOVA

*Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho
milosrdenství je věčné. To ať řeknou ti, kdo byli Hospodinem
vykoupeni. (Ž 107, 1–2a) Amen*

PÍSEŇ č. 107 Slavte vždy Hospodina (1–4)

MODLITBA

Pane Bože, ty jsi stále plný slitování. Jak podivuhodné jsou tvé skutky! Od počátku světa se ujímáš všech ubohých a nešťastných lidí. Celé stvoření lká po tvé spravedlnosti a ty se ho zastáváš. Dej, ať i my to vidíme, a nenecháváme si tvou lásku, kterou jsi nám daroval, jen pro sebe. Odpusť, že nešíříme tvé Slovo dál do světa, že se raději odvracíme od hříšných a zkažených lidí, místo abychom je přiváděli k tobě. Shlížíme svrchu na slabé a hledíme se zalíbit mocným a silným. Ty jsi nám ve svém Synu Ježíši Kristu ukázal, že cesta k tobě vede jen skrze ponížení a soucit s bližními. Stáváš se nadějí pro hříšné a ponížené, kteří na tebe očekávají. Učiň si z nás své svědky, kteří ponesou zvěst o tvém milosrdenství všemu stvoření. Pomocí Ducha svatého si z nás vytvářej svůj lid, který ti slouží a tebe chválí.
Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z Evangelia podle Lukáše, 22. kapitoly, od 24. do 30. verše:

Vznikl mezi nimi spor, kdo z nich je asi největší...

PÍSEŇ č. 167 Chci Pána slaviti (1–5)

KÁZÁNÍ

Druhé biblické čtení, které je i základem kázání, je z Evangelia podle Matouše, z 18. kapitoly, prvních pět veršů:

V tu hodinu přišli učedníci k Ježíšovi s otázkou: „Kdo je vlastně největší v království nebeském?“ Ježíš zavolal dítě...

Milí bratři a sestry! *Jestliže se neobráíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského.* Zní vám to povzbudivě, nebo spíš jako napomenutí, výstraha? Řekněme si hned na začátku, že je to evangelium, tedy dobrá zpráva a zdroj potěšení pro všechny, kdo jsou ve vztahu k Bohu podobně jako děti – malé, bezmocné, odkázané na pomoc a ochranu dospělých. Kdo volá k Bohu „Otče“ a obrací se k němu s dětinskou důvěrou, vejde do Božího království.

Ale platí to o nás? A o učednících, s nimiž o tom Ježíš mluví? Čím se oni v tu chvíli zabývali? Otázkou, kdo je největší v království nebeském! To je zajímalo – jak to vypadá v nebi a kdo je tam na předním místě.

Byla taková otázka *v tu hodinu* na místě? Předcházelo Petrovo vyznání Ježíše jako Mesiáše a hned potom předpovědi utrpení. Pán Ježíš je učil, co ho čeká, a také, co to znamená pro jeho následovníky. Vysvětloval, jak mají jako jeho lid žít uprostřed světa. A učedníci tu najednou diskutují o postavení v nebi! Cožpak Ježíše vůbec neposlouchali? Nebo tak rychle zapomněli, co říkal? Že přišel na svět trpět, a ne nastolit království se světskou mocí! Že ho mají následovat cestou utrpení a sloužit tak jako on!

Oni už sní o nebi! Oddávají se představám o nebeském království! Ale je to tak nepochopitelné? Však my také na nepříjemné věci rádi zapomínáme, službu odkládáme a raději myslíme na něco pěkného. Zaháníme myšlenky na kříž a raději nasloucháme slovům o ráji.

Kolik už bylo všelijakých skupin v církvi, které chtěly Boží království již zde a v plnosti – bez nemocí a trápení. Ne čekat, ale už teď prožívat všechno krásné a šťastné. A kolik lidí spekuluje o nebi, kdo se tam dostane a kdo ne, nebo kde jsou ti, kteří již zesnuli...

A učedníci se navíc dohadují, *kdo je v nebi největší*. Místo aby se předháněli ve vzájemné službě, starají se, jaké bude mít kdo v nebi postavení. Možná žárlili na Petra, který byl zvlášť vyznamenán. Možná se tím chtěli utěšit, zahnat strach před tím, co čeká v Jeruzalémě na Ježíše – a tak upnuli svůj pohled k slavné budoucnosti, která je jim slíbena.

I my se tak někdy těšíme, zvlášť když přijdou těžké chvíle. Jistě, v Bibli jsou verše, které nás takto povzbuzují. Je dobře je mít uloženy v mysli a opírat se o ně. Ted' však Ježíš vrací učedníky na zem – nevypráví, jak to chodí v nebi. Co říká, týká se našeho pozemského života, na něm ted' záleží. Jak nyní žijeme, to rozhoduje o tom, zda budeme přijati do Božího království. Kdo se stará o čestné místo, velikost a slávu, kdo chce být veliký a důležitý, tomu je právě nebe zavřené.

Ježíš to předvádí názorně: Zavolal dítě, postavil je doprostřed a řekl: „Amen, pravím vám, jestliže se neobráíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského.“ Je to vlastně malé podobenství. Dítě jako obraz, příklad. Čeho? Víme, že i děti mají vlastnosti, které napodobovat nelze – bývají sobecké, nerozumné, někdy i kruté. Nejde o to, co možná také leckoho napadne, jak že jsou děti krásné, roztomilé, sladké...

Ostatně tak se na děti v Ježíšově době nehledělo. Tehdy nebyly středem pozornosti a péče, nebyly hýčkány jako dnešní děti. V očích dospělých byly spíš lidmi neúplnými, nedokonalými, neschopnými. Pro Židy bylo důležité i to, že děti nedokázaly plnit Zákon, pro někoho bylo dokonce sporné, zda vůbec dojdou spasení. Rozhodně si jich rabi na ulici nevšímal, děti se držely spíš v uctivé vzdálenosti od velkých a moudrých mužů. Jen si vzpomeňme, jak je i učedníci odháněli, aby neobtěžovaly Ježíše! Pán Ježíš si však počínal jinak. Bral je na ruce a žehnal jim, dvanáctiletou holčičku vzkřísil z mrtvých!

Takže v čem je nám dítě příkladem? Právě ve své bezmoci, odkázanosti na pomoc a ochranu dospělých, jejich vedení, výchovu. Pro dítě je samozřejmé, že přijímá péči velkých. Ví, že se samo o sebe nedokáže postarat, že je ještě malé – a podle toho se chová.

Jen si tu scénu představme: jak tam to dítě, které Ježíš sebral na ulici, ted' stojí – vyděšené, zaražené uprostřed vážných mužů

diskutujících o teologii. Je všechno jiné, jen ne sebevědomé, samostatné, hrdé, jako ti pánové, kteří se starají, kdo je v nebi největší.

Právě tak stojí člověk před Bohem – malý, nemá nic, nač by sám mohl spoléhat, odkázaný na Boží pomoc a vedení. V tom budme jako děti, které se obracejí k otci, protože samy se o sebe postarat nedokážou. Očekávají vše od něj, a od něho také všechno s naprostou samozřejmostí přijímají, aniž by se snažily si otcovu přízeň zasloužit. Počítají s jeho láskou, poslouchají ho – a když občas neposlechnou, přece věří, když k němu přijdou, že jim odpustí.

Jsme takoví? A vždycky? Asi ne. Ani učedníci takoví nebyli, museli se tomu teprve učit. Každý si spíš zakládá na tom, že je dospělý, a jak je schopný, samostatný – i před Pánem Bohem. Proto ta přísná výzva: *Jestliže se neobrátíte – nevejdete do království*. Obrátit se – učinit čelem vzad, být jiný než dosud, změnit myšlení i chování. Být zase jako dítě. Nespoléhat na sebe, ale na Otce, nepřístupovat před něj s nějakými zásluhami a výkony, ale s dětskou otevřeností, touhou po ochraně, touhou učit se. Ne už všechno vědět a všemu rozumět, ale dychtit po Božím slově jako po „nefalšovaném duchovním mléku“, jak říká epištola Petrova.

To je obrácení. Ale je to vůbec možné? Dokážeme to – sami se tak změnit? Vrátit se jakoby na začátek? Oprostit se od vší ztuhlosti, zaběhaného každodenního života, v němž jsme už uvázli...? To také patří k dospělosti: únava, stereotyp, všechno už se jen opakuje, i naše chyby, v práci, ale i v rodině a manželství. To je stárnutí, když vidíme, že už se nezměníme, že jen vzpomínáme, ale zpátky se vrátit nelze; změnit se, začít nově, na to už nemáme sílu. Známe ty vzdechy: „Já už nemůžu, já už se nezměním, mne už nic nového, lepšího nečeká!“

Od Ježíše najednou slyšíme, že přece čeká! Že je možné se změnit, začít znova, jde to! Být zase jako děti, s nadějí hledět do budoucna, těšit se na to, co přijde. Kdo by nechtěl být zase mladý, zase dítětem – umět složit starosti na někoho silnějšího, mít neustále nablízku milující a chránící rodiče, mít domov, kde mě čeká milující otec s otevřenou náručí, až se vrátím ze světa – i všelijak pošramocen, unaven, zklamán a s prázdnýma rukama...

Pán Ježíš všechny unavené dospělé zve k sobě: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste...“ Nabízí občerstvení, dává nám možnost ještě jednou začít – nově, jinak. Daruje nám nový začátek.

Obrácení – nový začátek – není výsledek našeho snažení, mravního nebo náboženského. Neexistuje metoda, jak se k tomu dopracovat. Je nám darováno. Proto Ježíš na jiném místě mluví o „znovuzrození“. Pro člověka je to nemožné, aby se ještě jednou narodil. Je to zázrak. Ale Pán Ježíš nám to nabízí a nám zbývá jen tento veliký dar přijmout.

A přijmout to tak, jako děti. Děti také neberou dárky jako „za něco“, ale prostě a s radostí. Jen se učí říkat Děkuji. Obrácení není zásluha, ale příklon k Otci. Změna v tom, že už se nespolehneme jen na sebe, ale na něj, že ho milujeme a k němu přicházíme se svými radostmi i starostmi.

Kdo se pokoří a bude jako dítě, je největší v království nebeském. Tak to tedy je. Nejmenší budou první. Všichni, kdo vědí, že před Bohem nejsou ani velcí ani moudří a schopní, neusilují o vlastní velikost, nic ze sebe nedělají a nevadí jim, když je druzí nemají za významné a důležité. Stačí jim vědět, že jsou Bohem milováni, a pak už jim nic nechybí. Netouží po postavení a moci, věří-li, že jsou milované děti nebeského Otce. To je pokora – skromnost, dětskost, která otvírá dveře do Božího království.

Ale je-li tomu tak před Bohem, tak to má stejně vypadat i uprostřed jeho lidu – v církvi. I tam se měří velikost Božími měřítky. Pán Ježíš to naznačuje větou: *Kdo přijme jediné takové dítě ve jménu mém, přijímá mne.* Co to znamená přijímat dítě ve jménu Kristovu? Co z toho vyplývá pro náš vztah k dětem, a ovšem i k těm, kdo jsou „jako děti“, stejně bezbranní, bezmocní a potřební?

Pokud jde o vztah k samotným dětem: Dnes jsou děti zahrnovány tím nejlepším. Někdy až příliš. A tu je potřeba říci: Milí rodiče, to nejlepší, co můžete pro své děti udělat, není začít jim spořít a všechno jim koupit, ale odevzdávat je Pánu Bohu. A ne jen při křtu. On je bude vodit, on jim bude žehnat, on je neopustí, ani kdyby je všichni ostatní opustili. Dopřejte svým dětem Boží lásku a blízkost, naučte je modlit se a obracet k Pánu Bohu, až jim bude těžko. A vod'te

je do shromáždění a mezi další věřící děti – nic vzácnějšího jim nemůžete dopřát.

Ani svým vlastním, ani všem ostatním kolem, zejména těm, které trpí, které potřebují pomoc a ochranu. A nezapomínejme na děti, které jsou sice od nás daleko, ale i o nich víme, že mají hlad, že jsou oběťmi epidemie – na válečné sirotky a děti uprchlíků! Novináři organizují pomoc, jak by mohli křesťané zůstat pozadu? Tím spíše, slyšíme-li to Ježíšovo *Kdo přijme jediné takové dítě, přijímá mne.*

Toto jeho slovo se jistě netýká jen dětí, ale i všech nevýznamných, „malých“, slabých lidí. Kdo je přijímá a o ně se stará, přijímá samotného Pána. Není nic důležitějšího a nic slavnějšího. V tom se církev liší od organizací, které se často nejdříve starají o mocné a vlivné. My, kteří víme o své malosti a slabosti, ale i o Bohu, který je ochráncem sirotek a všech maličkých, máme jim být nablízku. Jsme jim bližními a bratry a v nich je pak naším bratrem sám Ježíš Kristus. Amen

MODLITBA

Pane, prosíme tě, rozpomeň se na to, co jsi s námi a pro nás učinil – a ne na to, co si svou nepokorou zasluhujeme. Když povoláváš do své služby, učíš i nás hodné tohoto povolání, a dej, ať je s pokorou přijímáme a poslušně plníme. Prosíme tě, ve své nekonečné věrnosti ber v ochranu svoje všechny své děti, malé i velké děti, a dej, abychom všechnu naději skládali jen v tobě. Amen

PÍSEŇ č. 539 Má Pán Ježíš, má mě rád

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Chválíme tě, Bože, že máš stále na mysli lidi zakřiknuté, ostrčené, ponížené. Prosíme za ty, kdo nemají nikoho než tebe, za ty, kteří se ani neodvažují na tebe myslet, za ty, kteří nemají odvahu se k tobě vrátit, kteří hledají síly k novému začátku. Prosíme za ty, kdo se

dostali do lidských řečí, jsou terčem posměchu a odsuzování, kterých si nikdo neváží. Za ty, kteří si nevědí rady, kdo jsou sevření úzkostí, strachem, trpí nerozhodností. Za ty, kdo jsou i v našich shromážděních přehlíženi. Ty jsi je pozdvihl k sobě – pozdvihni je i v lidských očích. Dej nám k nim lásku, která by jim navracela čest a slitování, jaké u tebe mají tvoji milovaní. Přemáhej svým Slovem svou církev, tak aby nepohrdala malými a slabými, ale aby pro ně bylo čestné místo u tvého stolu. Přemáhej nás, abychom se pokorně rozhlíželi po všech, které chceš přivolat k sobě, a veď nás za těmi, kdo trpí pod tíhou nemoci, zklamání, vin a strachu. Po všem světě prosazuj své království a svůj pokoj. O jeho příchod tě nyní společně prosíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Tedy řekne král těm po pravici: „Pojďte, požehnání mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.“ Tu mu ti spravedliví odpoví: „Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a nasytili jsme tě, nebo žíznivého, a dali jste ti pít? Kdy jsme tě viděli jako pocestného, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme za tebou?“ Král odpoví a řekne jim: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ (Mt 25, 34–40)

POŽEHNÁNÍ

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici. Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude chránit tvé vycházení i vcházení nyní i navěky. Amen

PÍSEŇ č. 580 Ó svatý Bože, slyš naše hlasy (v. 5)

UZDRAVENÍ GADARENSKÝCH ĎÁBELNÍKŮ

VSTUPNÍ SLOVA

Ti, kteří se vydávají na lodích na moře, kdo konají dílo na nesmírných vodách, spatřili Hospodinovy skutky, jeho divy na hlubině... Vznášeli se k nebi, řítili se do propastných tůní, ztráceli v té spoušti hlavu... A když ve svém soužení úpěli k Hospodinu, vyvedl je z tísně: utišil tu bouři, ztichlo vlnobití. Zaradovali se, když se uklidnilo, on pak je dovedl do přístavu, jak si přáli. Ti ať vzdají Hospodinu chválu za milosrdenství a za divy, jež pro lidi koná, ať ho vyvyšují v shromáždění lidu, v zasedání starších ať ho chválí! (Ž 107, 23–32) Amen

PÍSEŇ č. 200 V tvé síle, Pane Bože můj

MODLITBA

Hospodine, náš Pane, zprostřed své tísně i bouří tohoto světa přicházíme k tobě: ty vysvobozuješ, ty dáváš záchranu, ty dáváš životu pravdivý směr. Ty sám zveš, abychom tě poznávali ve skutcích tvého milosrdenství, ty sám nás vedeš k jistotě, že jsi nepřestal jednat.

Děkujeme za toto ujištění a pozvání. Vyznáváme, Pane, že mu často nasloucháme a nerozumíme. Znovu a znovu se orientujeme podle toho, co říká většina, přestáváme se ptát, jak bychom měli myslet a jednat jako tvůj lid. Býváme zmateni hrůzami, útrapami, lidskou zvráceností a násilnictvím, a nejednou pochybujeme o tom, zdali platí evangelium o blízkosti tvého království.

Prosíme, dej zaznít Slovu, které nám jasně postaví před oči tvoje dílo. Znovu nás ujisti, že příběh tvého Syna je příběhem pro tento svět a pro nás lidi. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z knihy Izajášova prorocství, z 65. kapitoly, verše 1. až 7.:

Dal jsem odpověď těm, kdo se neptali, dal jsem se nalézt těm, kdo mě nehledali...

PÍSEŇ Svítá č. 355 Už přijíždí vlak Boží (nebo EZD č. 629 Může být, že padne vše)

KÁZÁNÍ

Druhé biblické čtení, které je základem kázání, je z Evangelia podle Matouše, z 8. kapitoly, od verše 28. do 34.:

Když přijel na protější břeh moře do gadarenské krajiny, vyšli proti němu dva posedlí...

Milí bratři a sestry, jsou na světě – a v lidském životě – místa beznadějně ponurá. Místa pekelného zoufalství, chvíle a události až nestvůrné: Osudy lidí, kteří nepoznali přívětivost rodinného zázemí; zážitky národů, vystavených zběsilosti nekonečné občanské války; postoje i činy sebejistých nafoukanců, kteří okázale předvádějí, že násilí, zášť a lež – a především vzpoura proti Bohu – jsou tou nejlepší životní výbavou.

I takovéto ponuré osudy, události a příběhy patří do vyprávění o Ježíši, do evangelia, mají tu své místo. Ovšem proč? Proto, aby si kazatelé mohli čas od času postěžovat, kam ten svět dospěl? Nebo proto, abychom se radovali, že my – tady v kostele, ve sboru – jsme toho všeho uchráněni, že nás se to – bohudík – netýká? Vypráví-li Bible takovéto příběhy, máme z nich především zaslechnout, že i o takových beznadějných místech, osudech či událostech Pán Bůh ví. Že je neodepsal. Že s tím chce něco udělat, a také dělá. A my, stejně jako učedníci, kteří následovali Ježíše při jeho putování, smíme být při tom.

Když Ježíš přešel rozbouřené moře, nečekalo ho na protějším břehu nic na způsob „hle v dáli spásy kyne břeh a blaha svítá kraj“ (jak

jsme to před chvílí zpívali), ani rozjásaný průvod dětí s mávátky – ale jakási nanejvýš odporná demonstrace. Právě tam totiž sídlí živly otroctví a trýzně. Ponuré živly smrti.

Evangelista těm dvěma, kteří jdou Ježíšovi vstříc s nanejvýš nesouhlasným pokřikem, říká 'posedlí', doslova 'zdémonizovaní'. Jsou do té míry v moci démonů, že to – především pro okolní svět – už snad ani nejsou lidé. Jejich žití – dá-li se pro ně to slovo vůbec použít – se proměnilo v jedno velké, nespoutané běsnění a živoření zároveň. Na první pohled to možná nejde dohromady, ale když někdo bydlí v hrobech, v blízkosti rozkladu a smrti, není jeho život skutečně živořením – byť by svému okolí naháněl děs a hrůzu? Však se jim také lidé zdaleka vyhýbají. Ten kousek kraje s hroby se stal příslovečným místem, které už samo o sobě budí hrůzu a se kterým nikdo nechce mít nic společného.

Na tom se „normální“ lidé z toho kraje bez problémů shodují: Je tam nebezpečně, je tam odporně, nelidsky. Tam nikdo nemůže a taky nepůjde žít (ani jako dobrovolník). Ďábelské místo – pryč od něj! Tak, jako když nechceme nic slyšet o hořkosti a beznaději údělu těch, kdo v této zemi naplňují a přeplňují místa za ostatním drátem. Tak, jako když lámeme hůl nad budoucností lidí, spoutaných všelijakými závislostmi. Anebo – taky tak – jak dneska národy Evropy dávají ruce pryč od řádění občanské války v Sýrii, Iráku nebo Eritreji.

Ano, když si zlo – ať jednotlivě či v kolektivu – lidi osedlá, když člověk tváří v tvář jeho řádění pocítí vlastní bezmoc, může se mu aspoň začít zdaleka vyhýbat... Ale – jaká je tu naděje pro ty, co v tom uvízli? A co tahle obezřetnost, tento takzvaný smysl pro realitu, vypovídá o těch, co se začali zdaleka vyhýbat – a to znamená často o nás samotných?

Ježíš se nevyhýbá. Ježíš tam jde: do kraje, vykríčeného beznadějí a ponurostí. Jde tam – ve jménu toho Boha, o kterém prorok Izajáš zpívá: 'Dal jsem odpověď' těm, kdo se neptali, dal jsem se nalézt těm, kdo mě nehledali.' Jde tam jako ten, o němž v bezpečném závětrí bohoslužeb a modliteben vyznáváme: 'sestoupil do pekel'. Jde tam, a nenechá se zmást ani odradit překvapeným a rozzuřeným uvítáním: „Co je ti po nás, Synu Boží?“ Co tady chceš? Co sem lezeš? Tady na

tebe není nikdo, ale vůbec nikdo ani trochu zvědavý! Tady ještě nemáš co dělat!

Takhle vítají Ježíše. Síly zla totiž moc dobře vědí: Ted' nepřišel ani náhodný pocestný, ani zvědavec, ani senzacechtivý reportér, ale Syn Boží. Tentokrát přišel ten, před jehož autoritou se v posledu musí sklonit každá síla zla; všechno, co ochromuje, zotročuje a znetvořuje život; všechno, co rozsévá beznaděj a násilí; všechno – i smrt. Sám Hospodin – Bůh, který zachraňuje i na těch nejbeznadějnějších místech – je nablízku. Vždyť jestli někdo tuhle záchranu ztělesňuje, je to právě Ježíš.

Đábelníci vědí, kdo je Ježíš a čeho by se od něho mohli dočkat. Že na mnoha místech už svoji moc projevil a že tam všude đábel utrpěl porážku. Ale tady, tady u nás, tady zatím nemáš co dělat! – křičí ti dva. Vědí, že na mnoho míst vlak Boží záchrany ještě nepřijel – a chtějí si aspoň tohle své panství udržet ještě hodně dlouho. Jenže nic nezmohou. I z tohoto místa se ted' stane „břeh spásy“ – protože sem dorazil spasitel.

Je to překvapivé, nikdo to nečekal. Ale když už k tomu došlo, vyklízí zlo pole. A rozzuřený řev se mění ve slova pokorné prosby: „Když už nás chceš odsud vyhnat, když už musíme pryč, přenech nám aspoň to stádo sviní, které se tady pase.“ – Proč zrovna do prasat chtějí démoni? Protože – a tomu posluchači Matoušova evangelia rozuměli dobře – jako by se naplnilo úsloví „svůj k svému“. Nečisté síly ať si osedlají nečisté tvory. Nečisté nikoli v hygienickém, ale náboženském smyslu. Po téhle prosbě slyšíme Ježíšovu odpověď, je to vlastně jediné Ježíšovo slovo v celém tomhle příběhu: Jděte! Pro přesnost dodejme, že by tu klidně mohlo stát: Vypadněte!

To stádo vepřů ovšem nebylo jen nějaké náhradní ubytování. Když Ježíš ruší panství zla, když vysvobozuje z pout otroctví, když svou uzdravující blízkostí navštěvuje nešťastné lidské osudy, nenabízí žádná dočasná, provizorní či kompromisní řešení. Stádo osedlané démonskými silami se zběsile rozehnalo ze svahu, rovnou do moře. Tak připravilo zánik i démonům, đáblovým zmocněncům (agentům), kteří ty dva nešťastníky dosud ovládali. Do jejich života se tahle zlá moc už zaručeně nevrátí. Ti jsou zachráněni, vysvobozeni pro docela jiný život! (O tom podrobněji píší Marek i Lukáš.)

Takhle smí víra sledovat – a vítat – blízkost Ježíše, blízkost evangelia, moc třeba jediného jeho slova: jako událost nečekané záchrany. Tam, kde nikdo o Ježíše nestál, kde Boží přítomnost nikdo nevyhlížel a nečekal, kde lidé (především podle zralého úsudku svého okolí) zůstali vydáni napospas ničivým silám – tam se spolu s Ježíšem projevila náhle moc Božího Království.

Než to však stačíme domyslet, čeká Ježíše další setkání: Opět mu kdosi vychází vstříc, opět ho kdosi o něco prosí. Ale tentokrát už to nejsou žádní pekelníci, teď je to spořádané obyvatelstvo, občané nedalekého města, mezi nimi zřejmě i majitelé toho stáda. Od pasáků uslyšeli všechno, co se stalo: nejen o tom, jak skončily útrapy těch dvou už odepsaných nešťastníků, jak i pro ně začal nový život, ale i o tom, jak skončilo jejich stádo sviní. A bezpochyby slyšeli i o tom, který to všechno učinil (způsobil). Za ním teď jdou. Jednomyslně. Celé město.

Jenže s čím za ním přicházejí? „Celé město vyšlo naproti Ježíšovi, a když ho spatřili, prosili ho, aby se vzdálil z jejich končin.“ Civilizované občany nenapadlo radovat se z uzdravení těch dvou nešťastníků. Nevítají Ježíše – ani jako Spasitele, ani jako Mistra či divotvorce, a už vůbec ne jako Božího Syna. Neradují se z rozlomení pout zla, z blízkosti svobody, pravdy, záchrany, milosrdenství. Nevzdávají Bohu dík za slavné skutky jeho.

Z jejich úst zní prosba, která je chce Božímu Království co nejvíc vzdálit. Ježíše chtějí dostat co nejdál. Jdi pryč! (Skoro jako by si ta slova vypůjčili od těch dvou d'ábelníků.) Jdi pryč! Odeber se někam jinam! Opust' naše končiny. Ať jde Ježíš se svým „královstvím“ a se svou mocí a se svou záchranou radši jinam, a nejlépe někam hodně daleko. Když si spočítali, kolik je Ježíšova blízkost stála, tak nad radostí ze záchrany (byla-li jaká) převážil zármutek nad ztrátou stáda sviní. Tohle jsou hodnoty, na nichž jim záleží. Tohle je tradice, které se hodlají držet – a kterou jim Ježíš narušuje. A tak s Ježíšem nechtějí mít už ani chvilku nic společného. – Je to vskutku ponurý kraj, kde vzývání Božího Syna se ozvalo z úst posedlých, zatímco z úst spořádaného občanstva zní jen touha co nejdříve se Ježíše zbavit. „Takt' bezbožný svět více sviní než svého spasení sobě váží“, komentují závěr tohoto příběhu ve svých poznámkách bratři Kraličtí.

Jenomže – on to už přes to přese všechno není svět bezbožný. Ted', tady na tomhle břehu, je to už kraj navštívený a poznamenaný Boží blízkostí – Boží svobodou, radostí, šancí záchrany; šancí života, který z Božího pohledu vsutku za něco stojí. I tady Bůh koná své dílo. Ale tohle občanstvo právě tuhle Boží blízkost odmítá. Nechce potkávat události, které převrací naruby zavedený pohled na svět, na život, na lidi. Nechce doprostřed svého času (natrvalo) vpustit ten předčasný vpád Božího Království. - Až zas někdy budeme hrdovat a stěžovat si, jak je na světě smutno a ponuro, kolik zla kde řádí, vzpomeňme si na tu prosbu gadarenských občanů „Jdi pryč, Ježíši“. A ptejme se, nereagujeme-li na blízkost toho, který tu chce být s námi, náhodou podobně.

Tento příběh nás ovšem hlavně chce pozvat k důvěře, která se po životě, po všem, co se děje, i po celém našem světě rozhlíží očima Ježíšova vítězství. Právě jako společenství víry smíme být u toho a slyšet, jak Kristus koná své dílo, a důvěřovat, že ho i dokoná. Víra, která z Ježíšova příběhu zaslechne ujištění o Boží blízkosti, ta nemusí už žádné místo a žádného člověka odepsat a ponechat napospas jeho vlastní nouzi, ať si pomůže, jak umí. I ty nejbeznadějnější případy, i ta nejbeznadějnější místa, smíme přece vidět ve světle toho, který nad hříchem a smrtí zvítězil a který zvítězí i s konečnou platností. Amen

MODLITBA

S úžasem i vděčností jsme tě potkali, jak přicházíš tam, kde jsme tě nečekali, Pane. Dávej se nám takto poznat uprostřed našich dnů, hlavně na těch místech, kde jsme se s tebou a tvým Královstvím zatím nenaučili počítat. I tak nám dej poznat svou spásu. Amen

PÍSEŇ č. 648 Kristus je má síla

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Dal ses ve svém evangeliu poznat jako zdroj naděje i pro osudy a místa docela beznadějná, Pane. S tímto očekáváním ti teď předkládáme i svoje prosby:

Předkládáme ti místa našeho světa, kde trvají konflikty, násilí, války. Prosíme za všechny, kdo na takových místech ztratili své domovy. Prosíme za lidi zoufalé, jimž válka změnila bezpečné sídlo v bezútěšné pohřebiště. Prosíme za místa vydrancovaná lidským kořistnictvím a bezohledností. Prosíme za lidi, kteří už nemají sílu zápasit o lidskou podobu svého života.

Předkládáme ti osudy lidí, s jejichž trápením si nevíme rady. Ty, kdo jsou sužováni závislostí na alkoholu, drogách, hracích automatech. Ty, které odírají exekutoři. Ty, kdo nedostávají šanci k novému začátku. Ty, kdo bydlí v nedůstojných podmínkách, často i se svými dětmi.

Prosíme za ty, kdo se nedokážou vyrovnat sami s bolestí, kterou prožívají. Kvůli nemoci, kvůli ztrátě někoho blízkého, kvůli tomu, že prožili ponížení či šikanu.

Prosíme za církev, ať se stává pramenem věrohodného svědectví o tobě, který nalézáš lidi právě v jejich nouzi.

V tiché modlitbě ti svěřujeme lidi a problémy, osobně nám ležící na srdci... A vyslyš nás, když se společně modlíme: Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratři. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým. Vždyť celý zákon je shrnut v jednom slově: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého! Jestliže však jeden druhého koušete a požíráte, dejte si pozor, abyste se navzájem nezahubili. (Ga 5, 13–15)

POŽEHNÁNÍ

*Pokoj i láska a víra od Boha Otce a Pána Ježíše Krista. Milost
všem, kdo nepomíjející láskou milují našeho Pána Ježíše
Krista. Amen*

PÍSEŇ č. 421 Ach, zůstaň svou milostí

SMRT JE PŘEMOŽENA

poslední neděle v církevním roce

VSTUPNÍ SLOVA

Kdo v úkrytu Nejvyššího bydlí, přečká noc ve stínu Všemohoucího. Říkám o Hospodinu: „Mé útočiště, má pevná tvrz je můj Bůh, v nějž doufám.“ Přikryje tě svými perutěmi, pod jeho křídly máš útočiště; pavézou a krytem je ti jeho věrnost. (Ž 91, 1–2. 4) Amen

PÍSEŇ č. 91 Kdo ochrany Nejvyššího

MODLIBA

K tobě, svatý Bože, obracíme svůj pohled. Opět jsi nám dopřál dožít se nedělního dne, zase smíme být ve společenství církve. Věříme, že jsi v Duchu svatém uprostřed nás.

Děkujeme za tvoji přítomnost, děkujeme za tvé Slovo, děkujeme jeden za druhého.

Provázíš nás naším životem, z tvé ruky přichází každý den hojnost darů tělesných i duchovních, tvá otcovská péče o nás nepřestává ani na chvíli. Stále máme za co děkovat. Jsi s námi a neopouštíš nás, ani když do našeho života vstupují věci těžké. Ať se děje cokoli, můžeme si být jisti tvou věrností a láskou, která je mocnější než všechny síly zla.

Tak to jako tvůj lid věříme a vyznáváme. A přece – jak snadno tě ztrácíme se zřetele. Často jsme příliš zaujati věcmi, ve kterých není žádná skutečná hodnota. Místo pokojné a radostné služby tobě a bližním býváme příliš soustředěni na sebe. Na tebe se rozpomínáme, až když je nám zle a nevíme si rady. A i tehdy jsou naše úzkosti často silnější než naše víra.

Děkujeme ti za to, že ty nejsi jako my. Máš s námi trpělivost. Vidíš naši lidskou pošetilost, ale nezříkáš se nás. Ujímáš se nás, svým Slovem nás pozvedáváš ze skleslosti, vkládáš do našeho srdce novou víru i naději a povzbuzuješ k věrnosti. Kolikrát jsme se o tom už

přesvědčili. Takto se k nám skláníš i při těchto bohoslužbách. Jsme ti za to vděční.

Náš Pane, jak velice tě stále potřebujeme. A nejen my, ale všichni lidé. Myslíme zejména na své přátele a známé, na všechny, mezi nimiž žijeme. Buď milostiv i jim. Se vši pokorou tě nyní prosíme, nechť také k nim přijde něco z tvého požehnání – i skrze nás. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První biblické čtení je z Prvního listu apoštola Pavla do Korintu, z 15. kapitoly, prvních 15 veršů:

Chci vám připomenout, bratři, evangelium, které jsem vám zvěstoval...

PÍSEŇ č. 250 Z milosti tak hojné

KÁZÁNÍ

Z První epištoly Korintským, z 15. kapitoly je i základ kázání, a to verše 50. až 58.:

Chci říci to, bratři, že člověk jak je, nemůže mít podíl na království Božím a pomíjitelné nemůže mít podíl na nepomíjitelném. Hle, odhalím vám tajemství...

Poslední neděle církevního roku nás staví před skutečnost lidské pomíjivosti. Tváří v tvář tomu přináší přečtený oddíl povzbuzující poselství naděje. Tématem celé 15. kapitoly je zmrtvýchvstání Pána Ježíše Krista a jeho důsledky pro nás – a nejen pro vzkříšení k životu věčnému.

Kdy k tomu dojde, to nevíme. I Pán Ježíš řekl, že „o tom dni a hodině nikdo neví“, ani on sám (Mt 24,36). Křesťané prvních dob byli přisvědčeni, že to bude brzo; tak brzo, že se toho jejich generace dočká, že Kristus přijde ještě za jejich života. Toto očekávání s nimi v prvních dobách sdílel i apoštol Pavel. Tak o tom píše hlavně v nejstarší dochované epištole, v Prvním listu do Tesaloniky (1Te 4, 15–17), ale stejně se vyjádří i tady, že ne všichni zemřeme. V dalších

epištolách už žádný časový údaj nezmiňuje, o Kristově příchodu však mluví se stejnou jednoznačností a naléhavostí.

Tady napíše, že znamením tohoto velkého začátku bude zvuk Boží polnice. Jistě, je to obraz, ale ne obraz nahodilý. Poprvé se hlas polnice ozval, když Mojžíš přicházel z hory Sinaj, kde Hospodin uzavřel s Izraelem smlouvu: „Já jsem váš Bůh a vy jste můj lid.“ Pak už polnice zněla pravidelně, kdykoli byl Boží lid svoláván k bohoslužbám a náboženským slavnostem – jako znamení, aby se shromáždili před Hospodinem. Na to teď Pavel navazuje, když říká, že přijde chvíle, kdy se Boží polnice ozve naposledy, aby ohlásila začátek vrcholného Božího zásahu, kdy mrtví budou vzkříšeni a všichni dohromady (spolu s těmi, kteří se toho dožijí) vstoupí do života, kde už ničeho zlého nebude.

Hlavní pozornost nyní věnuje tomu, co pro nás tento příchod bude znamenat. Vyjádří to větou: *Všichni budeme proměněni*. Nebude to tedy pokračování nebo vylepšení současných pořádků, nýbrž úplná proměna, proměna člověka i života vůbec. O této proměně psal podrobně v předchozím oddíle: Je-li naše přítomnost charakterizována slovy jako „pomíjivost, nedokonalost, slabost, život poznamenaný zlem, ovlivněný hříchem“, pak pro tuto velkou budoucnost v Božím království užívá výrazů jako „nepomíjivost, sláva, vše bude nové, dobré, dokonalé a čisté“. (Stručně to vyjádřil protikladem: Už to nebude pozemské, ale nebeské. Hned však vysvětlí, že nejde o protiklad hmotného a nehmotného, ale že vše bude naplněno, vedeno a prodchnuto Božím Duchem.)

Od té chvíle už nebude existovat žádné zlo, a výslovně přitom zmiňuje to zlo, které nás lidi obvykle nejvíce naplňuje nejistotou, totiž smrt. *Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil!* Ovšem když mluví o smrti, tak nemyslí jen na přirozený závěr pomíjivého života, který ostatně někdy může znamenat i vysvobození z velkého utrpení. Tady apoštol vidí smrt jako největšího nepřítele, který se nad námi ujímá vlády v okamžiku, kdy člověk podlehl zlu. Smrt jako výraz a zosobnění všeho zla. Všeho, co je proti Pánu Bohu, co je nám lidem nepřátelské, čemu ve své lidské pokaženosti (hříšnosti) podléháme a co nás ničí. Kristus však vstal z mrtvých a přemohl smrt. Bůh zvítězil, a proto může napsat, že smrt je pohlcena.

Neřekne to pouze takto „oznamovacím způsobem“. Připojí k tomu zvolání: *Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?* To není nic menšího než výzva, kterou s velikou troufalostí vmete smrti přímo do tváře. Jako by smrti říkal: Tak ukaž, co umíš! Nemáš v ruce nic, čeho bychom se museli bát. – Navíc tuto větu nepředkládá jako něco, co se jako vítězná fanfára ozve až v ten poslední den. Říká to v přítomném čase. Takto troufale a vyzývavě si vůči smrti dovolí mluvit už teď, kdy ona ještě působí a rozsévá zkázu, kdy se zmocňuje každého čka.

Apoštol však ví: Její moc je dočasná. Jistě, zatím ještě vládne. Ještě se nás dotkne. A možná dost citelně. Nepřijde-li do té doby Kristus, ještě nás sklátí. Ale ve skutečnosti už je přemožena, Bůh nad ní zvítězil. Její kapitulace je už hotovou věcí. Už nad námi nemá poslední slovo. Poslední, vítězné, doslova životodárné slovo nad námi zazní z úst Božích – díky Kristovu zmrtvýchvstání a všemu, co pro nás učinil.

Nepřeslechněme však, co je v pozadí toho všeho: *Zbraň, kterou se smrt dosud oháněla, je náš hřích.* To byl její argument. To, že jsme se hříchem dostali do otroctví zla. Proto se mohla radovat, jak nás všechny dostala, jednoho vedle druhého, jak nad námi zvítězila. A jak jednou všem dá svoji odplatu za to, co zlého jsme ve svém životě napáchali. To byla její kořist, to bylo její vítězství. Ale to už neplatí. Anebo přesněji: platí to už jenom dočasně. Bůh ji přemohl, zvítězil nad ní skrze Ježíše Krista. On s ní bojoval a on jí tu její – dosud účinnou a polehlivou – zbraň vyrazil z ruky. (Přemohl ji. A přitom vedl ten zápas na lidské rovině. Přemohl ji ne jako Bůh, ale jako člověk!)

A my si toto jeho vítězství smíme přivlastnit. My, hříšní a velmi nedokonalí lidé. Kristovo vítězství je i naším vítězstvím. Můžeme to brát jako svoji výhru. Vítězství už je naše. V tomto smyslu apoštol píše: *Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista.* Nebeský Otec nám dovoluje, abychom Kristovo vítězství přijali jako své vlastní, abychom se z něho radovali jako ze své vlastní výhry. S tímto vědomím můžeme žít: zlo nemá svrchovanou moc. V této víře můžeme jít vstříc i své poslední pozemské budoucnosti. Jistě, se vši pokorou, odevzdaně a tiše, ale s vírou v Pána Ježíše Krista, s důvěrou v Boží moc a lásku.

Ale to není všechno. Důležité je, že v této jistotě můžeme už nyní odmítat všechno zlo, s Kristovou pomocí nad ním můžeme vítězit. K tomu obrací apoštol náš pohled v poslední větě. Závěrečným *a tak, moji milovaní bratři* obrací náš pohled zpět k naší nynější pomíjivosti a ukazuje, co z toho vyplývá pro náš přítomný, každodenní život. A tak moji milovaní, buďte pevní, nedejte se zvíkat, buďte stále horlivější v díle Páně, vždyť víte, že vaše práce není v Pánu marná. Ano, Kristus zvítězil, smrt byla přemožena, zlo je pouze dočasné, vítězství je jednou provždy Boží. S tímto vědomím můžeme žít. Ale náš život je ještě stále ještě zápas. Protože zlo má ještě stále moc a snaží se jí co nejvíce využít. Využít času, který mu zbývá, a natropit co nejvíc špatností. Tak doráží i na nás. Užívá nejrůznějších zbraní. Dobře nás zná a ví, jak na nás, kde jsou naše slabé stránky, z čeho máme strach, na co se dáme nachytat.

Apoštol povzbuzuje k věrnosti a vyjadřuje to čtyřmi slovy: *Bud'te pevní*. Stůjte na tom, co je spolehlivým základem křesťanství: na Boží věrnosti. Na tom, co pro nás učinil Pán Ježíš Kristus. To mějte stále před očima, na to spoléhejte, víc než na sebe. K němu se obraťte, s ním buďte v ustavičném kontaktu, jemu naslouchejte, jeho slova se držte, a ničeho se nebojte!

Podobným směrem vede i druhá výzva: *Nedejte se zvíkat*. Je mnoho věcí, které nám ten Zlý staví do cesty, co nám naštěptává, čím nás chce obloudit. Všechny možných argumentů používá, aby nahlodil naši věrnost, aby nás zviklal. Buďte na to připraveni, a nedejte se. Řekněte mu své NE! Vzepřete se mu, a uteče od vás!

Třetí věta zní: *Bud'te stále horlivější v díle Páně*. Nejde jenom o nás a o naši vlastní spásu, jsou tu i druzí. Je tu církev, sbor, dílo Páně. Tam je i naše stálé místo. Nejen proto, že společenství bratří a sester je povzbuzením i pro naši vlastní věrnost. Ale kvůli tomu, abychom i my byli pomocí, posilou a příkladem pro druhé. Oporou pro jiné křesťany, a také aspoň malým světélkem i pro ty, kteří jsou zatím mimo. To vše vyplývá z Kristova vítězství.

Čtvrtá věta je zaslíbením, že nic z toho, co v tomto smyslu činíme, není a nebude nadarmo. Vždyť víte, že *vaše práce není v Pánu marná*. Třeba se to tak někdy jeví, že ta nebo ona snaha nemá šanci, že se to nevyplatí, že by bylo lepší využít sil jinak a jinde. Apoštol však

řekne: Nic z toho, co pro Krista, pro jeho dílo a v jeho jménu činíte, není marné. Nevyzní to naprázdno, i když to třeba nebude mít okamžitý účinek. Časem to přinese ovoce. A navíc: má to svoji cenu samo o sobě. Dokonce cenu nepomíjivou. Nakonec i v tom smyslu, že věrný služebník Páně nepřijde o jeho chválu. A to není málo. Amen

MODLITBA

Náš Pane, děkujeme ti za vše, co si pro nás učinil a co si z tvého spasitelného díla smíme přivlastnit. Ty máš v rukou i to, co si neumíme představit nebo na co často ani nechceme myslet. Ale ty náš povzbuzuješ, abychom se nerozpakovali spolehnout se na všechny tvé sliby a ničeho se nebáli. Veď nás k tomu svým Duchem. Amen

PÍSEŇ č. 253 Můj klenote ze všech nejkrásnější

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane, ve tvých rukou je náš život, přítomný i budoucí. S tímto vědomím, s touto důvěrou v tebe chceme jít vstříc tomu, co je před námi, i té budoucnosti nejposlednější. Od tebe samého ji můžeme přijímat, a proto se ničeho nemusíme bát. Prosíme, necht' nás jistota tvé moci a blízkosti provází, dává nám sílu a vede nás správným směrem i v našem každodenním životě.

Způsob to svým Duchem, aby dnešní evangelium našlo správnou odezvu i ve všem našem myšlení, rozhodování i jednání. Při nás i u všech lidí. Ať je tvůj pokoj mocnější než všechny obavy a strachy. Dej, ať jsme i v tomto ohledu dobrými tvými svědky.

Prosíme za všechny, do jejichž života nečekaně vstoupily různé těžkosti a s tím související starosti – v rodině, ve vztazích k nejbližším, v zaměstnání, v okolí. Dej, abychom to vše dokázali nejen trpně přijmout a nějak se s tím vyrovnali, ale abychom to uměli obrátit správným směrem, tak aby i to bylo nám i druhým k užítku a ke tvé chvále.

Prosíme za všechny trpící, nemocné, bezradné. Prosíme za lidi, jejichž život – nebo životní cesta jejich blízkých – se blíží ke konci. Vyprošujeme pro ně pro statečnost, trpělivost i moudrost. Nechť je i toto jejich břímě neseno důvěrou v tebe a jistotou tvé láskyplné blízkosti.

Prosíme za všechny, kteří usilují o to, aby v jejich okolí i jinde ve světě už nyní bylo co nejvíce takových věcí a takového jednání, které se ti líbí a které obstojí i na věčnosti. Za příchod tvého království nyní společně prosíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Chceš-li milovat život a vidět dobré dny, zdržuj jazyk od zlého a rty od lstivých slov, odvrát' se od zlého a čiň dobré, hledej pokoj a usiluj o něj. Vždyť oči Páně hledí na spravedlivé a jeho uši jsou otevřeny k jejich prosbám, ale tvář Páně je proti těm, kdo činí zlo. (1Pt 3, 10–12)

POŽEHNÁNÍ

Nechť vás Bůh naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého. Amen

PÍSEŇ č. 523 Ježíš živ jest i já s ním (1–2)

SEZNAM ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

		strana
1. Mojžíšova	48,1–16	74
5. Mojžíšova	6,1–9	67
Žalm	34,2–11	53
Izajáš	38,9–20	14
Izajáš	65,1–7	88
Matouš	10,16–19.26–31	20
Marek	4,1–8	45
Marek	12,28–34	8
Lukáš	8,22–25	1
Lukáš	14,7–14	60
Lukáš	22,24–30	81
Jan	10,22–39	27
Jan	14,15–21	40
Jan	18,33–38	33
1. Korintským	15,1–15	95

SEZNAM TEXTŮ KÁZÁNÍ

		strana
1. Mojžíšova	49,1–11	74
5. Mojžíšova	6,4–9	8
2. Samuelova	9,1–13	60
Ezechiel	18,1–4.21–24.31–32	20
Matouš	8,28–34	88
Matouš	18,1–5	81
Marek	2,1–12	14
Marek	4,26–29	45
Marek	6,30–32	67
Lukáš	7,1–10	40
Lukáš	17,11–19	53
Jan	16,5–15	33
Skutky	27,22	1
1. Korinským	5,15–58	95
1. Petrova	1,3–9	27

OBSAH

		strana
1. Na jedné lodi	Daniel Henych	1
2. Slyš!	Aleš Mostecký	8
3. O pravomoci odpouštět	Aleš Mostecký	14
4. Ezechiel, Hus a my	Jiří Tengler	20
5. Nevidět, a přece věřit	Emanuel Vejnar	27
6. Co je pravda?	Petr Gallus	33
7. Když dva říkají totéž	Petr Gallus	40
8. Zrníčko	Jiří Gruber	45
9. Vděčný Samařan (díkůčinění)	Jiří Gruber	53
10. David a Mefibóšet	Pavel Prejda	60
11. Trochu si odpočiňte	Pavel Prejda	67
12. Jákobovo požehnání	Jana Potočková	74
13. Kdo je největší	Jana Potočková	81
14. Uzdravení Gadarenských	Tomáš Trusina	88
15. Smrt je přemožena (poslední neděle)	Jan Trusina	95

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává Českobratrská církev evangelická v Praze pro vnitřní potřebu ČCE. Redakce Mgr. Jan Trusina, Mgr. Emanuel Vejnar, PhDr. Gabriela Fraňková Malinová. Tiskne OPUS v.d.i., Janáčkovo nábřeží 1075/27, 150 00 Praha 5. Objednávky přijímá a rozšiřuje ČCE, Jungmannova 9, p. příhr. 466, 111 21 Praha 1, telefon redakce 224 999 236, e-mail: frankova@e-cirkev.cz, <http://www.e-cirkev.cz>

